Zakon o strancima

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. 12/2018, 3/2019, 86/2022, 77/2024, 3/2026, 33/2026 i 154/2026.

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za ulazak, izlazak, kretanje, boravak i rad stranaca u Crnoj Gori.

Pravila kojima se uređuju uslovi ulaska, izlaska, kretanja, boravka i rada državljana države članice Evropske unije i članova njihove porodice sadržana su u čl. 150 do 178b ovog zakona, a druge odredbe ovog zakona primjenjuju se na njih samo ako je to ovim zakonom izričito propisano.

Odredbe stava 2 ovog člana primjenjuju se i na članove porodice crnogorskog državljanina koji su ostvarili pravo na slobodno kretanje i boravili u drugoj državi članici Evropske unije, a potom se vratili u Crnu Goru.

Poštovanje propisa

Član 2

Stranac je dužan da za vrijeme kretanja, boravka i rada u Crnoj Gori poštuje propise koji važe u Crnoj Gori i odluke državnih organa.

Stranac je državljanin druge države ili lice bez državljanstva.

Lice bez državljanstva je lice koga nijedna država u skladu sa svojim zakonodavstvom ne smatra svojim državljaninom.

Pravo na zaštitu ličnih podataka

Član 3

Stranac ima pravo na zaštitu podataka o ličnosti koji se o njemu obrađuju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Izuzeci

Član 4

Ovaj zakon ne primjenjuje se na stranca koji po međunarodnom pravu uživa privilegije i imunitete i članove porodice tog stranca koji sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu, kao i stranca koji je član administrativno-tehničkog osoblja, lokalnog konzularnog i pomoćnog osoblja u stranom diplomatskom i konzularnom predstavništvu i član administrativno-tehničkog osoblja u predstavništvu međunarodne organizacije, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 6

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) **strana putna isprava** je pasoš, porodični pasoš, zajednički pasoš, diplomatski pasoš, službeni pasoš, pomorska knjižica, brodarska knjižica, putna isprava koju je izdao Međunarodni komitet Crvenog krsta i druga putna isprava priznata u skladu sa međunarodnim ugovorima, na osnovu koje se može utvrditi identitet njenog imaoca, a koja je izdata u skladu sa propisima o izdavanju putnih isprava druge države;

2) **država porijekla** je država koja je strancu izdala stranu putnu ispravu sa kojom je stranac ušao u Crnu Goru, odnosno u kojoj je rođeno lice bez državljanstva;

3) **prevoznik** je pravno lice ili preduzetnik koji je registrovan za obavljanje djelatnosti prevoza putnika na kopnu, moru,

jezerima, rijekama i u vazduhu;

4) **poslodavac** je domaće ili strano pravno lice, odnosno dio stranog pravnog lica, preduzetnik ili fizičko lice sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Crnoj Gori, kod kojeg stranac zasniva radni odnos na osnovu ugovora o radu, kao i drugi subjekt koji u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa može zapošljavati stranca;

5) **strano privredno društvo** je pravno lice ili preduzetnik koji obavlja privrednu ili drugu djelatnost sa sjedištem van Crne Gore;

6) **davalac smještaja** je privredno društvo, pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koje obavlja turističku i ugostiteljsku djelatnost, odnosno pruža turističke i ugostiteljske usluge, u skladu sa zakonom kojim se uređuje turizam, kao i drugo privredno društvo, preduzetnik, pravno i fizičko lice koje uz naknadu prima lica na smještaj, odnosno organizuje smještaj za svoje zaposlene ili članove, uključujući i smještaj u objektu zatvorenog tipa;

7) **državljanin treće države** je stranac koji nema državljanstvo države članice Evropske unije;

7a) **žrtva nezakonitog zapošljavanja** je maloljetni stranac koji nezakonito boravi u Crnoj Gori i zaposlen je ili radi, kao i stranac koji nezakonito boravi u Crnoj Gori i zaposlen je ili radi u posebno iskorišćavajućim uslovima rada.

7b) **nezakonito zapošljavanje** je zapošljavanje ili omogućavanje rada stranca koji nezakonito boravi u Crnoj Gori;

7c) **posebno iskorišćavajući uslovi rada** su uslovi rada u kojima postoji očigledna nesrazmjera u odnosu na uslove rada zaposlenih koji su zakonito zaposleni na istim ili sličnim poslovima, naročito u pogledu zarade, radnog vremena, zaštite i zdravlja na radu, smještaja ili drugih osnovnih uslova rada, što utiče na zdravlje i bezbjednost radnika i vrijeđa ljudsko dostojanstvo, uključujući i one koji proizlaze iz diskriminacije po osnovu pola ili po drugom osnovu;

7č) **međunarodna zaštita** je zaštita koja se odobrava strancu ili licu bez državljanstva i obuhvata priznavanje strancu ili licu bez državljanstva statusa izbjeglice ili lica pod supsidijarnom zaštitom;

7ć) **nezakoniti boravak** označava prisustvo stranca na teritoriji Crne Gore koji ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove za ulazak ili boravak u skladu sa odredbama ovog zakona;

7d) **dobrovoljni odlazak** označava dobrovoljno ispunjenje obaveze povratka stranca u skladu sa ovim zakonom;

7dž) **opasnost od bjekstva** označava da postoje okolnosti utvrđene ovim zakonom na osnovu kojih se pretpostavlja da bi stranac, koji se nalazi u postupku povratka, mogao izbjeći povratak;

7đ) **udaljenje** označava izvršenje obaveze povratka, odnosno fizičko udaljenje stranca sa teritorije Crne Gore;

7e) **odluka o udaljenju** je svaka odluka koju je donio nadležni upravni organ države izdavanja, a kojom se nalaže udaljenje;

7f) **povratak** je proces vraćanja stranca, dobrovoljnim ispunjenjem obaveze povratka ili udaljenjem u:

- državu porijekla,
- državu tranzita u skladu sa sporazumom o readmisiji ili drugim međunarodnim sporazumom ili aranžmanom, ili
- drugu državu u koju državljanin treće države dobrovoljno odluči da se vrati i koja ga prihvata;

7g) **zabrana ulaska** je upravna mjera određena rješenjem o povratku kojom se strancu zabranjuje ulazak i boravak na teritoriji Crne Gore;

8) **unutrašnja bezbjednost** podrazumijeva zaštitu bezbjednosti građana, Ustavom utvrđenih sloboda i prava i imovine, sprečavanje vršenja i otkrivanje krivičnih djela i prekršaja, pronalaženje učinilaca krivičnih djela i prekršaja i održavanje javnog reda i mira;

9) **digitalni nomad** je stranac koji je zaposlen ili obavlja poslove elektronskim putem za strano privredno društvo ili vlastito privredno društvo koje nije registrovano u Crnoj Gori;

10) **državljanin EU u smislu ovog zakona** je stranac koji ima državljanstvo države članice Evropske unije;

11) **prevara** je svako postupanje lica koje nastoji da prekrši čl. 150 do 178b ovog zakona podnošenjem lažnih dokumenata u kojima se navodi da su ispunjeni formalni uslovi ili koji su izdati na osnovu lažnog prikazivanja bitnih činjenica u vezi sa uslovima ulaska ili boravka;

12) **zloupotreba prava** podrazumijeva vještačko postupanje preduzeto isključivo u cilju ostvarivanja prava na slobodu kretanja i boravka u skladu sa čl. 150 do 178b ovog zakona, koje, iako formalno ispunjava uslove propisane odredbama čl. 150 do 178b ovog zakona, nije u skladu sa svrhom tih odredbi.

II. ULAZAK I IZLAZAK STRANCA

Kontrola na graničnom prelazu

Član 7

Stranac je dužan da se prilikom ulaska u Crnu Goru i izlaska iz Crne Gore podvrgne graničnoj provjeri, u skladu sa zakonom kojim se uređuje granična kontrola.

Ulazak u Crnu Goru podrazumijeva prelazak državne granice, odnosno graničnog prelaza na kojem se vrše granične provjere.

Zabrana ulaska

Član 8

Strancu se neće dozvoliti ulazak u Crnu Goru, ako:

1) ne posjeduje važeću putnu ispravu ili drugu ispravu iz člana 9 ovog zakona;

2) upotrijebi tuđu, nevažeću, odnosno falsifikovanu putnu ili drugu ispravu;

3) ne posjeduje važeću vizu ili dozvolu boravka;

4) upotrijebi tuđu, nevažeću, odnosno falsifikovanu vizu ili dozvolu boravka;

5) ne posjeduje dokaz koji opravdava svrhu i uslove namjeravanog boravka;

6) je već boravio 90 dana u periodu od 180 dana na teritoriji Crne Gore;

7) nema dovoljno sredstava za izdržavanje za vrijeme namjeravanog boravka u Crnoj Gori i za povratak u državu iz koje je došao ili za putovanje u treću državu;

8) su na snazi mjere za obezbjeđivanje povratka stranca iz člana 107 ovog zakona;

9) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja.

U slučaju iz stava 1 ovog člana organizaciona jedinica organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove koja vrši policijske poslove (u daljem tekstu: policija) donosi rješenje o zabrani ulaska.

Rješenje o zabrani ulaska donosi se bez izjašnjenja stranca.

Protiv rješenja o zabrani ulaska može se izjaviti žalba preko najbližeg diplomatskog, odnosno konzularnog predstavništva Crne Gore u inostranstvu (u daljem tekstu: diplomatsko-konzularno predstavništvo), u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

O žalbi iz stava 4 ovog člana odlučuje organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Žalba iz stava 4 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Izuzetno, žalba iz stava 4 ovog člana odlaže izvršenje rješenja ako policija procijeni da su strancu u državi porijekla ili državi u koju treba da bude vraćen ugroženi život ili sloboda zbog njegove rasne, vjerske ili nacionalne pripadnosti, pripadnosti posebnoj društvenoj grupi ili političkog mišljenja, ili u kojoj bi mogao biti podvrgnut mučenju ili neljudskom i ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, ili bi nad njim mogla biti izvršena smrtna kazna, kao i da bi vraćanje u drugu državu predstavljalo opasnost od prinudnog udaljenja u državu porijekla.

Zabrana ulaska unosi se u putnu ispravu stranca.

O zabrani ulaska stranca u Crnu Goru policija vodi evidenciju.

Obrazac i način unošenja zabrane iz stava 8 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Ulazak, kretanje i boravak

Član 9

Stranac može ulaziti, kretati se i boraviti u Crnoj Gori sa važećom stranom putnom ispravom i važećom vizom ili važećom putnom ispravom uz koju ima dozvolu za privremeni boravak, dozvolu za privremeni boravak i rad, odnosno dozvolu za stalni boravak, ako ovim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije propisano.

Važećom se smatra strana putna isprava koja je izdata u posljednjih deset godina i čije važenje neće isteći najmanje tri mjeseca nakon planiranog datuma odlaska sa teritorije Crne Gore.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, u opravdanom hitnom slučaju rok važenja strane putne isprave može biti kraći, ali ne može isteći prije planiranog datuma odlaska sa teritorije Crne Gore.

Stranac koga je Crna Gora obavezna da prihvati na osnovu međunarodnog ugovora, kad to zahtijevaju humanitarni razlozi, odnosno razlozi unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja, može ulaziti u Crnu Goru bez važeće strane putne isprave.

Državljani određenih država mogu da ulaze u Crnu Goru i sa važećom ličnom kartom koju je izdao nadležni organ druge države, odnosno drugom ispravom na osnovu koje se može utvrditi njihov identitet i državljanstvo, u skladu sa međunarodnim ugovorom ili propisom o viznom režimu iz člana 14 stav 2 ovog zakona.

Važećom se smatra lična karta čije važenje neće isteći najmanje tri mjeseca nakon planiranog datuma odlaska sa teritorije Crne Gore.

Boravak stranca u tranzitnom prostoru aerodroma i sidrištu luke ili pristaništu, u smislu ovog zakona, ne smatra se ulaskom u Crnu Goru.

Ograničenje ili zabrana kretanja

Član 10

Strancu će se ograničiti ili zabraniti kretanje na određenom području u Crnoj Gori ako to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja, u skladu sa zakonom.

Ulazak stranca sa više državljanstava

Član 11

Ako stranac koji je ušao u Crnu Goru ima više državljanstava smatra se državljaninom države koja mu je izdala stranu putnu ispravu sa kojom je ušao u Crnu Goru.

Stranac iz stava 1 ovog člana, dužan je da za vrijeme boravka u Crnoj Gori koristi stranu putnu ispravu sa kojom je ušao u Crnu Goru.

Ulazak i izlazak na osnovu zajedničke putne isprave

Član 12

Stranac koji je upisan u stranu putnu ispravu drugog lica može ulaziti i izlaziti iz Crne Gore samo sa licem u čiju je stranu putnu ispravu upisan.

Stranci koji imaju zajednički pasoš ili drugu zajedničku stranu putnu ispravu mogu ulaziti i izlaziti iz Crne Gore samo zajedno.

Stranci koji su upisani u putnu ispravu iz stava 2 ovog člana, moraju imati i drugu ispravu sa fotografijom, na osnovu koje se može utvrditi njihov identitet.

Vođa grupe mora imati sopstveni pasoš.

Pomoć strancu u nezakonitom ulasku, tranzitu i boravku

Član 12a

Zabranjeno je svako postupanje kojim se drugom licu namjerno pomaže da nezakonito uđe, putuje u tranzitu preko teritorije Crne Gore ili boravi u Crnoj Gori, suprotno odredbama ovog zakona kojima se uređuju uslovi ulaska, kretanja i boravka stranaca u Crnoj Gori.

Postupanje iz stava 1 ovog člana neće se smatrati kršenjem zabrane ako je radnja preduzeta u cilju pružanja humanitarne pomoći, spasavanja života, sprečavanja povređivanja ili pružanja hitne medicinske pomoći, u skladu sa pravom Evropske Unije, međunarodnim pravom i domaćim propisima.

Obaveze prevoznika

Član 13

Prevoznik može dovesti stranca na granični prelaz ili na teritoriju Crne Gore kopnenim, vazdušnim ili vodenim putem samo ako stranac ispunjava uslove iz člana 9 ovog zakona.

Ako strancu nije dozvoljen ulazak u Crnu Goru, prevoznik koji ga je dovezao dužan je da ga o svom trošku odveze sa graničnog prelaza ili iz Crne Gore, a ako to nije moguće, prevoznik je dužan da o svom trošku pronađe drugi način prevoza ili ako drugi način prevoza nije moguć, dužan je da preuzme troškove koji nastanu prilikom boravka i povratka stranca.

Visinu troškova smještaja stranca i njegovog udaljenja, koje je prevoznik dužan da plati u skladu sa stavom 2 ovog člana, policija utvrđuje rješenjem, protiv kojeg prevoznik može izjaviti žalbu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

O žalbi iz stava 3 ovog člana odlučuje Ministarstvo.

Odredbe st. 2, 3 i 4 ovog člana, odnosi se i na prevoznika koji vazdušnim, kopnenim ili vodenim putem dovede na granicu stranca koji putuje u tranzitu i koga isti ili drugi prevoznik ne primi na dalje putovanje, ili mu je odbijen ulazak u državu u koju putuje i vraćen je u Crnu Goru.

Organizator turističkih ili poslovnih putovanja snosi troškove udaljenja iz Crne Gore stranca kome pruža svoje usluge, uključujući i troškove boravka u prihvatilištu za strance, ako je stranac udaljen u skladu sa ovim zakonom, a te troškove ne može sam da naknadi.

Obavezu iz stava 6 ovog člana, ima i fizičko ili pravno lice na čiji poziv je strancu izdata viza ili odobren ulazak u Crnu Goru, ako te troškove ne može da naknadi organizator turističkih ili poslovnih putovanja, odnosno stranac.

III. VIZE I VIZNI INFORMACIONI SISTEM

1. Vize

Vize i vizni režim

Član 14

Viza je odobrenje koje strancu omogućava ulazak, boravak i tranzit preko teritorije Crne Gore.

Vizni režim, na predlog organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, propisuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Vrste viza

Član 15

Viza, u smislu ovog zakona, je aerodromsko-tranzitna viza (viza A), viza za kratki boravak (viza C) i viza za duži boravak (viza D).

Aerodromsko-tranzitna viza (viza A)

Član 16

Aerodromsko-tranzitna viza (viza A) izdaje se strancu za jedan ili više prelazaka kroz međunarodni tranzitni prostor aerodroma za vrijeme prekida putovanja ili transfera između dvije faze međunarodnog leta, bez ulaska na teritoriju Crne Gore.

Strancu koji za vrijeme međupristajanja na aerodromu u Crnoj Gori ne napušta avion ili međunarodni tranzitni prostor aerodroma nije potrebna viza.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, Vlada može odrediti da je državljanima određenih država potrebna aerodromsko-tranzitna viza (viza A), ako to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

Aerodromsko-tranzitna viza (viza A) izdaje se sa rokom važenja koji obuhvata i dodatno vrijeme od 15 dana.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, dodatno vrijeme neće se odobriti ako to zahtijevaju razlozi unutrašnje bezbjednosti.

Aerodromsko-tranzitna viza (viza A) za više ulazaka izdaje se sa rokom važenja do šest mjeseci.

Bliže uslove za izdavanje aerodromsko-tranzitne vize (viza A) propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Viza za kratki boravak (viza C)

Član 17

Viza za kratki boravak (viza C) izdaje se u svrhu tranzita kroz Crnu Goru ili u svrhu ulaska i boravka na teritoriju Crne Gore koji ne može biti duži od 90 dana u vremenskom periodu od 180 dana, računajući od dana prvog ulaska.

Viza za kratki boravak (viza C) izdaje se za jedan, dva ili više ulazaka u Crnu Goru.

Viza za kratki boravak (viza C) za više ulazaka izdaje se sa rokom važenja od šest mjeseci do pet godina, ako je stranac dokazao:

1) potrebu ili opravdao namjeru da često, odnosno redovno putuje, posebno iz poslovnih ili porodičnih razloga, i

2) da neće zloupotrijebiti izdatu vizu, naročito korišćenjem prethodno izdatih viza u skladu sa zakonom, posjedovanjem finansijskih sredstava u državi porijekla i stvarnom namjerom da napusti teritoriju Crne Gore prije isteka vize koju je zatražio.

U slučaju tranzita kroz Crnu Goru, vrijeme na koje se viza za kratki boravak (viza C) izdaje treba da odgovara vremenu potrebnom za tranzit.

Rok važenja vize za kratki boravak (viza C) obuhvata i dodatno vrijeme od 15 dana.

Izuzetno od stava 5 ovog člana, dodatno vrijeme neće se odobriti ako to zahtijevaju razlozi unutrašnje bezbjednosti.

Od stranca koji dolazi u privatnu ili poslovnu posjetu fizičkom ili pravnom licu u Crnoj Gori može se zatražiti da priloži garantno, odnosno pozivno pismo, odnosno drugi dokaz da će to fizičko ili pravno lice snositi troškove njegovog boravka u Crnoj Gori, uključujući i troškove smještaja i izdržavanja, kao i troškove napuštanja Crne Gore.

Izdata viza za kratki boravak (viza C) nije garancija da će strancu biti odobren ulazak u Crnu Goru.

Bliže uslove za izdavanje vize za kratki boravak (viza C) propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Viza za duži boravak (viza D)

Član 18

Viza za duži boravak (viza D) izdaje se strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori duže od 90 dana, ali ne duže od 180 dana u vremenskom periodu od jedne godine, radi:

- obavljanja poslovnih aktivnosti, odnosno rada;
- vršenja službe u stranim diplomatsko-konzularnim predstavništvima i predstavništvima međunarodnih organizacija akreditovanim u Crnoj Gori,
- spajanja porodice;
- školovanja;
- učešća u programima međunarodne razmjene učenika i studenata ili drugim programima mladih;
- specijalizacije, stručnog osposobljavanja ili praktične obuke;
- naučnoistraživačkog rada;
- liječenja;
- korišćenja i raspolaganja pravom na nepokretnosti koju posjeduje u Crnoj Gori,
- obavljanja vjerske službe;
- obavljanja volonterskog rada u okviru Evropske volonterske službe;
- boravka u statusu digitalnog nomada;
- boravka u drugim slučajevima u skladu sa zakonom i međunarodnim ugovorom.

Viza za duži boravak (viza D) izdaje se za jedan ili više ulazaka u Crnu Goru.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi obavljanja poslovnih aktivnosti, odnosno rada viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje garantno, odnosno pozivno pismo fizičkog ili pravnog lica ili drugi dokaz da će to fizičko ili pravno lice snositi troškove njegovog boravka u Crnoj Gori, uključujući i troškove smještaja i izdržavanja, kao i troškove napuštanja Crne Gore.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi vršenja službe u stranim diplomatsko-konzularnim predstavništvima i predstavništvima međunarodnih organizacija akreditovanim u Crnoj Gori viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje dokaz o vršenju službe u tom predstavništvu.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi spajanja porodice viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje dokaz da je član uže porodice crnogorskog državljanina ili stranca kome je odobren stalni ili privremeni boravak u Crnoj Gori, garantno pismo crnogorskog državljanina ili stranca čiji je član uže porodice ili drugi dokaz da će taj crnogorski državljanin ili stranac snositi troškove njegovog boravka u Crnoj Gori, uključujući i troškove smještaja i izdržavanja, kao i troškove napuštanja Crne Gore.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi školovanja viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje dokaz o školovanju u Crnoj Gori, kao i dokaz o finansiranju troškova školovanja, izdržavanja, smještaja, zdravstvenog osiguranja i troškova povratka u državu čiji je državljanin.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi učešća u programima međunarodne razmjene učenika i studenata ili drugim programima mladih viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje dokaz o učešću u programima međunarodne razmjene učenika i studenata ili drugim programima mladih, kao i dokaz o finansiranju troškova izdržavanja, smještaja, zdravstvenog osiguranja i troškova povratka u državu čiji je državljanin.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi specijalizacije, stručnog osposobljavanja ili praktične obuke viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje dokaz da mu je odobrena specijalizacija, stručno osposobljavanje ili praktična obuka, kao i dokaz o finansiranju troškova specijalizacije, stručnog osposobljavanja ili praktične obuke, izdržavanja, smještaja, zdravstvenog osiguranja i troškova povratka u državu čiji je državljanin.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi naučnoistraživačkog rada viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje dokaz o obavljanju naučnoistraživačkog rada u Crnoj Gori, kao i dokaz o finansiranju troškova izdržavanja, smještaja, zdravstvenog osiguranja i troškova povratka u državu čiji je državljanin.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi liječenja viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje dokaz o liječenju u Crnoj Gori, dokaz o posjedovanju sredstava za plaćanje liječenja, kao i dokaz o finansiranju troškova izdržavanja, smještaja i troškova povratka u državu čiji je državljanin.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi korišćenja i raspolaganja pravom na nepokretnosti koju posjeduje u Crnoj Gori viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje dokaz o vlasništvu na nepokretnosti u Crnoj Gori, kao i dokaz o finansiranju troškova izdržavanja, smještaja, zdravstvenog osiguranja i troškova povratka u državu čiji je državljanin.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi obavljanja vjerske službe u Crnoj Gori viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje dokaz o obavljanju vjerske službe u vjerskoj zajednici koja je prijavila djelovanje i sjedište u Crnoj Gori, u skladu sa propisima kojima se uređuje pravni položaj vjerskih zajednica, kao i dokaz o finansiranju troškova izdržavanja, smještaja, zdravstvenog osiguranja i troškova povratka u državu čiji je državljanin.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi obavljanja volonterskog rada u okviru Evropske volonterske službe viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje dokaz o volonterskom radu u programu Evropske volonterske službe, kao i dokaz o finansiranju troškova izdržavanja, smještaja, zdravstvenog osiguranja i troškova povratka u državu čiji je državljanin.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori u statusu digitalnog nomada viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje dokaz o obavljanju poslova elektronskim putem za strano privredno društvo ili vlastito privredno društvo koje nije registrovano u Crnoj Gori, kao i dokaz o zdravstvenom osiguranju.

Bliže uslove za izdavanje vize za duži boravak (viza D) propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva.

Nadležnost za izdavanje vize

Član 19

Stranac kome je za ulazak u Crnu Goru potrebna viza, dužan je da pribavi vizu prije ulaska u Crnu Goru.

Vizu izdaje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove, preko diplomatsko-konzularnog predstavništva ili preko viznog informacionog sistema iz člana 32a ovog zakona (u daljem tekstu: VIS), u skladu sa članom 26 stav 3 ovog zakona.

Prije izdavanja vize organ državne uprave nadležan za vanjske poslove pribavlja saglasnost Agencije za nacionalnu bezbjednost Crne Gore (u daljem tekstu: Agencija) i policije, radi utvrđivanja postojanja smetnji iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, a za izdavanje vize za duži boravak (viza D) radi rada pribavlja i saglasnost Ministarstva.

Agencija, policija i Ministarstvo dužni su da saglasnosti iz stava 3 ovog člana dostave, bez odlaganja, organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove, a najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva za davanje saglasnosti.

Ako organ državne uprave nadležan za vanjske poslove ne dobije saglasnost Agencije, policije ili Ministarstva u roku iz

stava 4 ovog člana, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje vize iz stava 3 ovog člana.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, viza za kratki boravak (viza C) za jedan ulazak može se izdati strancu koji dolazi na poziv državnog organa, organa državne uprave ili šefa diplomatsko-konzularnog predstavništva, bez prethodne saglasnosti policije i Agencije.

O izdavanju vize u skladu sa stavom 6 ovog člana, organ državne uprave nadležan za vanjske poslove, dužan je da, bez odlaganja, obavijesti policiju i Agenciju.

Vizu može izdati i policija na graničnom prelazu, u skladu sa članom 31 ovog zakona.

Bliži način izdavanja viza propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Zastupanje

Član 20

U državama u kojima Crna Gora nema diplomatsko-konzularno predstavništvo, diplomatsko-konzularno predstavništvo druge države može zastupati Crnu Goru u postupku izdavanja viza, u skladu sa međunarodnim ugovorom i zakonom kojim se uređuju vanjski poslovi.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje vize

Član 21

Zahtjev za izdavanje vize podnosi se diplomatsko-konzularnom predstavništvu, na propisanom obrascu lično.

Zahtjev za izdavanje vize podnosi se najkasnije u roku od 15 dana prije dana planiranog putovanja za vizu za kratki boravak (viza C), odnosno najkasnije u roku od 60 dana za vízu za duži boravak (viza D).

Izuzetno, ako postoje naročito opravdani razlozi humanitarne prirode (slučajevi prouzrokovani višom silom, teška bolest, trajni invaliditet i drugi opravdani slučajevi iz čijih se okolnosti može zaključiti da su humanitarnog karaktera), zahtjev za izdavanje vize se može podnijeti u roku kraćem od roka iz stava 2 ovog člana, ako stranac dostavi dokaz o postojanju tih razloga.

Stranac koji je upisan u putnu ispravu stranca koji podnosi zahtjev za izdavanje vize, podnosi zahtjev za izdavanje vize na obrascu iz stava 1 ovog člana.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, zahtjev za izdavanje vize za stranca može podnijeti ovlašćeno strano pravno lice iz člana 22 ovog zakona, a zahtjev za izdavanje vize za imaoca diplomatskog ili službenog pasoša, kao i za člana zvanične delegacije može podnijeti nadležni organ druge države uz diplomatsku notu.

Uz zahtjev za izdavanje vize prilažu se putna isprava, fotografija, dokazi o svrsi i uslovima tranzita ili boravka u Crnoj Gori i dokaz o uplaćenoj administrativnoj taksi.

Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje vize od stranca se uzima fotografija, otisak deset prstiju i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Otisak deset prstiju i digitalizovani svojeručni potpis ne uzimaju se od djece mlađe od 12 godina života.

Fotografija, otisak deset prstiju i digitalizovani svojeručni potpis ne uzimaju se od stranca od koga su ti podaci uzeti u periodu od 59 mjeseci prije podnošenja zahtjeva za izdavanje vize u ranijem postupku po zahtjevu za izdavanje vize.

Fotografija, otisak deset prstiju i digitalizovani svojeručni potpis, ne uzimaju se od najviših državnih funkcionera drugih država, članova državnih delegacija i predstavnika međunarodnih organizacija, ako je to u interesu Crne Gore.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana i dokaze o svrsi i uslovima tranzita ili boravka iz stava 6 ovog člana, propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje vize u elektronskom obliku

Član 21a

Stranac može podnijeti zahtjev za izdavanje vize u elektronskom obliku preko VIS-a.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se na obrascu koji se nalazi na portalu VIS-a.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se skenirana putna isprava, dokazi o svrsi i uslovima tranzita ili boravka u Crnoj Gori i fotografija u digitalnoj formi.

U slučaju podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, administrativna taksa plaća se preko sistema za elektronsku naplatu administrativnih taksi, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Izgled i sadržaj obrasca iz stava 2 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje vize preko ovlašćenog lica

Član 22

Organ državne uprave nadležan za vanjske poslove može ovlastiti strano pravno lice da u drugoj državi prikuplja zahtjeve za izdavanje viza sa potrebnom dokumentacijom.

Putno zdravstveno osiguranje

Član 23

Stranac koji podnosi zahtjev za izdavanje vize za kratki boravak (viza C) za jedan ili dva ulaska u Crnu Goru dužan je da dokaže da ima odgovarajuće i važeće putno zdravstveno osiguranje za pokriće troškova koji mogu nastati u vezi sa povratkom u državu porijekla iz koje je došao, zbog zdravstvenih razloga, hitne medicinske pomoći, odnosno hitnog bolničkog liječenja ili smrti tokom njegovog boravka u Crnoj Gori.

Stranac koji podnosi zahtjev za izdavanje vize za kratki boravak (viza C) za više ulazaka u Crnu Goru dužan je da dokaže da ima odgovarajuće važeće putno zdravstveno osiguranje koje pokriva vrijeme njegove prve namjeravane posjete i potpiše izjavu o obavezi posjedovanja putnog zdravstvenog osiguranja za kasnije posjete.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, dokaz o putnom zdravstvenom osiguranju nijesu dužni da prilože:

1) imaoci diplomatskih putnih isprava,

2) pomorci i druga lica, koja već imaju putno zdravstveno osiguranje zbog svoje profesionalne djelatnosti.

Putna isprava u koju se unosi viza

Član 24

Viza se može izdati ako strana putna isprava:

1) važi još najmanje tri mjeseca nakon namjeravanog datuma odlaska iz Crne Gore ili u slučaju nekoliko posjeta, nakon posljednjeg namjeravanog datuma odlaska iz Crne Gore,

2) sadrži najmanje dvije prazne stranice,

3) je izdata u posljednjih deset godina.

Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovoga člana, u opravdanim hitnim slučajevima, viza se može unijeti u stranu putnu ispravu čiji je rok važenja kraći, pri čemu vrijeme na koje se viza izdaje ne može biti duže od roka važenja strane putne isprave.

Rok za odlučivanje o zahtjevu za izdavanje vize

Član 25

O zahtjevu za izdavanje vize odlučuje se u roku od deset dana od dana podnošenja zahtjeva.

Rok iz stava 1 ovog člana može se produžiti do 30 dana kad je potrebno zahtjev dodatno razmotriti.

Izuzetno, kad je za izdavanje vize potrebno pribaviti dodatnu dokumentaciju, rok se može produžiti do 60 dana.

Način izdavanja vize

Član 26

Viza se izdaje unošenjem obrasca vize u važeću stranu putnu ispravu, u obliku naljepnice.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, viza se unosi u propisani obrazac za unošenje vize ako to zahtijevaju humanitarni razlozi ili nacionalni interes Crne Gore, a putna isprava ne sadrži najmanje dvije prazne stranice ili nije izdata u posljednjih deset godina.

Ako je zahtjev za izdavanje vize podnijet u skladu sa članom 21a ovog zakona, viza se izdaje preko VIS-a u elektronskom obliku i sadrži bar kod, fotografiju i lične podatke podnosioca zahtjeva.

Obrazac vize i način unošenja obrasca vize u stranu putnu ispravu u skladu sa stavom 1 ovog člana, obrazac za unošenje vize iz stava 2 ovog člana i obrazac i bliži sadržaj vize iz stava 3 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Razlozi zbog kojih se viza neće izdati

Član 27

Viza se neće izdati strancu ako:

1) uz zahtjev priloži oštećenu, falsifikovanu ili tuđu putnu ispravu;

2) ne priloži dokaze kojima opravdava svrhu i uslove namjeravanog boravka;

3) ne priloži dokaz da posjeduje dovoljno sredstava za izdržavanje za vrijeme namjeravanog boravka u Crnoj Gori, za povratak u državu njegovog porijekla ili boravišta ili za tranzit u treću državu koja ga prihvata ili nije u mogućnosti da zakonito pribavi ova sredstva;

4) je boravio u Crnoj Gori 90 dana, a nije proteklo 180 dana od dana prvog ulaska;

5) mu je zabranjen ulazak i boravak u Crnoj Gori ili je obuhvaćen međunarodnim mjerama ograničenja ulaska koje obavezuju Crnu Goru;

6) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja Crne Gore;

7) ne priloži dokaz o putnom zdravstvenom osiguranju;

8) postoji opravdana sumnja u vjerodostojnost priloženih dokaza i njihovog sadržaja, istinitost izjava stranca ili u njegovu namjeru da će napustiti teritoriju Crne Gore prije isteka roka važenja zatražene vize.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana, organ državne uprave nadležan za vanjske poslove donosi odluku o odbijanju zahtjeva za izdavanje vize strancu na propisanom obrascu, u skladu sa standardima Evropske unije iz oblasti vizne politike.

Protiv odluke iz stava 2 ovog člana, organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove može se izjaviti žalba, preko diplomatsko-konzularnog predstavništva, u roku od osam dana od dana prijema odluke.

U slučaju odbijanja zahtjeva za izdavanje vize, danom izvršnosti, odnosno pravosnažnosti odluke, strancu se vraća dokumentacija koju je priložio uz zahtjev.

Izuzetno, viza se može izdati strancu i kad postoje razlozi iz stava 1 ovog člana, ako to nalažu humanitarni razlozi, interesi Crne Gore ili međunarodno prihvaćene obaveze.

U slučaju iz stava 5 ovog člana, strancu se može odrediti ulazak samo na određenom graničnom prelazu.

Obrazac iz stava 2 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Produženje vize za kratki boravak (viza C)

Član 28

Rok važenja vize za kratki boravak (viza C) može se produžiti zbog:

1) humanitarnih razloga ili više sile;

2) ozbiljnih razloga lične prirode.

Zahtjev za produženje roka važenja vize za kratki boravak (viza C), podnosi se policiji u mjestu boravka stranca, prije isteka roka važenja vize, na propisanom obrascu.

Rok važenja vize za kratki boravak (viza C) može se produžiti samo ako podnosilac zahtjeva dostavi dokaz o postojanju humanitarnih razloga ili više sile, odnosno ozbiljnih razloga lične prirode.

O zahtjevu iz stava 2 ovog člana, odlučuje policija rješenjem, u roku od sedam dana.

Do donošenja rješenja iz stava 4 ovog člana, stranac može boraviti u Crnoj Gori.

U slučaju odobravanja produženja roka važenja vize za kratki boravak (viza C), policija u stranu putnu ispravu unosi obrazac vize u obliku naljepnice, u skladu sa članom 26 ovog zakona.

Produženje roka važenja vize za kratki boravak (viza C) odbiće se ako postoje razlozi iz člana 27 stav 1 ovog zakona.

Ako stranac odustane od zahtjeva iz stava 2 ovog člana, policija će obustaviti postupak.

U slučaju iz st. 7 i 8 ovog člana, strancu se vraća dokumentacija koju je priložio uz zahtjev.

Poništenje i ukidanje vize

Član 29

Viza će se poništiti ako se naknadno utvrdi da nijesu bili ispunjeni uslovi za njeno izdavanje ili ako postoje ozbiljni razlozi za sumnju da je viza izdata na osnovu netačnih i neistinitih podataka ili lažnih dokaza.

Viza će se ukinuti ako se utvrdi da više nijesu ispunjeni uslovi za njeno izdavanje.

Vizu poništava, odnosno ukida diplomatsko-konzularno predstavništvo ili policija rješenjem.

Rješenje o poništenju ili ukidanju vize dostavlja se strancu.

Protiv rješenja iz stava 4 ovog člana, može se izjaviti žalba organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove, preko diplomatsko-konzularnog predstavništva, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja iz stava 4 ovog člana.

Viza se može ukinuti i na lični zahtjev stranca kome je izdata rješenjem diplomatsko-konzularnog predstavništva ili policije i protiv tog rješenja nije dopuštena žalba.

U slučaju donošenja rješenja iz st. 4 i 7 ovog člana, vrši se poništavanje naljepnice vize u stranoj putnoj ispravi, na način koji propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Izdavanje vize na graničnom prelazu

Član 30

Na graničnom prelazu viza za kratki boravak (viza C) može se izdati strancu na njegov zahtjev:

1) za boravak do 15 dana;

2) u svrhu tranzita.

Viza iz stava 1 ovog člana može se izdati strancu ako:

- nije bio u mogućnosti da podnese zahtjev za izdavanje vize u skladu sa članom 21 ovog zakona i priloži dokumentaciju kojom dokazuje da postoje nepredviđeni i neodložni razlozi za ulazak u Crnu Goru;

- je učinio izvjesnim svoj povratak u državu porijekla ili boravišta ili tranzita;

- ne postoje razlozi iz člana 27 stav 1 tač. 1 do 6 i tačka 8 ovog zakona; i

- njegova putna isprava ispunjava uslove iz člana 24 stav 1 tač. 1 i 3 ovog zakona.

Kad se zahtjev za vizu podnosi na graničnom prelazu, podnosilac zahtjeva ne mora da priloži putno zdravstveno osiguranje ako ga nije moguće pribaviti na graničnom prelazu ili u slučaju ulaska u Crnu Goru iz humanitarnih razloga.

Izdavanje vize na graničnom prelazu pomorcu

Član 31

Viza za kratki boravak (viza C) u svrhu tranzita na graničnom prelazu izdaje se pomorcu ako:

1) je imalac pomorske knjižice ili druge isprave koja se priznaje kao identifikaciona isprava pomorca u skladu sa odredbama međunarodnih ugovora, i

2) ispunjava uslove iz člana 30 stav 2 al. 1, 2 i 3 ovog zakona, a prelazi granicu Crne Gore zbog ukrcaja, ponovnog ukrcaja ili iskrcaja sa plovila na kojem radi, na kojem će raditi ili je radio u svojstvu pomorca.

Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje vize iz stava 1 ovog člana, pomorac ne mora da priloži putno zdravstveno osiguranje ako ga nije moguće pribaviti na graničnom prelazu ili u slučaju ulaska u Crnu Goru iz humanitarnih razloga.

U slučaju izdavanja vize iz stava 1 ovog člana i člana 30 stav 1 ovog zakona, policija unosi obrazac vize u obliku naljepnice u stranu putnu ispravu ili u obrazac za unošenje vize, u skladu sa članom 26 ovog zakona.

Odbijanje zahtjeva za izdavanje vize na graničnom prelazu

Član 32

Zahtjev za izdavanje vize iz člana 30 stav 1 i člana 31 stav 1 ovog zakona, policija će rješenjem odbiti ako nijesu ispunjeni propisani uslovi.

Rješenje iz stava 1 ovog člana može se donijeti bez izjašnjenja stranca.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se izjaviti žalba organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove, preko najbližeg diplomatsko-konzularnog predstavništva, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja iz stava 1 ovog člana.

O podnijetim zahtjevima za izdavanje viza i izdatim vizama iz čl. 30 i 31 ovog zakona, kao i rješenjima o odbijanju zahtjeva za izdavanje viza iz stava 1 ovog člana policija, bez odlaganja, obavještava organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

2. Vizni informacioni sistem

Uspostavljanje i upravljanje

Član 32a

Organ državne uprave nadležan za vanjske poslove uspostavlja i upravlja VIS-om u skladu sa domaćim zakonodavstvom i standardima Evropske unije iz oblasti vizne politike.

VIS se koristi za prikupljanje, obradu, čuvanje i razmjenu podataka o vizama, obezbjeđivanje sigurnog i efikasnog procesa izdavanja viza, kao i olakšavanje saradnje organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove sa Ministarstvom, Agencijom i policijom, kao i saradnje sa drugim državama i međunarodnim organizacijama, u vezi sa kontrolom ulaska i boravka stranaca.

Način upravljanja i druga pitanja od značaja za funkcionisanje VIS-a, na predlog organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva, propisuje Vlada.

Pristup podacima

Član 32b

Podatke u VIS, iz okvira svojih nadležnosti, unose organ državne uprave nadležan za vanjske poslove, Ministarstvo, Agencija i policija.

Pristup podacima iz VIS-a imaju samo službenici organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, Ministarstva, Agencije i policije, koji su ovlašćeni za pristup tim podacima.

Pristup podacima iz VIS-a ostvaruje se na način da se u svakom trenutku, sa sigurnošću, može utvrditi ko je pristupio VIS-u, u koju svrhu, kao i datum i vrijeme prijave i odjave sa VIS-a.

Postupak unošenja, izmjene, brisanja i korišćenja podataka iz VIS-a propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Razmjena podataka

Član 32v

Ministarstvo, Agencija i policija dužni su da obezbijede tehničke uslove i sigurnosne standarde za pristup VIS-u radi elektronske razmjene podataka.

Tehničke uslove i sigurnosne standarde iz stava 1 ovog člana, na predlog organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva, propisuje Vlada.

IV. BORAVAK STRANCA

Vrste boravka

Član 33

Boravak stranca u Crnoj Gori, u smislu ovog zakona, je:

1) boravak do 90 dana;

2) privremeni boravak;

3) stalni boravak.

Boravak stranca koji je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori

Član 33a

Stranac koji je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori nema pravo na boravak iz člana 33 ovog zakona.

1. Boravak do 90 dana

Pravo na boravak do 90 dana

Član 34

Stranac može boraviti u Crnoj Gori do 90 dana na osnovu vize za kratki boravak (viza C) ili bez vize, u skladu sa propisom o viznom režimu iz člana 14 stav 2 ovog zakona.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, stranac može boraviti u Crnoj Gori najduže 90 dana u vremenskom periodu od 180 dana, računajući od dana prvog ulaska, ako ovim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Stranac koji je boravio u Crnoj Gori 90 dana, u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, može ponovo ući i boraviti u Crnoj Gori nakon isteka vremenskog perioda od 180 dana, računajući od dana prvog ulaska.

Razlozi za otkaz boravka do 90 dana

Član 35

Boravak do 90 dana može se otkazati strancu, ako:

1) ne ispunjava uslove za ulazak i boravak u Crnoj Gori propisane ovim zakonom;

2) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti;

3) ne opravda svrhu i uslove ulaska i boravka do 90 dana;

4) je vraćen u Crnu Goru na osnovu međunarodnog ugovora zbog nezakonitog boravka (readmisija);

5) postoji opravdana sumnja da boravak ne koristi u svrhu radi koje mu je odobren;

6) nije izmirio dospjelu imovinsko-pravnu obavezu na osnovu pravosnažne sudske odluke.

Odlučivanje o otkazu boravka do 90 dana

Član 36

O otkazu boravka iz člana 35 ovog zakona, rješenje donosi policija i otkaz boravka unosi u stranu putnu ispravu.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana, određuje se rok u kojem stranac mora napustiti teritoriju Crne Gore i izriče zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori.

Vrijeme zabrane ulaska i boravka iz stava 2 ovog člana, može se izreći na period od 90 dana do jedne godine i računa se od dana napuštanja Crne Gore.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, strancu se neće izreći zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori ako postoje naročito opravdani razlozi humanitarne prirode (slučajevi prouzrokovani višom silom, teška bolest, trajni invaliditet i drugi opravdani slučajevi iz čijih se okolnosti može zaključiti da su humanitarnog karaktera) i ako stranac dostavi dokaz o postojanju tih razloga.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba iz stava 5 ovog člana, ne odlaže izvršenje rješenja.

Način unosa otkaza boravka iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Otkaz boravka na osnovu vize za duži boravak (viza D)

Član 37

Odredbe čl. 35 i 36 ovog zakona, shodno se primjenjuju na otkaz boravka stranca na osnovu izdate vize za duži boravak (viza D).

2. Privremeni boravak

2.1. Zajedničke odredbe

Svrha privremenog boravka

Član 38

Privremeni boravak može se odobriti strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori duže od 90 dana, radi:

1) spajanja porodice;
2) školovanja;
3) učešća u programima međunarodne razmjene učenika i studenata ili drugim programima mladih;
4) specijalizacije, stručnog osposobljavanja ili praktične obuke stranaca;
5) naučno-istraživačkog rada;
6) liječenja;
7) humanitarnih razloga;
8) korišćenja i raspolaganja pravom na nepokretnosti koju posjeduje u Crnoj Gori;
9) obavljanja vjerske službe;
10) obavljanja volonterskog rada u okviru Evropske volonterske službe;
11) boravka lica bez državljanstva;
12) rada;
12a) boravka digitalnog nomada; i
13) u drugim slučajevima u skladu sa zakonom i međunarodnim ugovorom.

Privremeni boravak iz stava 1 ovog člana može se produžiti samo ako stranac podnese zahtjev za produženje po istom pravnom osnovu po kom mu je odobren prethodni privremeni boravak.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, bez obzira na pravni osnov po kojem je odobren, privremeni boravak se može produžiti radi spajanja porodice članu uže porodice ili partneru u zajednici života lica istog pola crnogorskog državljanina ili stranca kome je odobren stalni boravak u Crnoj Gori, samo ako se zahtjev za produženje privremenog boravka po tom osnovu podnese prije isteka važenja dozvole za privremeni boravak.

Dozvola za privremeni boravak

Član 39

U slučajevima iz člana 38 stav 1 tač. 1 do 11 i tač. 12a i 13 ovog zakona, izdaje se dozvola za privremeni boravak.

Stranac kome je izdata dozvola za privremeni boravak može da boravi u Crnoj Gori u skladu sa svrhom zbog koje mu je privremeni boravak odobren.

Dozvola za privremeni boravak i rad

Član 40

U slučaju iz člana 38 stav 1 tačka 12 ovog zakona, izdaje se dozvola za privremeni boravak i rad.

U slučaju iz člana 38 stav 1 tačka 13 ovog zakona strancu koji po međunarodnom pravu uživa privilegije i imunitet može se izdati dozvola za privremeni boravak i rad ako je to uređeno međunarodnim ugovorom.

Rad stranca, u smislu stava 1 ovog člana, obuhvata zapošljavanje, sezonsko zapošljavanje i rad upućenog radnika.

Izuzetno, stranac može da boravi i radi u Crnoj Gori na osnovu potvrde o prijavi rada izdate u skladu sa ovim zakonom.

Obrasci dozvola

Član 41

Dozvole iz čl. 39 i 40 ovog zakona su javne isprave kojima stranac dokazuje da mu je odobren privremeni boravak, odnosno privremeni boravak i rad.

Dozvole iz stava 1 ovog člana, izdaju se na propisanom obrascu, u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima, koji sadrži: Grb Crne Gore, naziv "Crna Gora", naziv dozvole, zaštitne elemente i rubrike za unos ličnih i drugih podataka.

Podaci iz stava 2 ovog člana su: prezime, ime, jedinstveni matični broj stranca, pol, državljanstvo, dan, mjesec i godina rođenja, broj dozvole, datum izdavanja, datum do kojeg važi, fotografija, potpis, naziv organa koji je izdao dozvolu, pravni

osnov za izdavanje dozvole, informacija o pravu na rad i mašinski čitljiv zapis.

Pored podataka iz stava 3 ovog člana, dozvola za privremeni boravak i rad sadrži i sljedeće podatke: zanimanje, naziv, odnosno ime i prezime i sjedište, odnosno adresu i poreski identifikacioni broj poslodavca.

Unos podataka iz st. 3 i 4 ovog člana u obrasce dozvola vrši Ministarstvo.

Podatke koje sadrži mašinski čitljiv zapis utvrđuje Ministarstvo, u skladu sa preporukama ICAO Dos 9303.

Naknadu troškova izrade obrasca dozvole iz stava 1 ovog člana snosi podnosilac zahtjeva.

Obrazac dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad, kao i visinu naknade iz stava 7 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Nadležnost za izradu obrazaca

Član 42

Obrazac dozvole za privremeni boravak i dozvole za privremeni boravak i rad izrađuje Ministarstvo.

Izradu obrazaca dozvola iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo može povjeriti pravnom licu, u skladu sa propisima kojima se uređuju javne nabavke.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, ugovorom se uređuje pravo Ministarstva da pregleda i kontroliše dokumentaciju koja se odnosi na postupak izrade, skladištenja i isporuke obrazaca dozvola.

Uslovi za izdavanje dozvola

Član 43

Strancu se može izdati dozvola za privremeni boravak i dozvola za privremeni boravak i rad, ako:

1) ima sredstva za izdržavanje;

2) ima obezbijeđen smještaj;

3) ima zdravstveno osiguranje;

4) ima važeću stranu putnu ispravu ili ličnu kartu koju mu je izdao nadležni organ druge države, čiji rok važenja mora biti najmanje tri mjeseca duži od roka na koji se odobrava boravak ili putnu ispravu za lice bez državljanstva;

5) mu nije izrečena zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori;

6) u Crnoj Gori nije pravosnažno osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili su prestale pravne posljedice osude;

7) u državi porijekla nije pravosnažno osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili su prestale pravne posljedice osude;

8) ne postoje smetnje iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja;

9) priloži dokaz o opravdanosti zahtjeva za izdavanje dozvole.

Za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana, za stranca mlađeg od 16 godina života nije potreban dokaz iz stava 1 tač. 6 i 7 ovog člana.

Za izdavanje dozvole za privremeni boravak radi spajanja porodice za stranca koji je član uže porodice ili partner u zajednici života lica istog pola crnogorskog državljanina nije potreban dokaz iz stava 1 tačka 1 ovog člana.

Zdravstveno osiguranje, u smislu stava 1 tačka 3 ovog člana, je:

- putno zdravstveno osiguranje obezbijeđeno od ovlašćenog osiguravajućeg društva,
- zdravstveno osiguranje obezbijeđeno u skladu sa međunarodnim ugovorom, ili
- zdravstveno osiguranje u skladu sa zakonom.

2.2. Dozvola za privremeni boravak

Privremeni boravak radi spajanja porodice

Član 44

Dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice izdaje se strancu koji je:

1) član uže porodice crnogorskog državljanina;

2) član uže porodice stranca kome je odobren stalni boravak u Crnoj Gori;

3) član uže porodice stranca kome je odobren privremeni boravak u Crnoj Gori;

4) partner u zajednici života lica istog pola crnogorskog državljanina;

5) partner u zajednici života lica istog pola stranca kome je odobren stalni boravak u Crnoj Gori, ili

6) partner u zajednici života lica istog pola stranca kome je odobren privremeni boravak u Crnoj Gori.

Članom uže porodice, u smislu stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, smatraju se:

1) bračni supružnici;

2) njihova maloljetna djeca rođena u braku ili van braka;

3) djeca jednog od bračnih supružnika i usvojena djeca, do navršenih 18 godina života;

4) roditelji ili usvojitelji maloljetne djece.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, članom uže porodice može se smatrati i drugi srodnik ako postoje posebni, lični ili humanitarni razlozi za spajanje porodice u Crnoj Gori.

U slučaju poligamnog braka, spajanje porodice odobriće se samo jednom bračnom supružniku.

Dozvola za privremeni boravak iz stava 1 ovog člana, neće se izdati članu porodice, odnosno partneru u zajednici života lica istog pola stranca kome je izdata dozvola za boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja.

Dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice izdaje se sa rokom važenja do jedne godine, odnosno do isteka roka važenja dozvole za privremeni boravak stranca sa kojim se spajanje traži.

Produženi boravak po osnovu spajanja porodice (autonomni boravak)

Član 45

Dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice može se produžiti u slučaju kad je crnogorski državljanin, odnosno stranac koji je imao stalni boravak u Crnoj Gori umro, kao i u slučaju prestanka braka, odnosno životnog partnerstva lica istog pola koji su u Crnoj Gori trajali najmanje tri godine.

Dozvola iz stava 1 ovog člana produžava se, odnosno izdaje djetetu koje je postalo punoljetno, ako ispunjava uslove iz člana 43 stav 1 tač. 1 do 8 ovog zakona i ako je imao odobren privremeni boravak u Crnoj Gori u svrhu spajanja porodice u neprekidnom trajanju od tri godine.

Izuzetno od stava 1 ovog člana dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice može se produžiti strancu koji je žrtva krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici, bez obzira na dužinu trajanja braka, odnosno zajednice života lica istog pola.

Brak, odnosno životno partnerstvo lica istog pola iz koristi

Član 46

Dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice neće se izdati strancu ako se utvrdi da je brak, odnosno životno partnerstvo lica istog pola zaključeno iz koristi.

Brakom, odnosno životnim partnerstvom lica istog pola iz koristi, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se brak odnosno životno partnerstvo lica istog pola koje je zaključeno sa namjerom da se ostvari ulazak ili boravak stranca u Crnoj Gori suprotno ovom zakonu.

Okolnosti koje mogu ukazivati da je brak, odnosno životno partnerstvo lica istog pola zaključeno iz koristi su da:

1) bračni supružnici, odnosno partneri u zajednici života lica istog pola ne održavaju bračnu, odnosno zajednicu života partnera;

2) bračni supružnici, odnosno partneri u zajednici života lica istog pola ne izvršavaju obaveze koje proizilaze iz braka, odnosno životnog partnerstva lica istog pola;

3) se bračni supružnici, odnosno partneri u zajednici života lica istog pola nijesu upoznali prije zaključenja braka, odnosno životnog partnerstva lica istog pola;

4) bračni supružnici, odnosno partneri u zajednici života lica istog pola ne govore jezikom koji oboje razumiju;

5) bračni supružnici, odnosno partneri u zajednici života lica istog pola ne daju istinite lične podatke prije zaključenja braka, odnosno životnog partnerstva lica istog pola;

6) su za zaključenje braka data materijalna sredstva, a nije u pitanju običaj davanja miraza, kad bračni supružnici dolaze iz zemalja u kojima je davanje miraza običaj;

7) postoje dokazi da su bračni supružnici, odnosno partneri u zajednici života lica istog pola i ranije zaključivali brak, odnosno životno partnerstvo lica istog pola iz koristi u Crnoj Gori ili u drugoj državi.

Privremeni boravak radi školovanja

Član 47

Dozvola za privremeni boravak radi školovanja može se izdati strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži potvrdu o školovanju.

Dozvola za privremeni boravak iz stava 1 ovog člana izdaje se na period dok traje školska, odnosno studijska godina u Crnoj Gori, u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja.

Dozvola za privremeni boravak iz stava 1 ovog člana, radi završetka školovanja, može se produžavati najduže do dvije godine po isteku roka propisanog za trajanje školovanja.

Za izdavanje dozvole za privremeni boravak maloljetnom strancu potrebna je saglasnost roditelja, staratelja, odnosno zakonskog zastupnika.

Privremeni boravak radi učešća u programima međunarodne razmjene učenika i studenata ili drugim programima mladih

Član 48

Strancu koji u Crnu Goru dolazi radi učestvovanja u programima međunarodne razmjene učenika i studenata ili drugim programima mladih može se izdati dozvola za privremeni boravak ako ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži i:

1) potvrdu organa državne uprave nadležnog za sprovođenje međunarodnih ugovora o razmjeni učenika ili studenata, kojom se potvrđuje učešće stranca u međunarodnoj razmjeni;

2) potvrdu nadležnog organa, odnosno institucije o finansiranju troškova školovanja ili studiranja, izdržavanja, smještaja, zdravstvenog osiguranja i troškova povratka stranca u državu čiji je državljanin.

Za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana maloljetnom strancu potrebna je saglasnost roditelja, staratelja, odnosno zakonskog zastupnika.

Student kome je izdata dozvola iz stava 1 ovog člana može da radi u Crnoj Gori, ali ne duže od 15 časova nedjeljno.

Nakon završetka studija, strancu iz stava 3 ovog člana koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona može se izdati dozvola za privremeni boravak u Crnoj Gori, sa rokom važenja od devet mjeseci u svrhu traženja zaposlenja.

Bliže uslove i način izdavanja dozvole za privremeni boravak radi učestvovanja u programima međunarodne razmjene učenika i studenata ili drugim programima mladih propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja.

Privremeni boravak radi specijalizacije, stručnog osposobljavanja ili praktične nastave stranca

Član 49

Dozvola za privremeni boravak radi specijalizacije, stručnog osposobljavanja ili praktične nastave može se izdati strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži potvrdu nadležnog organa, ustanove ili drugog pravnog lica u Crnoj Gori da mu je odobrena specijalizacija, stručno osposobljavanje ili praktična nastava, kao i program specijalizacije, stručnog osposobljavanja ili praktične nastave kojim je utvrđeno i vrijeme njihovog trajanja.

Dozvola iz stava 1 ovog člana može se izdati strancu koji je stekao kvalifikaciju visokog obrazovanja radi stručnog osposobljavanja pripravnika ili strancu koji studira u drugoj državi radi obavljanja praktične nastave koja mu je potrebna za sticanje kvalifikacije visokog obrazovanja, koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva, pored potvrde i programa iz stava 1 ovog člana, priloži i dokaz o stečenom nivou obrazovanja i kvalifikacije u prethodne dvije godine prije podnošenja zahtjeva, odnosno dokaz o obavezi praktične nastave radi sticanja kvalifikacije visokog obrazovanja.

Stručno osposobljavanje, odnosno praktična nastava iz stava 2 ovog člana sprovodi se u skladu sa programom koji sadrži:

1) opis programa stručnog osposobljavanja pripravnika, odnosno praktične nastave studenta, cilj i faze osposobljavanja, odnosno nastave;

2) trajanje pripravničkog staža, odnosno praktične nastave;

3) broj časova stručnog osposobljavanja pripravnika, odnosno praktične nastave;

4) način sprovođenja i nadzor nad sprovođenjem stručnog osposobljavanja pripravnika, odnosno praktične nastave;

5) prava i obaveze između pripravnika, odnosno studenta na stručnoj obuci i poslodavca.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se strancu kome je odobrena specijalizacija, stručno osposobljavanje ili praktična nastava, odnosno strancu kome je odobreno stručno osposobljavanje pripravnika ili praktična nastava iz stava 2 ovog člana, uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove za koje se izdaje dozvola.

Privremeni boravak radi naučno-istraživačkog rada

Član 50

Dozvola za privremeni boravak radi naučno-istraživačkog rada može se izdati strancu istraživaču koji ispunjava uslove iz člana 43 stav 1 tač. 1 i 2 i tač. 4 do 9 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži ugovor zaključen sa naučno-istraživačkom ustanovom ili ustanovom visokog obrazovanja ili drugim pravnim i fizičkim licem, u skladu sa zakonom.

Istraživač iz stava 1 ovog člana je stranac koji je stekao akademsko zvanje doktora nauka ili odgovarajuću kvalifikaciju visokog obrazovanja koja mu omogućava pristup doktorskim programima, koga je izabrala naučno-istraživačka ustanova ili ustanova visokog obrazovanja ili drugo pravno ili fizičko lice u Crnoj Gori, u svrhu vršenja naučno-istraživačkih aktivnosti za koje se takva kvalifikacija uobičajeno zahtijeva.

Ugovor iz stava 1 ovog člana sadrži:

1) naziv ili svrhu naučno-istraživačke aktivnosti ili područje istraživanja;

2) datum početka i završetka ili procjenu trajanja naučno-istraživačke aktivnosti;

3) obavezu stranog istraživača da će u ugovorenom roku završiti naučno-istraživačku aktivnost;

4) obavezu naučno-istraživačke ustanove ili ustanove visokog obrazovanja ili drugog pravnog ili fizičkog lica, sa kojom je stranac istraživač zaključio ugovor da će mu obezbijediti uslove za završetak naučno-istraživačke aktivnosti;

5) podatke o vršenju naučno-istraživačke aktivnosti u jednoj ili više drugih država članica Evropske unije ako je to poznato u trenutku zaključenja ugovora.

Dozvola za privremeni boravak radi naučno-istraživačkog rada izdaje se sa rokom važenja do jedne godine.

Stranac kome je izdata dozvola za privremeni boravak radi naučno-istraživačkog rada ima pravo na poreske olakšice kao crnogorski državljani, u skladu sa zakonom.

Stranac istraživač iz stava 1 ovog člana može da radi kao predavač ili profesor, ali ne duže od 15 časova nedjeljno.

Nakon završetka istraživanja, strancu istraživaču koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona može se izdati dozvola za privremeni boravak u Crnoj Gori, sa rokom važenja od devet mjeseci u svrhu traženja zaposlenja.

Stranac istraživač koji je zaključio ugovor sa naučno-istraživačkom ustanovom u državi članici Evropske unije i na osnovu tog ugovora ima odobren boravak u toj državi, može radi sprovođenja istraživanja raditi u Crnoj Gori do tri mjeseca bez dozvole za privremeni boravak i rad ili potvrde o prijavi rada, ako ima sredstva za izdržavanje i ne postoje smetnje iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja.

Stranac istraživač koji je zaključio ugovor sa naučno-istraživačkom ustanovom u državi članici Evropske unije i na osnovu tog ugovora ima odobren boravak u toj državi, ako želi da radi sprovođenja istraživanja u Crnoj Gori radi duže od tri mjeseca, mora imati dozvolu za privremeni boravak iz stava 1 ovog člana.

Naučno-istraživačka ustanova, ustanova visokog obrazovanja, drugo pravno lice ili fizičko lice koje je zaključilo ugovor sa stranim istraživačem, kome je izdata dozvola iz stava 1 ovog člana, bez, odlaganja, obavještava Ministarstvo o svim okolnostima koje bi mogle spriječiti sprovođenje ugovora.

Bliže uslove i način izdavanja dozvole za privremeni boravak radi naučno-istraživačkog rada propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove nauke.

Privremeni boravak radi liječenja

Član 51

Dozvola za privremeni boravak radi liječenja u Crnoj Gori može se izdati strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži potvrdu izdatu od zdravstvene ustanove u kojoj će se liječiti, a koja sadrži i vrijeme potrebno za liječenje.

Dozvola za privremeni boravak radi liječenja, može se produžavati za vrijeme potrebno za liječenje stranca.

Privremeni boravak iz humanitarnih razloga

Član 52

Dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga može se izdati:

1) strancu za koga se pretpostavlja da je žrtva krivičnog djela trgovina ljudima ili žrtva krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici;

2) maloljetnom strancu koji je napušten ili je žrtva organizovanog kriminala ili je iz drugih razloga ostao bez roditeljskog staranja ili bez pratnje;

2a) strancu koji je žrtva nezakonitog zapošljavanja, ako sarađuje sa nadležnim organima u krivičnom postupku protiv poslodavca ili je pokrenuo postupak radi ostvarivanja prava iz radnog odnosa;

3) strancu iz naročito opravdanih razloga humanitarne prirode (slučajevi prouzrokovani višom silom, teška bolest, trajni invaliditet i drugi opravdani slučajevi iz čijih se okolnosti može zaključiti da su humanitarnog karaktera).

Stranac iz stava 1 ovog člana ne mora ispunjavati uslove iz člana 43 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona.

Dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga izdaje se na osnovu odgovarajućeg dokaza međunarodne organizacije, nevladine organizacije ili organa državne uprave koji strancu iz stava 1 ovog člana pruže pomoć i zaštitu ili dokaza nadležnog državnog organa kojim se potvrđuje da stranac sarađuje u rasvjetljavanju krivičnih djela.

Dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga izdaje se sa rokom važenja do jedne godine i može se produžavati dok god postoje razlozi zbog kojih je boravak odobren.

Žrtvi nezakonitog zapošljavanja može se odobriti privremeni boravak iz humanitarnih razloga ako je spremna da sarađuje kao svjedok u krivičnom postupku protiv poslodavca, što potvrđuje nadležni državni tužilac.

Žrtvi nezakonitog zapošljavanja može se odobriti privremeni boravak i kad je protiv poslodavca pokrenut postupak radi ostvarivanja prava iz radnog odnosa, a prisustvo žrtve u Crnoj Gori je značajno za vođenje tog postupka, što potvrđuje nadležni sud.

Žrtvi nezakonitog zapošljavanja kojoj poslodavac nije isplatio dospjele zarade ili druga potraživanja iz radnog odnosa može se, na njen zahtjev i uz dokaz o pokrenutom sudskom postupku, privremeni boravak produžavati i nakon završetka krivičnog postupka, dok traje postupak naplate potraživanja.

Ako neizmirena potraživanja budu isplaćena prije isteka važenja dozvole za privremeni boravak iz humanitarnih razloga, žrtva nezakonitog zapošljavanja dužna je da o tome obavijesti Ministarstvo.

Trajanje privremenog boravka iz humanitarnih razloga

Član 52a

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak iz humanitarnih razloga žrtva trgovine ljudima, žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici i žrtva nezakonitog zapošljavanja mogu podnijeti Ministarstvu prije isteka vremena za

koje im je odobreno zadržavanje iz člana 54 ovog zakona, odnosno prije isteka zakonitog boravka, ako žrtva trgovine ljudima ili žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici u Crnoj Gori zakonito boravi po drugom osnovu.

O blagovremeno podnijetom zahtjevu iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo izdaje potvrdu na osnovu koje žrtva trgovine ljudima, žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici ili žrtva nezakonitog zapošljavanja može da boravi u Crnoj Gori do donošenja konačne odluke o zahtjevu.

Žrtva trgovine ljudima, žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici ili žrtva nezakonitog zapošljavanja koja nema sredstva za izdržavanje oslobođena je plaćanja administrativne takse, troškova obrazaca, kao i troškova tumačenja i prevođenja.

Dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga žrtvi trgovine ljudima, žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici i žrtvi nezakonitog zapošljavanja izdaje se za vrijeme za koje se predviđa da će trajati krivični postupak, ali ne kraće od šest mjeseci niti duže od jedne godine.

Do završetka krivičnog postupka i kad su ispunjeni uslovi iz člana 52 ovog zakona dozvola iz stava 4 ovog člana može se, na zahtjev žrtve, produžavati sa rokom važenja do jedne godine.

Žrtvi trgovine ljudima i žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici u slučaju postojanja ličnih okolnosti koje opravdavaju njihov boravak u Crnoj Gori dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga se izdaje za vrijeme trajanja tih okolnosti, ali ne duže od jednu godinu, i može se na njihov zahtjev produžavati sa rokom važenja do jedne godine.

Prava stranca sa odobrenim boravkom iz humanitarnih razloga

Član 53

Žrtva trgovine ljudima, žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici i žrtva nezakonitog zapošljavanja kojoj je izdata dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga ili potvrda o blagovremeno podnijetom zahtjevu za produženje dozvole, a koja nema sredstva za izdržavanje, a naročito ako je žrtva trudnica, lice sa invaliditetom ili žrtva seksualnog nasilja ili drugog oblika nasilja, ima pravo na hitnu medicinsku pomoć i druge vrste zdravstvene zaštite u skladu sa zakonima kojima se uređuju zdravstvena zaštita i zdravstveno osiguranje, kao i pravo na socijalna davanja u visini i na način propisan zakonom kojim se uređuju socijalna zaštita.

Za vrijeme važenja dozvole za privremeni boravak žrtva trgovine ljudima i žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici mogu se zaposliti ili raditi u Crnoj Gori pod uslovima propisanim ovim zakonom, a žrtva nezakonitog zapošljavanja može se, pod istim uslovima, zaposliti ili raditi i kod drugog poslodavca, u skladu sa ovim zakonom.

Žrtva trgovine ljudima kojoj je izdata dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga ima pravo na obrazovanje i stručno osposobljavanje za vrijeme važenja te dozvole.

Žrtvi trgovine ljudima, žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici i žrtvi nezakonitog zapošljavanja može se izdati dozvola za privremeni boravak po drugom osnovu u Crnoj Gori, ako su ispunjeni uslovi za izdavanje te dozvole, pri čemu zahtjev za izdavanje te dozvole mora biti podnijet prije isteka važenja dozvole za privremeni boravak iz humanitarnih razloga.

Odobravanje zadržavanja u Crnoj Gori

Član 54

Žrtvi trgovine ljudima koja nezakonito boravi u Crnoj Gori policija, na njen zahtjev ili po službenoj dužnosti, odobrava zadržavanje u trajanju od 90 dana kako bi joj se omogućilo da odluči da li će sarađivati kao svjedok u krivičnom postupku za krivično djelo trgovine ljudima.

Policija će odobriti zadržavanje u trajanju od 90 dana i:

- žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici koja nezakonito boravi u Crnoj Gori, na njen zahtjev ili po službenoj dužnosti, kako bi joj se omogućilo da odluči da li će sarađivati sa nadležnim organima u istrazi ili kao svjedok u krivičnom postupku za krivično djelo nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici;

- žrtvi nezakonitog zapošljavanja koja nezakonito boravi u Crnoj Gori, na njen zahtjev ili po službenoj dužnosti, kako bi joj se omogućilo da odluči da li će sarađivati kao svjedok u krivičnom postupku protiv poslodavca zbog krivičnog djela nezakonitog zapošljavanja ili u postupku po njenoj tužbi protiv poslodavca, radi ostvarivanja prava iz radnog odnosa.

Žrtvi trgovine ljudima koja nezakonito boravi u Crnoj Gori i žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici koja nezakonito boravi u Crnoj Gori policija, na njen zahtjev, odobrava zadržavanje u trajanju od 90 dana i u slučaju kad žrtva dokaže postojanje ličnih okolnosti koje opravdavaju njen boravak u Crnoj Gori.

Zadržavanje iz st. 1 i 2 ovog člana može se iz opravdanih razloga produžiti za period do 90 dana.

Zadržavanje se može odbiti ako bi boravak žrtve trgovine ljudima, žrtve nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici ili žrtve nezakonitog zapošljavanja u Crnoj Gori predstavljao opasnost za javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili međunarodne odnose Crne Gore.

Za vrijeme odobrenog zadržavanja žrtva trgovine ljudima, žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici i žrtva nezakonitog zapošljavanja imaju prava koja u skladu sa ovim zakonom imaju stranci sa odobrenim privremenim boravkom, kao i pravo na besplatno prevođenje i tumačenje.

Policija, inspekcija rada i nevladine organizacije dužni su da upoznaju žrtve trgovine ljudima, žrtve nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici i žrtve nezakonitog zapošljavanja sa mogućnostima i uslovima za dobijanje dozvole za privremeni

boravak, a u slučaju da je žrtva maloljetnik bez pratnje, dužni su da preduzmu sve potrebne mjere kako bi se što prije uspostavio kontakt sa porodicom tog lica.

Zaštita stranca sa odobrenim boravkom iz humanitarnih razloga

Član 55

Stranac kome je izdata dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga ne smije se prinudno udaljiti zbog nezakonitog ulaska ili boravka u Crnoj Gori.

Strancu iz stava 1 ovog člana, za koga postoji opravdani strah da bi davanjem iskaza u krivičnom postupku mogao biti izložen opasnosti po život, zdravlje, fizički integritet ili slobodu, obezbjeđuje se zaštita i ostvarivanje prava u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita svjedoka.

Maloljetni stranac za koga je utvrđeno da je žrtva krivičnog djela trgovina ljudima neće biti vraćen ni u jednu državu, ako nakon procjene opasnosti i njegove bezbjednosti, postoje okolnosti koje upućuju da takav povratak ne bi bio u njegovom najboljem interesu.

Privremeni boravak radi korišćenja i raspolaganja pravom na nepokretnosti

Član 56

Dozvola za privremeni boravak radi korišćenja i raspolaganja pravom na nepokretnosti koju stranac posjeduje u Crnoj Gori, može se izdati strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži list nepokretnosti ili drugi dokaz u skladu sa zakonom kojim se uređuje katastar nepokretnosti, kojim se potvrđuje vlasništvo na toj nepokretnosti, kao i dokaz o vrijednosti nepokretnosti koji izdaje organ lokalne uprave nadležan za naplatu poreza, u skladu sa zakonom.

Dozvola iz stava 1 ovog člana može se izdati strancu koji je suvlasnik najmanje 1/2 nepokretnosti.

Nepokretnostima, u smislu stava 1 ovog člana, smatraju se porodične kuće, vikend kuće, vile, stanovi, ugostiteljski objekti, stambeno-poslovni objekti i poslovni prostori.

Dokaz o vrijednosti nepokretnosti iz stava 1 ovog člana je rješenje o utvrđivanju poreza na promet nepokretnosti koje izdaje organ lokalne uprave nadležan za naplatu poreza, čiji iznos osnovice za oporezivanje nije manji od 150.000 eura.

Obaveza u pogledu dostavljanja dokaza o vrijednosti nepokretnosti iz stava 4 ovog člana, ne odnosi se na državljane država članica Evropske unije ili članove njihovih porodica bez obzira da li su ti članovi državljani država članica Evropske unije, kao i državljane Republike Island, Kneževine Lihtenštajn, Kraljevine Norveške i Švajcarske Konfederacije.

Privremeni boravak radi obavljanja vjerske službe u Crnoj Gori

Član 57

Dozvola za privremeni boravak radi obavljanja vjerske službe u Crnoj Gori može se izdati strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži potvrdu da je vjerska zajednica u kojoj namjerava da obavlja vjerski obred i vjerske poslove prijavila djelovanje i sjedište u Crnoj Gori, u skladu sa propisima kojima se uređuje pravni položaj vjerskih zajednica.

Privremeni boravak radi obavljanja volonterskog rada u okviru Evropske volonterske službe

Član 58

Dozvola za privremeni boravak radi obavljanja volonterskog rada u okviru Evropske volonterske službe može se izdati strancu koji ima između 18 i 30 godina života, koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži zaključen ugovor o volonterskom radu u svrhu učešća u volonterskom programu.

Evropska volonterska služba je služba koju je osnovala Evropska unija u kojoj učestvuju volonterske organizacije iz Evrope, koja omogućava mladima da obavljaju volonterski rad u okviru volonterskog programa u nekoj od evropskih zemalja.

Volonterski program je prihvaćeni program aktivnosti koje se sprovode na principima solidarnosti, čiji su ciljevi od opšteg interesa u neprofitne svrhe, a aktivnosti se ne plaćaju, osim naknada troškova, odnosno džeparca.

Utvrđivanje statusa lica bez državljanstva

Član 59

Zahtjev za utvrđivanje da je podnosilac zahtjeva lice bez državljanstva podnosi se lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu, o čemu se izdaje potvrda.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se dokaz da podnosilac zahtjeva faktički boravi u Crnoj Gori najmanje tri godine prije podnošenja zahtjeva ili da članovi njegove uže porodice iz člana 44 stav 2 ovog zakona imaju crnogorsko državljanstvo, privremeni ili stalni boravak u Crnoj Gori.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana ne može podnijeti stranac koji je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori ili mu je odobren azil ili supsidijarna zaštita u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca..

Podnosilac zahtjeva iz stava 1 ovog člana oslobođen je plaćanja takse za pokretanje postupka za utvrđivanje statusa lica bez državljanstva, u skladu sa zakonom kojim se uređuju administrativne takse.

Postupak za utvrđivanje statusa lica bez državljanstva može se pokrenuti po službenoj dužnosti kad Ministarstvo ima saznanja o činjenicama, podacima ili informacijama koja mogu ukazivati da lice nema državljanstvo nijedne države.

O zahtjevu iz stava 1 ovog člana Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Ministarstvo će rješenjem odbiti zahtjev iz stava 1 ovog člana, ako:

- se u sprovedenom postupku utvrdi da je podnosilac zahtjeva državljanin određene države, odnosno da državljanstvo druge države može steći po zakonima te države;

- to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti:

- je podnosiocu zahtjeva izrečena zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori,

- je podnosilac zahtjeva u Crnoj Gori pravosnažno osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili nijesu prestale pravne posljedice osude;

- se utvrdi da je podnosilac zahtjeva u drugoj državi pravosnažno osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili nijesu prestale pravne posljedice osude.

Protiv rješenja iz stava 6 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Obrazac zahtjeva i potvrde iz stava 1 ovog člana, kao i bliže dokaze o faktičkom boravku iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Izjašnjavanje u postupku utvrđivanja statusa lica bez državljanstva

Član 59a

Nakon prijema zahtjeva iz člana 59 stav 1 ovog zakona, Ministarstvo će u najkraćem roku, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva pozvati lice koje je podnijelo taj zahtjev da se lično izjasni o svim činjenicama i okolnostima koje su od značaja za vođenje postupka i upoznati ga o pravima i obavezama koje ima tokom postupka.

Prava i obaveze podnosioca zahtjeva za utvrđivanje statusa lica bez državljanstva

Član 59b

Do donošenja odluke po zahtjevu iz člana 59 stav 1 ovog zakona, podnosilac zahtjeva ima pravo na:

1) boravak u Crnoj Gori;

2) slobodu kretanja u Crnoj Gori;

3) hitnu medicinsku pomoć;

4) obrazovanje;

5) informacije neophodne za boravak i pravne savjete u vezi postupka za utvrđivanje da je podnosilac zahtjeva lice bez državljanstva;

6) komunikaciju sa Visokim komesarijatom Ujedinjenih nacija za izbjeglice (UNHCR).

Pored prava iz stava 1 ovog člana, stranac koji je podnio zahtjev za utvrđivanje da je lice bez državljanstva, stiče pravo na rad protekom roka od devet mjeseci od dana podnošenja tog zahtjeva, ako Ministarstvo u tom roku nije donijelo odluku.

Podnosilac zahtjeva iz člana 59 stav 1 ovog zakona ima obavezu da:

1) poštuje Ustav, zakone i druge propise Crne Gore;

2) sarađuje sa državnim organima Crne Gore i postupa po njihovim nalozima i uputstvima;

3) da podatke neophodne za utvrđivanje identiteta i omogući uzimanje fotografije i otisaka prstiju, kao i druge provjere u cilju utvrđivanja identiteta i izdavanja isprava;

4) se odazove na poziv Ministarstva radi davanja informacija neophodnih za dalji tok postupka;

5) ostane na teritoriji Crne Gore za vrijeme trajanja postupka, osim ako mu Ministarstvo ne odobri izlazak;

6) obavijesti Ministarstvo o promjeni kontakt podataka, u roku od tri dana od dana promjene;

7) obavijesti Ministarstvo o promjeni adrese, u roku od tri dana od dana promjene.

Procjena dokaza u postupku utvrđivanja statusa lica bez državljanstva

Član 59v

U postupku po zahtjevu iz člana 59 stav 1 ovog zakona Ministarstvo će razmotriti sve raspoložive dokaze, uključujući izjašnjenja podnosioca zahtjeva, kako bi u razumnoj mjeri utvrdilo da se podnosilac zahtjeva ne smatra državljaninom države sa kojom ima razumnu povezanost.

Razumna povezanost sa drugom državom, u smislu stava 1 ovog člana, podrazumijeva povezanost podnosioca

zahtjeva sa drugom državom, rođenjem, porodicom, brakom ili ranijim uobičajenim boravkom, u skladu sa zakonom te države.

U postupku po zahtjevu iz člana 59 stav 1 ovog zakona Ministarstvo može pribavljati, odnosno razmjenjivati podatke sa državnim organima, organima državne uprave i organima drugih država, međunarodnim organizacijama i nevladinim organizacijama.

Rok za odlučivanje o zahtjevu za utvrđivanje statusa lica bez državljanstva

Član 59g

O zahtjevu iz člana 59 stav 1 ovog zakona Ministarstvo odlučuje rješenjem, u roku od jedne godine od dana podnošenja zahtjeva.

Rok iz stava 1 ovog člana može se produžiti za još šest mjeseci ako zahtjev za utvrđivanje statusa lica bez državljanstva podrazumijeva utvrđivanje složenih činjenica i okolnosti radi razjašnjavanja složene pravne stvari.

Kad je opravdano očekivati da se odluka ne može donijeti u roku iz stava 1, odnosno stava 2 ovog člana, lice koje je podnijelo zahtjev iz člana 59 stav 1 ovog zakona o tome će biti obaviješteno pisanim putem i, na njegov zahtjev, će mu se dati obavještenje o razlozima zbog kojih nije moguće odlučiti u tom roku i o roku u kojem može očekivati odluku.

Prava lica za koja je utvrđeno da su lica bez državljanstva

Član 59d

Lice kome je u postupku po zahtjevu iz člana 59 stav 1 ovog zakona utvrđen status lica bez državljanstva ima pravo na:

1) boravak u Crnoj Gori;
2) rad;
3) zdravstvenu zaštitu;
4) obrazovanje;
5) besplatnu pravnu pomoć;
6) socijalnu zaštitu;
7) imovinu;
8) identifikacionu i putnu ispravu u skladu sa ovim zakonom.

Lice bez državljanstva ostvaruje prava iz stava 1 tač. 1 i 8 ovog člana u skladu sa ovim zakonom, a prava iz stava 1 tač. 2 do 7 ovog člana u skladu sa posebnim zakonom kojim se uređuje način ostvarivanja tih prava.

Putna isprava za lice bez državljanstva

Član 59đ

Licu za koje se u postupku po zahtjevu iz člana 59 stav 1 ovog zakona utvrdi da je lice bez državljanstva Ministarstvo izdaje putnu ispravu za lice bez državljanstva, sa rokom važenja od tri godine, na osnovu koje može boraviti u Crnoj Gori.

Zahtjev za izdavanje putne isprave iz stava 1 ovog člana podnosi se Ministarstvu u mjestu boravka lica bez državljanstva, na propisanom obrascu.

Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje putne isprave iz stava 1 ovog člana, od lica bez državljanstva uzima se fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Obrazac putne isprave iz stava 1 ovog člana i obrazac zahtjeva iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Dozvola za privremeni boravak za lice bez državljanstva

Član 60

Dozvola za privremeni boravak može se izdati licu za koje se u sprovedenom postupku utvrdi da je lice bez državljanstva ako ispunjava uslove iz člana 43 stav 1 tač. 4, 5 i 8 ovog zakona.

Dozvola za privremeni boravak iz stava 1 ovog člana je javna isprava kojom se dokazuje da je lice dobilo status lica bez državljanstva u Crnoj Gori i na osnovu koje može boraviti u Crnoj Gori.

Privremeni boravak digitalnog nomada

Član 60a

Dozvola za privremeni boravak može se izdati digitalnom nomadu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži ugovor o radu ili drugi dokument kojim se dokazuje da stranac obavlja poslove elektronskim putem za strano privredno društvo ili vlastito privredno društvo koje nije registrovano u Crnoj Gori, kao i dokaz o registraciji tog privrednog društva u drugoj državi.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja do dvije godine i može se produžiti najduže još dvije godine, a nova se može izdati nakon isteka roka od šest mjeseci od isteka važenja privremenog boravka digitalnog nomada.

Digitalnom nomadu kojem je odobren privremeni boravak u Crnoj Gori mogu se, radi spajanja porodice, pridružiti članovi uže porodice.

Članom uže porodice, u smislu stava 3 ovog člana, smatraju se:

1) bračni supružnici

2) njihova maloljetna djeca rođena u braku ili van braka

3) djeca jednog od bračnih supružnika i usvojena djeca, do navršenih 18 godina života .

Bliže uslove i način izdavanja dozvole za privremeni boravak digitalnog nomada, kao i članova uže porodice propisuje Ministarstvo.

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak

Član 61

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak stranac podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu, o čemu se izdaje potvrda.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, stranac je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 43 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 7 i 9 ovog zakona.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, od stranca se uzima fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Otisak dva prsta i potpis ne uzimaju se od djece mlađe od 12 godina života.

Stranac koji podnese uredan zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak prije isteka boravka od 90 dana može ostati u Crnoj Gori do donošenja izvršnog rješenja.

Neposredno prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, podnosilac zahtjeva može ovlastiti pravno ili fizičko lice na propisanom obrascu da, u njegovo ime, preuzme dozvolu za privremeni boravak ili drugu odluku po zahtjevu.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana i obrazac ovlašćenja iz stava 6 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Uzimanje podataka za izdavanje dozvole za privremeni boravak pomoću mobilne stanice

Član 61a

Starom, bolesnom i licu sa invaliditetom omogućava se olakšan način podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak upotrebom mobilne stanice radi uzimanja podataka za izdavanje te dozvole.

Obrazac zahtjeva za upotrebu mobilne stanice, način podnošenja zahtjeva, način postupanja po zahtjevu i način upotrebe mobilne stanice propisuje Ministarstvo.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak elektronskim putem

Član 61b

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak stranac može podnijeti u elektronskom obliku preko informacionog sistema kojim upravlja Ministarstvo, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se skenirani dokazi iz člana 43 stav 1 tač. 1 do 4 i tač. 7 i 9 ovog zakona.

Stranac iz stava 1 ovog člana dužan je da se, u roku od deset dana od dana ulaska u Crnu Goru, javi Ministarstvu u mjestu boravka, kako bi se od njega uzela fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

U slučaju podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, administrativna taksa plaća se preko sistema za elektronsku naplatu administrativnih taksi, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Odlučivanje o zahtjevu

Član 62

Dozvolu za privremeni boravak izdaje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje Agencije i policije o postojanju smetnji iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti iz člana 43 stav 1 tačka 8 ovog zakona.

Agencija i policija dužne su da mišljenje iz stava 1 ovog člana dostave Ministarstvu, bez odlaganja, a najkasnije u roku od deset dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

Ako Ministarstvo ne dobije mišljenja iz stava 2 ovog člana u propisanom roku, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje dozvole za privremeni boravak.

O zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak odlučuje se u roku od 40 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak odlučuje se rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 5 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Bliže uslove i način izdavanja dozvola za privremeni boravak iz čl. 44, 45, 47, 49, 51, 52, 56, 57, 58 i 60 ovog zakona, propisuje Ministarstvo.

Rok važenja

Član 63

Dozvola za privremeni boravak izdaje se sa rokom važenja do jedne godine.

Produženje privremenog boravka

Član 64

Zahtjev za produženje dozvole za privremeni boravak stranac podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, najranije u roku od 60, a najkasnije u roku od 30 dana prije isteka roka važenja dozvole za privremeni boravak.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, prilaže se važeća strana putna isprava ili lična karta stranca koju je izdao nadležni organ druge države ili putna isprava za lice bez državljanstva, odnosno dozvola za privremeni boravak koja je izdata licu bez državljanstva, dokaz da ima obezbijeđen smještaj i dokaz o opravdanosti zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak, a ako je od dana uzimanja podataka iz člana 61 stav 3 ovog zakona proteklo pet godina, od stranca se uzimaju i ti podaci.

Ako postoje naročito opravdani razlozi humanitarne prirode (slučajevi prouzrokovani višom silom, teška bolest, trajni invaliditet i drugi opravdani slučajevi iz čijih se okolnosti može zaključiti da su humanitarnog karaktera) strancu se može odobriti produženje dozvole za privremeni boravak i ako mu je istekla važeća strana putna isprava ili lična karta stranca koju je izdao nadležni organ druge države, ako stranac pored dokaza iz stava 2 ovog člana dostavi dokaz i o postojanju tih razloga.

Za produženje dozvole za privremeni boravak radi korišćenja i raspolaganja pravom nepokretnosti u Crnoj Gori, pored dokaza iz stava 2 ovog člana, prilaže se i dokaz o izvršenim obavezama po osnovu poreza za vrijeme trajanja te dozvole.

U slučaju da se zahtjev za produženje dozvole za privremeni boravak odobri, izdaje se dozvola za privremeni boravak sa novim rokom važenja do jedne godine.

Na postupak produženja dozvole za privremeni boravak primjenjuju se odredbe člana 62 ovog zakona.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Prestanak važenja dozvole za privremeni boravak

Član 65

Dozvola za privremeni boravak prestaje da važi:

1) istekom roka važenja;

2) prestankom razloga na osnovu kojih je dozvola izdata;

3) ako za vrijeme trajanja privremenog boravka stranac boravi van Crne Gore duže od 30 dana;

4) ako se naknadno utvrdi da postoje razlozi iz člana 8 ovog zakona;

5) ako su strancu izrečene mjere za obezbjeđenje povratka iz člana 107 ovog zakona;

6) ako stranac boravak u Crnoj Gori ne koristi u svrhu zbog kojeg je odobren;

7) u slučaju kad je stranac dozvolu za privremeni boravak dobio radi spajanja porodice, a naknadno se utvrdi da je brak, odnosno životno partnerstvo lica istog pola zaključeno iz koristi;

8) kad stranac ostvari pravo na stalni boravak.

Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice neće prestati da važi strancu koji je boravio van Crne Gore duže od 30 dana ako postoje naročito opravdani razlozi humanitarne prirode (slučajevi prouzrokovani višom silom, teška bolest, trajni invaliditet i drugi opravdani slučajevi iz čijih se okolnosti može zaključiti da su humanitarnog karaktera) i ako stranac prethodno policiji dostavi dokaz o postojanju tih razloga.

Izuzetno od stava 1 tačka 4 ovog člana, dozvola za privremeni boravak koja je izdata radi spajanja porodice neće prestati da važi, u slučaju teže bolesti ili invalidnosti stranca koja je nastupila nakon izdavanja dozvole boravka.

Dozvola za privremeni boravak ne prestaje da važi strancu kome je odobren boravak iz člana 38 tačka 13 ovog zakona, iako je boravio van Crne Gore duže od 30, odnosno 90 dana.

O postojanju razloga za prestanak važenja dozvole za privremeni boravak iz stava 1 tač. 2 do 7 ovog člana, policija obavještava Ministarstvo.

O prestanku važenja dozvole za privremeni boravak iz stava 1 tač. 2 do 7 ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje.

U rješenju iz stava 6 ovog člana određuje se rok u kojem stranac mora da napusti Crnu Goru, koji ne može biti duži od 30 dana, a može se izreći i zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori u periodu od jedne do pet godina.

Vrijeme zabrane ulaska i boravka iz stava 7 ovog člana, računa se od dana napuštanja Crne Gore.

Protiv rješenja iz stava 6 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

2.3. Dozvola za privremeni boravak i rad

Privremeni boravak radi rada

Član 66

Stranac u Crnoj Gori može da radi na osnovu dozvole za privremeni boravak i rad ili potvrde o prijavi rada, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Stranac može da radi u Crnoj Gori samo na poslovima za koje mu je izdata dozvola za privremeni boravak i rad ili potvrda o prijavi rada i samo kod poslodavca koji ga zapošljava.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, strancu se može izdati dozvola za privremeni boravak i rad za obavljanje poslova izvršnog direktora kod više poslodavaca, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zapošljavanja.

Poslodavac može da rasporedi stranca samo na poslove za koje mu je izdata dozvola za boravak i rad, odnosno potvrda o prijavi rada.

Poslodavac mora u poslovnim prostorijama, odnosno mjestu rada stranca imati kopiju dozvole za boravak i rad, odnosno kopiju potvrde o prijavi rada stranca koji kod njega radi.

Poslodavac je dužan da o prestanku rada stranca, prije isteka roka važenja dozvole za boravak i rad, obavijesti Ministarstvo, najkasnije u roku od osam dana od dana prestanka rada stranca.

Poslodavac ne smije zapošljavati niti koristiti rad stranca koji nezakonito boravi u Crnoj Gori.

Izuzeci od pribavljanja dozvola

Član 67

Bez dozvole za privremeni boravak i rad ili potvrde o prijavi rada, stranac može da radi u Crnoj Gori, ako ima:

1) dozvolu za privremeni boravak radi spajanja porodice sa crnogorskim državljaninom ili sa strancem koji ima dozvolu za stalni boravak, dozvolu za privremeni boravak radi naučno-istraživačkog rada ili dozvolu za privremeni boravak i rad radi kretanja lica unutar stranog privrednog društva;

2) dozvolu za privremeni boravak radi studiranja;

3) dozvolu za privremeni boravak iz humanitarnih razloga;

4) dozvolu za privremeni boravak za lice bez državljanstva;

5) potvrdu o prijavi boravka iz člana 152 ovog zakona;

6) dozvolu za privremeni boravak za državljanina treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije;

7) dozvolu za privremeni boravak radi spajanja porodice sa imaocem EU plave karte iz člana 189 ovog zakona;

8) priznat status izbjeglice ili odobrenu dodatnu zaštitu u skladu sa Zakonom o azilu ("Službeni list RCG", broj 45/06), odnosno odobren azil ili supsidijarnu zaštitu ili privremenu zaštitu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, bez dozvole za privremeni boravak i rad ili potvrde o prijavi rada može da radi stranac koji:

1) je podnio zahtjev za utvrđivanje da je lice bez državljanstva, ako je protekao rok od devet mjeseci od dana podnošenja zahtjeva, a Ministarstvo nije donijelo odluku po tom zahtjevu;

2) traži međunarodnu zaštitu ako je protekao rok od devet mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, a Ministarstvo nije donijelo odluku po tom zahtjevu.

Stranac koji ima dozvolu za privremeni boravak radi spajanja porodice sa strancem koji ima dozvolu za privremeni boravak radi rada može da radi u Crnoj Gori, po isteku jedne godine od dana dobijanja dozvole za privremeni boravak.

Stranac iz stava 1 ovog člana ima slobodan pristup tržištu rada Crne Gore, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.

Poslodavac mora u poslovnim prostorijama, odnosno mjestu rada stranca imati kopije dozvola za privremeni boravak, potvrde o prijavi rada, odnosno dokaz o priznatom statusu izbjeglice ili odobrenoj dodatnoj zaštiti ili dokaz o odobrenom azilu ili supsidijarnoj zaštiti ili privremenoj zaštiti iz stava 1 tač. 1 do 8 ovog člana ili dokaz da je protekao rok od devet mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za utvrđivanje da je lice bez državljanstva o kojem Ministarstvo nije donijelo odluku ili dokaz da je protekao rok od devet mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu o kojem Ministarstvo nije donijelo odluku.

Poslodavac koji zapošljava stranca iz stava 1 ovog člana, dužan je da u roku od osam dana od dana zasnivanja radnog odnosa ili početka rada stranca, odnosno prestanka rada stranca obavijesti Ministarstvo.

Namjena dozvola za privremeni boravak i rad

Član 68

Dozvola za privremeni boravak i rad, prema namjeni, može se izdati radi:

1) zapošljavanja stranca;

2) sezonskog zapošljavanja stranca;

3) rada upućenog radnika.

Upućeni radnik je stranac koji u ograničenom vremenskom periodu obavlja posao u Crnoj Gori, koja nije država u kojoj uobičajeno radi.

Dozvola iz stava 1 tačka 3 ovog člana, odnosi se na:

1) pružanje ugovorenih usluga;

2) kretanje lica unutar stranog privrednog društva;

3) ustupanje stranca poslodavcu u Crnoj Gori preko agencije za privremeno ustupanje zaposlenih koja je registrovana van Crne Gore, u skladu sa članom 75a ovog zakona.

Uslovi za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja i sezonskog zapošljavanja

Član 69

Dozvola za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja i sezonskog zapošljavanja izdaje se strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži:

1) pisanu ponudu poslodavca za zapošljavanje stranca na određenom radnom mjestu;

2) dokaz o zdravstvenoj sposobnosti.

Pored dokaza iz stava 1 ovog člana, kao dokaz o opravdanosti zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja stranca prilaže se i dokaz o stečenom nivou obrazovanja i kvalifikaciji.

Dokaz iz stava 1 tačka 1 i stava 2 ovog člana ne prilaže se za preduzetnike i izvršne direktore u privrednim društvima u kojima su oni jedini vlasnici ili vlasnici više od 51% kapitala, pri čemu su dužni da uz zahtjev prilože dokaz o vlasništvu i registraciji preduzetnika, odnosno privrednog društva.

Izuzetno, dozvola za privremeni boravak i rad za preduzetnike i izvršne direktore u privrednim društvima u kojima su oni jedini vlasnici ili vlasnici više od 51% kapitala može se izdati strancu koji ima više od 66 godina života.

Dozvola za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja neće se izdati strancu ako se utvrdi da namjerava da nezakonito uđe u drugu državu, odnosno ne namjerava da napusti teritoriju Crne Gore na dan isteka dozvole za privremeni boravak i rad.

Dozvola za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja i sezonskog zapošljavanja neće se izdati strancu ako:

1) je poslodavac od kojeg je dobio ponudu više od dva puta kažnjavan zbog nezakonitog zapošljavanja ili neprijavljivanja rada stranca;

2) je u toku postupak stečaja privrednog društva od kojeg je dobio ponudu ili je to društvo bilo u stečaju;

3) poslodavac od kojeg je dobio ponudu ne obavlja privrednu djelatnost; ili

4) je poslodavac od kojeg je dobio ponudu kažnjavan jer nije ispunio obaveze po osnovu poreza i doprinosa za radnike.

Zapošljavanje stranca

Član 70

Dozvola za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja stranca izdaje se sa rokom važenja do jedne godine.

Dozvola iz stava 1 ovog člana može se produžiti najduže do dvije godine ako stranac ima zaključen ugovor o radu na puno radno vrijeme.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, dozvola za privremeni boravak i rad može se produžiti najduže do dvije godine strancu koji ima zaključene ugovore o radu na nepuno radno vrijeme na poziciji izvršnog direktora kod više poslodavaca, u skladu sa propisima o radu.

Dozvola za privremeni boravak i rad za preduzetnike i izvršne direktore u privrednim društvima u kojima su oni jedini vlasnici ili vlasnici više od 51% kapitala može se produžavati dok ispunjavaju uslove iz člana 43 ovog zakona i dokaz o izvršenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa u minimalnom iznosu od 5.000 eura na godišnjem nivou.

Strancu koji je zaposlen u privrednom društvu čije je poslovanje uređeno posebnim zakonom i za čije zasnivanje radnog odnosa je u skladu sa posebnim zakonom uslov dobijanje odobrenja nadležnog regulatora, dozvola iz stava 1 ovog člana može se produžiti za vrijeme važenja tog odobrenja.

Poslodavac je dužan da, u roku od 24 časa od dana izdavanja dozvole za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja, sa strancem zaključi ugovor o radu i prijavi ga na obavezno socijalno osiguranje, u skladu sa propisima o radu.

Ako stranac ne stupi na rad u roku iz stava 6 ovog člana, poslodavac je dužan da, najkasnije u roku od tri dana, o tome obavijesti Ministarstvo radi poništavanja dozvole za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja.

Obaveza u pogledu dostavljanja dokaza o o izvršenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa u minimalnom iznosu od 5.000 eura na godišnjem nivou iz stava 4 ovog člana, ne odnosi se na državljane država članica Evropske unije ili članove njihovih porodica bez obzira da li su ti članovi državljani država članica Evropske unije, kao i državljane Republike Island, Kneževine Lihtenštajn, Kraljevine Norveške i Švajcarske Konfederacije.

Zapošljavanje stranca u IT sektoru

Član 70a

Dozvola za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja može se izdati strancu koji se zapošljava u IT sektoru u Crnoj Gori ako ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži ugovor o radu u IT sektoru zaključen sa poslodavcem u Crnoj Gori, na vrijeme od najmanje 12 mjeseci.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja do tri godine i može se produžiti najduže do tri godine.

Zahtjev za produženje dozvole iz stava 1 ovog člana stranac ili poslodavac podnosi Ministarstvu u mjestu boravka stranca, najkasnije u roku od 30 dana prije isteka važenja dozvole.

Uz zahtjev iz stava 3 ovog člana prilaže se važeća strana putna isprava ili lična karta stranca koju je izdao nadležni organ druge države i dokaz o izvršenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa za vrijeme trajanja dozvole za privremeni boravak i rad.

Na postupak produženja dozvole iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 80 ovog zakona.

Zapošljavanje stranca u djelatnosti zdravstvene zaštite

Član 70b

Dozvola za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja može se izdati strancu koji se zapošljava u djelatnosti zdravstvene zaštite u Crnoj Gori ako ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži ugovor o radu u djelatnosti zdravstvene zaštite zaključen sa poslodavcem u Crnoj Gori, na vrijeme od najmanje 12 mjeseci, kao i dokaz o stečenom nivou obrazovanja i kvalifikacije.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja do tri godine i može se produžiti najduže do tri godine.

Zahtjev za produženje dozvole iz stava 1 ovog člana stranac ili poslodavac podnosi Ministarstvu u mjestu boravka stranca, najkasnije u roku od 30 dana prije isteka važenja dozvole.

Uz zahtjev iz stava 3 ovog člana prilaže se važeća strana putna isprava ili lična karta stranca koju je izdao nadležni organ druge države i dokaz o izvršenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa za vrijeme trajanja dozvole za privremeni boravak i rad.

Na postupak produženja dozvole iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 80 ovog zakona.

Zapošljavanje stranca na osnovu ugovora o radu za obavljanje poslova u domaćinstvu

Član 70v

Dozvola za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja može se izdati strancu za obavljanje poslova u domaćinstvu u Crnoj Gori ako ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži ugovor o radu za obavljanje poslova u domaćinstvu, koji je sačinjen u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zapošljavanja.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja do jedne godine i može se produžiti najduže do dvije godine.

Zahtjev za produženje dozvole iz stava 1 ovog člana stranac podnosi Ministarstvu u mjestu boravka stranca, najkasnije u roku od 30 dana prije isteka važenja dozvole.

Uz zahtjev iz stava 3 ovog člana prilaže se važeća strana putna isprava ili lična karta stranca koju je izdao nadležni organ druge države i dokaz o izvršenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa za vrijeme trajanja dozvole za privremeni boravak i rad.

Na postupak produženja dozvole iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 80 ovog zakona.

Zapošljavanje državljanina EU zbog investiranja u Crnoj Gori

Član 70g

Dozvola za privremeni boravak i rad zbog investiranja u Crnoj Gori može se izdati preduzetniku ili vlasniku privrednog društva koji je državljanin EU ako ispunjava uslove iz člana 43 stav 1 tač. 4 do 8 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži dokaz o investiranju u Crnoj Gori najmanje 250.000 eura.

Investiranje iz stava 1 ovog člana podrazumijeva direktno ulaganje kapitala u novoosnovano ili postojeće privredno društvo koje je registrovano u Crnoj Gori ili sticanje vlasničkog udjela u privrednom društvu koje je registrovano u Crnoj Gori ili deponovanje sredstava na escrow računu do njihovog usmjeravanja u odobrenom poslovnom poduhvatu u Crnoj Gori, uz dostavljanje dokaza o porijeklu novca.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja do tri godine i može se produžiti za još tri godine.

Zahtjev za produženje dozvole iz stava 1 ovog člana državljanin EU podnosi Ministarstvu u mjestu boravka, najkasnije u roku od 30 dana prije isteka važenja dozvole.

Uz zahtjev iz stava 3 ovog člana prilaže se važeća strana putna isprava ili lična karta državljanina EU koju je izdao nadležni organ države članice Evropske unije i dokaz o realizovanim investicijama u Crnoj Gori.

Državljaninu EU kojem je izdata dozvola za privremeni boravak i rad radi investiranja u Crnoj Gori, mogu se, radi spajanja porodice, pridružiti članovi uže porodice.

Za vrijeme trajanja dozvole za privremeni boravak i rad zbog investiranja u Crnoj Gori, državljanin EU mora da boravi u Crnoj Gori najmanje 15 dana.

Sezonsko zapošljavanje stranca

Član 71

Pod sezonskim zapošljavanjem stranca podrazumijeva se radni odnos na određeno vrijeme radi obavljanja sezonskih poslova u djelatnostima sezonskog karaktera.

Dozvola za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja izdaje se sa rokom važenja do šest mjeseci u vremenskom periodu od jedne godine.

Izuzetno, ako obavljanje sezonskih poslova to zahtijeva, dozvola iz stava 2 ovog člana može se produžiti, za još dva mjeseca kod istog ili drugog poslodavca, pri čemu rok važenja dozvole ne može biti duži od osam mjeseci u vremenskom periodu od jedne godine.

Poslodavac je dužan da, u roku od 24 časa od dana izdavanja dozvole za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja, sa strancem zaključi ugovor o radu i prijavi ga na obavezno socijalno osiguranje, u skladu sa propisima o radu.

Ako poslodavac sa strancem ne zaključi ugovor o radu u roku iz stava 4 ovog člana, dužan je da, najkasnije u roku od tri dana, o tome obavijesti Ministarstvo radi poništavanja dozvole za boravak i rad.

Pružanje ugovorenih usluga stranca

Član 72

Stranac može pružati ugovorene usluge na osnovu ugovora zaključenog između stranog privrednog društva i pravnog lica sa sjedištem u Crnoj Gori za koje se usluge vrše.

Ugovorene usluge može pružati i stranac koji je registrovan za obavljanje privredne i druge djelatnosti u drugoj državi, na osnovu ugovora zaključenog sa pravnim licem sa sjedištem u Crnoj Gori (u dalje tekstu: nezavisni stručnjak).

Ugovorene usluge može pružati stranac koji je zaposlen kod stranog privrednog društva iz stava 1 ovog člana.

Uslovi za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi pružanja ugovorenih usluga

Član 73

Dozvola za privremeni boravak i rad radi pružanja ugovorenih usluga izdaje se strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaze o opravdanosti zahtjeva, koji moraju biti prevedeni na crnogorski jezik od strane ovlašćenog prevodioca, priloži:

1) ugovor o pružanju ugovorenih usluga;

2) dokaz da je zaposlen kod stranog privrednog društva;

3) dokaz da ima najmanje jednu godinu radnog iskustva u određenoj oblasti koja je predmet ugovora o pružanju usluga;

4) dokaz da posjeduje kvalifikacije u slučajevima kad je to potrebno radi obavljanja usluga u skladu sa zakonom kojim je uređeno pružanje usluga u Crnoj Gori;

5) dokaz nadležnog organa o socijalnom osiguranju.

Dokaz iz stava 1 tačka 2 ovog člana ne prilaže nezavisni stručnjak.

Dozvola za privremeni boravak i rad radi pružanja ugovorenih usluga izdaje se sa rokom važenja do jedne godine i može se produžiti do završetka ugovorenih usluga, odnosno najduže do dvije godine.

Kretanje lica unutar stranog privrednog društva

Član 74

Strano privredno društvo može privremeno da rasporedi na rad u dio stranog društva, odnosno privredno društvo čiji je osnivač, a koje je registrovano u Crnoj Gori, svog zaposlenog koji je najmanje:

- jednu godinu radio na poslovima rukovodioca ili specijaliste;

- tri mjeseca radio u svojstvu pripravnika sa visokim obrazovanjem, a koji je raspoređen u to privredno društvo radi osposobljavanja i za to vrijeme prima naknadu zarade.

Rukovodilac, u smislu stava 1 ovog člana, je lice koje obavlja poslove upravljanja ili je član menadžmenta stranog privrednog društva ili upravlja, odnosno rukovodi organizacionom cjelinom, na osnovu odluka i instrukcija uprave ili dioničara društva ili vrši poslove praćenja i kontrole rada stručnog ili rukovodećeg osoblja i ima ovlašćenje za zapošljavanje, otpuštanje i druga ovlašćenja u vezi sa organizacijom rada zaposlenih.

Specijalista, u smislu stava 1 ovog člana, je lice koje posjeduje posebna stručna znanja potrebna za poslovanje stranog privrednog društva, što podrazumijeva da ima visoki stepen stručne osposobljenosti, odgovarajuće stručno iskustvo i eventualno članstvo u ovlašćenom strukovnom udruženju.

Uslovi za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi kretanja lica unutar stranog privrednog društva

Član 75

Dozvola za privremeni boravak i rad radi kretanja lica unutar stranog privrednog društva izdaje se strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaze o opravdanosti zahtjeva, koji moraju biti prevedeni na crnogorski jezik od strane ovlašćenog prevodioca, priloži:

1) dokaz o privremenom raspoređivanju i ispunjenju uslova iz člana 74 ovog zakona;

2) dokaz nadležnog organa o socijalnom osiguranju;

3) sporazum o osposobljavanju pripravnika iz člana 74 stav 1 alineja 2 ovog zakona koji sadrži trajanje i način osposobljavanja pripravnika i način vršenja nadzora osposobljavanja pripravnika, kao i program osposobljavanja pripravnika;

4) dokaz da je strano privredno društvo osnivač privrednog društva u Crnoj Gori ili dijela stranog privrednog društva u koje se on raspoređuje;

5) dokaz da će stranac po isteku privremenog raspoređivanja iz člana 74 ovog zakona biti vraćen na rad u strano privredno društvo iz kojeg je privremeno raspoređen.

Dozvola za privremeni boravak i rad radi kretanja lica unutar stranog privrednog društva strancu iz člana 74 stav 1 alineja 1 ovog zakona izdaje se sa rokom važenja do jedne godine i može se produžiti do završetka poslova, odnosno najduže do dvije godine.

Dozvola za privremeni boravak i rad radi kretanja lica unutar stranog privrednog društva strancu iz člana 74 stav 1 alineja 2 ovog zakona izdaje se sa rokom važenja do jedne godine i može se produžiti još najviše jednu godinu.

Dozvola za privremeni boravak i rad radi kretanja lica unutar stranog privrednog društva neće se izdati strancu ako:

1) su priloženi dokazi pribavljeni prevarom ili su falsifikovani;

2) je glavni razlog osnivanja privrednog društva u Crnoj Gori ili dijela stranog privrednog društva olakšani ulazak stranca iz člana 74 stav 1 ovog zakona;

3) je istekao rok iz st. 2 i 3 ovog člana;

4) je poslodavac kažnjavan zbog nezakonitog zapošljavanja ili neprijavljivanja rada stranca.

Ustupanje stranca korisniku preko Agencije

Član 75a

Agencija za privremeno ustupanje zaposlenih koja je registrovana van Crne Gore (u daljem tekstu: Agencija) može ustupiti stranca poslodavcu u Crnoj Gori (u daljem tekstu: korisnik) na osnovu zaključenog sporazuma o ustupanju zaposlenih.

Poslodavcem stranca iz stava 1 ovog člana smatra se Agencija, osim u pogledu obaveze primjene propisa kojima se uređuju zaštita i zdravlje na radu u kom slučaju se poslodavcem smatra korisnik.

Uslovi za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi ustupanja stranca korisniku preko Agencije

Član 75b

Dozvola za privremeni boravak i rad radi ustupanja stranca korisniku preko Agencije izdaje se strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaze o opravdanosti zahtjeva, koji moraju biti prevedeni na crnogorski jezik od strane ovlašćenog prevodioca, priloži:

1) sporazum o ustupanju zaposlenog stranca zaključen između Agencije i korisnika;

2) dokaz da je stranac zaposlen kod Agencije;

3) dokaz nadležnog organa o socijalnom osiguranju;

4) dokaz o stečenom nivou obrazovanja i kvalifikaciji, za obavljanje poslova utvrđenih sporazumom iz tačke 1 ovog stava;

5) dokaz da ima najmanje jednu godinu radnog iskustva na poslovima koji su utvrđeni sporazumom iz tačke 1 ovog stava.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja do jedne godine i može se produžiti najduže do dvije godine.

Ostvarivanje prava upućenog radnika

Član 75v

Strano privredno društvo iz čl. 72 i 74 ovog zakona, odnosno Agencija dužni su da, nezavisno o pravu koje se primjenjuje na radni odnos upućenog stranca i osim ako nije drukčije propisano ovim zakonom, za vrijeme upućivanja stranca u Crnu Goru primjenjuju odredbe propisa Crne Gore koji se odnose na:

1) maksimalno radno vrijeme i minimalno trajanje odmora;

2) minimalno plaćeni godišnji odmor,

3) zaradu, uključujući uvećanje zarade za prekovremeni rad;

4) uslove ustupanja zaposlenih preko agencija;

5) zaštitu i zdravlje na radu;

6) dodatak ili naknadu za troškove prevoza, hrane i smještaja za vrijeme dok pruža usluge odnosno obavlja poslove zbog kojih je stranac upućen u Crnu Goru, pod uslovom da na takav dodatak ili naknadu prema propisima Crne Gore ima pravo i zaposleni;

7) kvalitet smještaja u mjeri na koju ima pravo zaposleni iz Crne Gore koji obavlja poslove van svog uobičajenog mjesta rada;

8) zaštitne mjere za trudnice, žene koje se nalaze na porodiljskom, odnosno roditeljskom odsustvu, djecu i mlade;

9) jednako postupanje prema ženama i muškarcima i zabranu diskriminacije po drugim osnovima.

Izjava o upućivanju stranca

Član 75g

Strano privredno društvo iz čl. 72 i 74 ovog zakona, odnosno Agencija dužni su da, prije upućivanja stranca, podnesu inspekciji rada potpunu i tačnu izjavu o upućivanju stranca koja mora biti prevedena na crnogorski jezik od strane ovlašćenog prevodioca.

Izjava iz stava 1 ovog člana podnosi se elektronskim putem, na propisanom obrascu.

Obrazac i sadržaj izjave iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Imenovanje lica koje čuva dokumenta

Član 75d

Strano privredno društvo iz čl. 72 i 74 ovog zakona, odnosno Agencija dužni su da u izjavi iz člana 75g ovog zakona ovlaste i imenuju lice koje će za vrijeme trajanja upućivanja stranca, u mjestu rada ili drugom određenom i dostupnom mjestu u Crnoj Gori, čuvati i na zahtjev inspekcije rada dati na uvid, u pisanom ili elektronskom obliku, dokumenta koja se odnose na upućivanje.

Strano privredno društvo iz čl. 72 i 74 ovog zakona, odnosno Agencija dužni su da licu iz stava 1 ovog člana izdaju potvrdu o njegovom ovlašćenju, a to lice je dužno da tu potvrdu stavi na uvid inspekciji rada, na njen zahtjev.

Dokumenta iz stava 1 ovog člana su:

1) fotokopija ugovora o radu ili drugog akta kojim je zasnovan radni odnos;

2) obračun zarade iz kojeg su vidljivi elementi zarade;

3) dokaz o isplati zarade;

4) evidencija o radnom vremenu;

5) dokaz nadležnog organa o socijalnom osiguranju;

6) dokumentacija iz oblasti zaštite i zdravlja na radu;

7) dozvola za privremeni boravak i rad.

Strano privredno društvo iz čl. 72 i 74 ovog zakona, odnosno Agencija dužni su da na zahtjev inspekcije rada dostave prevod potvrde iz stava 2 ovog člana i dokumenata iz stava 3 ovog člana na crnogorskom jeziku od strane ovlašćenog prevodioca.

Godišnja kvota za rad stranaca

Član 76

Godišnji broj dozvola za privremeni boravak i rad stranaca (u daljem tekstu: godišnja kvota) utvrđuje Vlada, u skladu sa migracionom politikom, stanjem i kretanjem na tržištu rada u Crnoj Gori, najkasnije do 30. novembra tekuće godine, za narednu godinu.

Godišnjom kvotom utvrđuju se djelatnosti u kojima se stranci mogu zapošljavati.

U okviru godišnje kvote, odvojeno se utvrđuje godišnja kvota za zapošljavanje i za sezonsko zapošljavanje stranaca.

Utvrđivanje godišnje kvote

Član 77

Godišnja kvota se utvrđuje na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove rada, uz prethodno pribavljena mišljenja Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod), organa državne uprave nadležnih za pojedine djelatnosti za koje se utvrđuje godišnja kvota i Socijalnog savjeta.

Vlada može ograničiti godišnju kvotu, povećati broj, odnosno izvršiti preraspored po namjenama, ako je to uslovljeno promjenama odnosa ponude i tražnje na tržištu rada ili zbog posebnih uslova u pojedinim djelatnostima.

Kriterijume i postupak za utvrđivanje godišnje kvote utvrđuje Vlada, na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove rada.

Rad stranca mimo godišnje kvote

Član 78

Dozvola za privremeni boravak i rad mimo godišnje kvote može se izdati strancu:

1) koji u Crnoj Gori obavlja poslove na osnovu međunarodnog ugovora koji Crna Gora zaključi sa drugom državom, pod uslovom uzajamnosti;

2) koji izvodi nastavu u ustanovama obrazovanja, na jeziku i pismu pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;

3) profesionalnom sportisti ili sportskom radniku koji u Crnoj Gori radi u skladu sa zakonom kojim se uređuje sport;

4) izvršnom direktoru privrednog društva i preduzetniku, koji su registrovani u Crnoj Gori u skladu sa zakonom kojim se uređuju oblici obavljanja privrednih djelatnosti i njihova registracija;

5) koji se zapošljava sa visokim obrazovanjem na rukovodećim poslovima kod poslodavca;

6) koji je privremeno raspoređen kao rukovodilac, specijalista ili pripravnik, u skladu sa članom 74 ovog zakona;

7) radi pružanja ugovorenih usluga iz člana 72 ovog zakona;

7a) koji je ustupljen korisniku preko Agencije, u skladu sa članom 75a ovog zakona;

7b) koji se zapošljava u IT sektoru;

7v) koji je državljanin države članice Evropske unije ili član njegove porodice bez obzira da li je taj član državljanin države članice Evropske unije, kao i državljanin Republike Island, Kneževine Lihtenštajn, Kraljevine Norveške i Švajcarske Konfederacije;

8) sa prebivalištem u susjednoj državi, koji je zaposlen ili obavlja rad u Crnoj Gori i najmanje jednom nedjeljno se vraća u mjesto prebivališta (dnevni migrant);

9) koji je uključen u realizaciju razvojnih projekata sa liste razvojnih projekata koju je utvrdila Vlada, na predlog organa uprave nadležnog za razvojne projekte, najkasnije do 30. novembra tekuće godine, za narednu godinu.

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad

Član 79

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad stranac podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu.

Pored dokaza o opravdanosti zahtjeva iz čl. 69, 73, 75, odnosno člana 75b ovog zakona, uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, stranac je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 43 stav 1 tač. 1 do 4 i tač. 7 i 9 ovog zakona, kao i dokaz o izvršenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa za vrijeme trajanja dozvole za privremeni boravak i rad, ako je prethodno imao dozvolu za privremeni boravak i rad.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, od stranca se uzima fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Izuzetno, zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad može podnijeti i poslodavac u mjestu namjeravanog boravka stranca.

O prijemu zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad Ministarstvo izdaje potvrdu, u kojoj je određen rok u kojem podnosilac zahtjeva može preuzeti dozvolu.

U slučaju podnošenja zahtjeva u skladu sa stavom 4 ovog člana, stranac je dužan da se, u roku od deset dana od dana izdavanja potvrde, javi Ministarstvu u mjestu podnošenja zahtjeva, radi davanja podataka iz stava 3 ovog člana. U protivnom smatraće se da je poslodavac odustao od zahtjeva.

Stranac kome je izdata viza za duži boravak (viza D) radi rada, dužan je da podnese zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad u roku od deset dana od dana izdavanja vize.

Stranac koji je podnio uredan zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad prije isteka boravka od 90 dana, može ostati u Crnoj Gori do donošenja izvršnog rješenja.

Neposredno prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, podnosilac zahtjeva može ovlastiti poslodavca ili drugo pravno ili fizičko lice na propisanom obrascu da, u njegovo ime, preuzme dozvolu za privremeni boravak i rad ili drugu odluku po zahtjevu.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana i obrazac ovlašćenja iz stava 9 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad elektronskim putem

Član 79a

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad stranac može podnijeti u elektronskom obliku preko informacionog sistema iz člana 61b stav 1 ovog zakona, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se skenirani dokazi iz čl. 69, 73, 75, odnosno člana 75b ovog zakona, dokazi o ispunjenosti uslova iz člana 43 stav 1 tač. 1 do 4 i tač. 7 i 9 ovog zakona, kao i dokaz o izvršenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa za vrijeme trajanja dozvole za privremeni boravak i rad, ako je stranac prethodno imao dozvolu za privremeni boravak i rad.

Stranac iz stava 1 ovog člana dužan je da se, u roku od deset dana od dana ulaska u Crnu Goru, javi Ministarstvu u mjestu boravka, kako bi se od njega uzela fotografija. otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa

zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

U slučaju podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, administrativna taksa plaća se preko sistema za elektronsku naplatu administrativnih taksi, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad

Član 80

Dozvolu za privremeni boravak i rad izdaje Ministarstvo u skladu sa članom 62 st. 1, 3 i 5 ovog zakona.

Agencija i policija su dužne da mišljenje iz člana 62 stav 2 ovog zakona dostave Ministarstvu, bez odlaganja, a najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

O zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad odlučuje se u roku od 15 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, o zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja, strancu kome je u prethodnih pet godina najmanje dva puta izdavana dozvola za sezonsko zapošljavanje, odlučuje se u roku od deset dana.

Ako podnosilac zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad ne preuzme dozvolu najkasnije u roku od pet dana po isteku roka određenog u potvrdi iz člana 79 stav 5 ovog zakona, smatraće se da je odustao od zahtjeva.

Protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Izuzetno od stava 6 ovog člana, protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad zbog popunjenosti godišnje kvote može se pokrenuti upravni spor.

Bliže uslove i način izdavanja dozvole za privremeni boravak i rad propisuje Ministarstvo.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja i uručenje

Član 81

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja, stranac podnosi Ministarstvu, preko diplomatsko-konzularnog predstavništva u državi porijekla.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana stranac podnosi lično.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, stranac je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 43 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 7 i 9 ovog zakona, kao i dokaze o opravdanosti zahtjeva iz člana 69 stav 1 ovog zakona.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, od stranca se uzima fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

O prijemu zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad iz stava 1 ovog člana diplomatsko-konzularno predstavništvo strancu izdaje potvrdu, u kojoj je određen rok u kojem podnosilac zahtjeva može preuzeti dozvolu.

Dozvola za privremeni boravak i rad strancu se uručuje preko diplomatsko-konzularnog predstavništva.

Bliže uslove i način podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana i uručenja te dozvole propisuje Ministarstvo.

Zahtjev za produženje dozvole za privremeni boravak i rad

Član 82

Zahtjev za produženje dozvole za privremeni boravak i rad stranac ili poslodavac podnosi Ministarstvu u mjestu boravka stranca, najranije u roku od 60, a najkasnije u roku od 30 dana prije isteka roka važenja dozvole za privremeni boravak i rad.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, za produženje dozvole za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja i sezonskog zapošljavanja prilaže se važeća strana putna isprava ili lična karta stranca koju je izdao nadležni organ druge države, dokaz da stranac ima obezbijeđen smještaj i pisana ponuda poslodavca za zapošljavanje stranca na određenom radnom mjestu, dokaz o izvršenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa za vrijeme trajanja dozvole za privremeni boravak i rad, a ako je od dana uzimanja podataka iz člana 79 stav 3 ovog zakona proteklo pet godina, od stranca se uzimaju i ti podaci.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, za produženje dozvole za privremeni boravak i rad radi pružanja ugovorenih usluga i dozvole za privremeni boravak i rad radi kretanja lica unutar stranog privrednog društva prilaže se važeća strana putna isprava ili lična karta stranca koju je izdao nadležni organ druge države, dokaz o opravdanosti zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad, kao i dokaz o izvršenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa za vrijeme trajanja dozvole za privremeni boravak i rad.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, ako postoje naročito opravdani razlozi humanitarne prirode (slučajevi prouzrokovani višom silom, teška bolest, trajni invaliditet i drugi opravdani slučajevi iz čijih se okolnosti može zaključiti da su humanitarnog karaktera) strancu se može odobriti produženje dozvole za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja i

sezonskog zapošljavanja i ako mu je istekla važeća strana putna isprava ili lična karta stranca koju je izdao nadležni organ druge države, ako stranac pored dokaza iz stava 2 ovog člana dostavi dokaz i o postojanju tih razloga.

Ako se zahtjev za produženje dozvole za privremeni boravak i rad odobri, izdaje se dozvola za privremeni boravak i rad sa novim rokom važenja do jedne godine.

Na postupak produženja dozvole za privremeni boravak i rad primjenjuju se odredbe člana 80 ovog zakona.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Prestanak dozvole za privremeni boravak i rad

Član 83

Dozvola za privremeni boravak i rad prestaje da važi:

1) istekom roka važenja;

2) prestankom važenja ugovora o radu, ugovora o pružanju ugovorenih usluga, rješenja o privremenom raspoređivanju, odnosno sporazuma o ustupanju zaposlenog zaključenog između Agencije i korisnika;

3) ako stranac obavlja poslove za koje mu nije izdata dozvola za privremeni boravak i rad;

4) ako se naknadno utvrdi da postoje razlozi iz člana 8 ovog zakona;

5) ako su strancu izrečene mjere za obezbjeđenje povratka iz člana 107 ovog zakona;

6) ako za vrijeme trajanja privremenog boravka stranac boravi van Crne Gore duže od 30 dana;

7) ako poslodavac od kojeg je dobio ponudu bude kažnjen zbog nezakonitog zapošljavanja ili neprijavljivanja rada stranca;

8) ako je u toku postupak stečaja privrednog društva od kojeg je dobio ponudu ili je to društvo bilo u stečaju;

9) ako poslodavac od kojeg je dobio ponudu ne obavlja privrednu djelatnost;

10) ako poslodavac od kojeg je dobio ponudu bude kažnjen jer nije ispunio obaveze po osnovu poreza i doprinosa za radnike;

11) ako je glavni razlog osnivanja privrednog društva ili dijela stranog privrednog društva u Crnoj Gori olakšani ulazak stranca iz člana 74 stav 1 ovog zakona; ili

12) kad stranac ostvari pravo na stalni boravak.

Izuzetno od stava 1 tačka 6 ovog člana, strancu koji je iz opravdanih razloga boravio van Crne Gore do 90 dana, neće prestati da važi dozvola za privremeni boravak i rad ako o odlasku i razlozima odlaska iz Crne Gore prethodno obavijesti policiju.

Dozvola za privremeni boravak i rad ne prestaje da važi strancu iz člana 78 stav 1 tač. 3, 4, 5, 7b, 7v, 8 i 9 ovog zakona iako je boravio van Crne Gore duže od 30 odnosno 90 dana.

O postojanju razloga za prestanak važenja dozvole za privremeni boravak i rad iz stava 1 tač. 2 do 6 ovog člana, policija, inspekcija rada, poslodavac i drugi organi koji u okviru svoje nadležnosti mogu utvrditi postojanje tih razloga, dužni su da obavijeste ministarstvo.

O prestanku važenja dozvole za privremeni boravak i rad iz stava 1 tač. 2 do 11 ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje.

U rješenju iz stava 5 ovog člana, određuje se rok u kojem stranac mora napustiti Crnu Goru, koji ne može biti duži od 30 dana, a u slučajevima iz stava 1 tač. 3, 4 i 5 ovog člana, može se izreći i zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori u periodu od jedne do pet godina.

Vrijeme zabrane ulaska iz stava 6 ovog člana, računa se od dana napuštanja Crne Gore.

Protiv rješenja iz stava 5 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Poništavanje dozvole za privremeni boravak i rad

Član 84

Dozvola za privremeni boravak i rad poništava se:

1) ako je izdata na osnovu neistinitih podataka o strancu ili poslodavcu;

2) u slučaju iz člana 70 stav 7 i člana 71 stav 5 ovog zakona; ili

3) ako stranac boravak u Crnoj Gori ne koristiti u svrhu radi koje mu je boravak odobren.

Rješenje o poništavanju dozvole za privremeni boravak i rad donosi Ministarstvo.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Potvrda o prijavi rada

Član 85

Na osnovu izdate potvrde o prijavi rada u Crnoj Gori mogu boraviti i raditi do 90 dana, u vremenskom periodu od jedne godine, stranci:

1) koji u Crnoj Gori obavljaju poslove na osnovu međunarodnih ugovora koje Crna Gora zaključi sa međunarodnom

organizacijom ili Evropskom unijom o stručno-tehničkoj pomoći ili na osnovu drugih potvrđenih međunarodnih ugovora;

2) osnivači, članovi organa upravljanja i rukovođenja i izvršni organi privrednog društva kao i revizori koje je to privredno društvo angažovalo;

3) koji su pozvani kao profesori ili predavači i naučni radnici koji učestvuju u nekom naučno-istraživačkom projektu od značaja za Crnu Goru;

4) predavači koji učestvuju na organizovanim stručnim skupovima i seminarima;

5) civilni i vojni službenici vlada drugih država koji u Crnu Goru dolaze na osnovu ugovora o saradnji sa Vladom;

6) koji obavljaju usluge za koje se zahtijeva visoko obrazovanje ili posebno specijalističko znanje i iskustvo, uz prethodno dobijenu saglasnost organa državne uprave nadležnog za djelatnost u kojoj se usluga pruža;

7) koji obavljaju poslove istraživanja u Crnoj Gori koje je odobrila Vlada;

8) dopisnici akreditovani u Crnoj Gori ili izvještači stranih medija;

9) umjetnici i tehničko osoblje za operu, balet, pozorište, koncerte, likovne i druge kulturne manifestacije, ako u Crnoj Gori ne borave duže od 30 dana, odnosno tri mjeseca godišnje sa prekidima;

10) autori i izvođači na području filmske, televizijske, muzičke, muzičko-scenske, plesne i baletske umjetnosti, kao i prateće tehničko osoblje, ako u Crnoj Gori ne borave duže od 30 dana, odnosno tri mjeseca godišnje sa prekidima;

11) zaposleni u stranom privrednom društvu koji sprovode dodatno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih, kao i zaposleni koji se dodatno osposobljavaju i usavršavaju kod pravnog lica sa sjedištem u Crnoj Gori koje je poslovno ili vlasnički povezano sa stranim privrednim društvom;

12) koji u Crnu Goru dolaze radi učestvovanja na sportskim takmičenjima;

13) koji obavljaju poslove isporuke, montaže ili servisa mašina ili opreme, ako njihov rad ne traje duže od 30 dana neprekidno, odnosno ukupno tri mjeseca godišnje sa prekidima;

14) koji učestvuju na sajamskim ili izložbenim manifestacijama na kojima izlaže njihov poslodavac;

15) učenici ili studenti koji u Crnoj Gori obavljaju praksu na osnovu međunarodnog ugovora o razmjeni učenika, odnosno studenata;

16) koji djeluju u okviru registrovanih humanitarnih organizacija;

17) pružaoci usluga koji pregovaraju o prodaji usluga ili zaključuju ugovore o pružanju usluga;

18) zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima.

Pravna i fizička lica koja koriste usluge stranaca iz stava 1 ovog člana dužna su da imaju zaključen ugovor ili drugi dokaz o izvršenju posla sa strancem ili stranim poslodavcem koji upućuje stranca na rad u Crnu Goru, prije dolaska stranca u Crnu Goru.

Pravna i fizička lica iz stava 2 ovog člana, dužna su da prije početka rada stranca iz stava 1 ovog člana podnesu prijavu o radu tog stranca Ministarstvu, u mjestu obavljanja poslova ili u sjedištu poslodavca, o čemu Ministarstvo, bez odlaganja, izdaje potvrdu o prijavi rada.

Na osnovu izdate potvrde o prijavi rada stranac za istog poslodavca ili primaoca usluga može raditi na cijeloj teritoriji Crne Gore.

O izdatim potvrdama iz stava 3 ovog člana Ministarstvo dostavlja obavještenje organu uprave nadležnom za poslove poreza, najkasnije u roku od deset dana od dana izdavanja potvrde.

Bliže uslove za izdavanje potvrde o prijavi rada, obrazac prijave rada, kao i obrazac potvrde o prijavi rada propisuje Ministarstvo.

3. Stalni boravak

Pravo na stalni boravak

Član 86

Dozvola za stalni boravak može se izdati strancu koji je do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole zakonito boravio u Crnoj Gori neprekidno pet godina na osnovu:

- odobrenog privremenog boravka;

- priznatog statusa izbjeglice ili odobrene dodatne zaštite, u skladu sa Zakonom o azilu ("Službeni list RCG", broj 45/06), odnosno odobrenog azila ili supsidijarne zaštite u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca.

Izuzetno, dozvola za stalni boravak može se izdati strancu koji je do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole imao odobren privremeni boravak u Crnoj Gori manje od pet godina neprekidno, ako to nalažu razlozi humanosti ili je to u interesu Crne Gore.

Smatra se da je stranac neprekidno boravio u Crnoj Gori i kad je u periodu od pet godina odsustvovao iz Crne Gore više puta do deset mjeseci ukupno ili jednom do šest mjeseci.

Ako je stranac ranije imao odobren privremeni boravak u Crnoj Gori radi školovanja ili specijalizacije, stručnog osposobljavanja ili praktične nastave, u vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka, računa se samo polovina vremena provedenog na osnovu odobrenog privremenog boravka.

U vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka strancu kome je odobren azil ili supsidijarna zaštita u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca, računa se polovina vremena koje je proteklo od podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu do donošenja odluke kojom mu se odobrava međunarodna zaštita, a ako je

vrijeme od podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu do donošenja odluke kojom mu se odobrava međunarodna zaštita bilo duže od 18 mjeseci to vrijeme se računa u cjelokupnom trajanju.

Pravo djece na stalni boravak

Član 87

Dozvola za stalni boravak može se izdati djetetu:

1) čiji je jedan roditelj, u trenutku njegovog rođenja, crnogorski državljanin i ima prebivalište u Crnoj Gori;

2) čiji jedan roditelj, u trenutku njegovog rođenja, ima odobren stalni boravak;

3) čiji jedan roditelj, u trenutku njegovog rođenja, ima odobren stalni boravak, a drugi roditelj je nepoznat ili je umro.

Uslovi za izdavanje dozvole za stalni boravak

Član 88

Strancu se može izdati dozvola za stalni boravak, ako:

1) ima važeću stranu putnu ispravu, odnosno putnu ispravu za lice bez državljanstva;

2) ima stalna, redovna i dovoljna sredstva za izdržavanje;

3) ima zdravstveno osiguranje;

4) ima obezbijeđen smještaj;

5) ima znanje crnogorskog jezika u mjeri koja omogućava osnovnu komunikaciju;

6) ima dokaz o izvršenim obavezama po osnovu poreza za vrijeme trajanja dozvole za privremeni boravak.

Strancu se neće izdati dozvola za stalni boravak ako to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

Stranac koji je do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak zakonito boravio u Crnoj Gori neprekidno pet godina na osnovu priznatog statusa izbjeglice ili odobrene dodatne zaštite, u skladu sa Zakonom o azilu ("Službeni list RCG", broj 45/06), odnosno odobrenog azila ili supsidijarne zaštite u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca, ne mora ispunjavati uslove iz stava 1 tač. 1 i 3 ovog člana.

Stranac koji je do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak zakonito boravio u Crnoj Gori neprekidno pet godina na osnovu priznatog statusa lica bez državljanstva u skladu sa ovim zakonom, ne mora ispunjavati uslove iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana.

Vlada određuje stručnu organizaciju za utvrđivanje kriterijuma i provjeru znanja jezika iz stava 1 tačka 5 ovog člana.

Bliže uslove za izdavanje dozvole za stalni boravak iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak

Član 89

Zahtjev za izdavanje dozvole za stalni boravak stranac podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana za dijete iz člana 87 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona, podnosi jedan roditelj uz saglasnost drugog roditelja, a za dijete iz člana 87 stav 1 tačka 3 roditelj.

U trenutku podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak stranac mora imati odobren privremeni boravak, priznat status izbjeglice ili odobrenu dodatnu zaštitu, u skladu sa Zakonom o azilu ("Službeni list RCG", broj 45/06), odnosno utvrđeno pravo na boravak odlukom o odobravanju međunarodne zaštite u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, stranac je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 88 ovog zakona.

Dokaz o ispunjenosti uslova iz člana 88 stav 1 tačka 5 ovog zakona ne podnosi se za stranca koji je završio osnovnu, odnosno srednju školu ili stekao visoko obrazovanje u Crnoj Gori, stranca koji je državljanin države koja je nastala na prostoru bivše SFRJ, stranca mlađeg od 14 godina života i stranca starijeg od 65 godina života.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana od stranca se uzima fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Otisak dva prsta i potpis ne uzima se od djece mlađe od 12 godina života.

Uzimanje podataka za izdavanje dozvole za stalni boravak pomoću mobilne stanice

Član 89a

Starom, bolesnom i licu sa invaliditetom omogućava se olakšan način podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak upotrebom mobilne stanice radi uzimanja podataka za izdavanje te dozvole.

Obrazac zahtjeva za upotrebu mobilne stanice, način podnošenja zahtjeva, način postupanja po zahtjevu i način upotrebe mobilne stanice propisuje Ministarstvo.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje dozvole za stalni boravak

Član 90

Dozvolu za stalni boravak izdaje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje Agencije i policije o postojanju smetnji iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti iz člana 88 stav 2 ovog zakona.

Agencija i policija dužne su da mišljenje iz stava 1 ovog člana dostave Ministarstvu, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

Ako Ministarstvo ne dobije mišljenja iz stava 2 ovog člana, u propisanom roku, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje dozvole za stalni boravak.

O zahtjevu za izdavanje dozvole za stalni boravak odlučuje se u roku od šest mjeseci od dana predaje urednog zahtjeva.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak odlučuje se rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 5 ovog člana, može se pokrenuti upravni spor.

Stalni boravak neće se odobriti strancu ako mu je, poslije podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak, ukinut status izbjeglice ili dodatna zaštita, odnosno poništen azil ili supsidijarna zaštita u dijelu koji se odnosi na odobravanje prava na boravak u Crnoj Gori ili ukinut status lica bez državljanstva.

Način izdavanja dozvole za stalni boravak, kao i obrazac zahtjeva iz člana 89 ovog zakona, propisuje Ministarstvo.

Trajanje stalnog boravka

Član 91

Strancu se odobrava stalni boravak u Crnoj Gori na neodređeno vrijeme.

Dozvola za stalni boravak izdaje se sa rokom važenja od pet godina, uz obavezu produženja.

Zahtjev za produženje dozvole za stalni boravak stranac podnosi Ministarstvu u mjestu boravka, najranije u roku od 60 dana prije isteka roka važenja dozvole.

Strancu mlađem od četiri godine života dozvola za stalni boravak izdaje se sa rokom važenja od dvije godine.

Obrazac dozvole za stalni boravak

Član 92

Dozvola za stalni boravak je javna isprava kojom stranac dokazuje da mu je odobren stalni boravak u Crnoj Gori.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se na propisanom obrascu koji sadrži: Grb Crne Gore, naziv "Crna Gora", naziv dozvole, zaštitne elemente i rubrike za unos ličnih i drugih podataka.

Podaci iz stava 2 ovog člana su: prezime, ime, jedinstveni matični broj stranca, pol, državljanstvo, dan, mjesec i godina rođenja, broj dozvole, datum izdavanja, datum do kojeg važi, fotografija, potpis, naziv organa koji je izdao dozvolu i mašinski čitljiv zapis.

Unos podataka iz stava 3 ovog člana u obrazac dozvole vrši Ministarstvo.

Podatke koje sadrži mašinski čitljiv zapis utvrđuje Ministarstvo, u skladu sa preporukama ICAO Dos 9303.

Naknadu troškova izrade obrasca dozvole iz stava 1 ovog člana snosi podnosilac zahtjeva.

Obrazac dozvole za stalni boravak izrađuje Ministarstvo u skladu sa članom 42 ovog zakona.

Obrazac dozvole za stalni boravak, kao i visinu naknade iz stava 6 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Prava stranca sa odobrenim stalnim boravkom

Član 93

Stranac koji ima dozvolu za stalni boravak ima pravo na:

1) rad, posredovanje pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti;

2) obrazovanje i stručno usavršavanje;

3) priznavanje diploma i sertifikata;

4) socijalnu pomoć, zdravstveno i penzijsko osiguranje;

5) poreske olakšice, u skladu sa zakonom;

6) pristup tržištu roba i usluga;

7) slobodu udruživanja, povezivanja i članstva u organizacijama koje zastupaju interese radnika ili poslodavaca.

Prava iz stava 1 ovog člana, ostvaruju se u skladu sa zakonima kojima se uređuje način ostvarivanja tih prava.

Prestanak stalnog boravka

Član 94

Stalni boravak prestaje da važi ako:

1) je stranac u Crnoj Gori pravosnažno osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti;

2) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti;

3) je stranac dao lažne podatke o identitetu ili je dozvola za stalni boravak izdata na osnovu neistinitih podataka o strancu;

4) je strancu izrečena mjera za obezbjeđenje povratka iz člana 107 ovog zakona;

5) se utvrdi da se stranac iselio iz Crne Gore ili neprekidno boravio duže od jedne godine u drugoj državi;

6) se stranac odrekao stalnog boravka;

7) je stranac stekao crnogorsko državljanstvo.

Izuzetno od stava 1 tačka 5 ovog člana, stalni boravak neće prestati da važi strancu koji je neprekidno boravio duže od jedne godine u drugoj državi ako postoje naročito opravdani razlozi humanitarne prirode (slučajevi prouzrokovani višom silom, teška bolest, trajni invaliditet i drugi opravdani slučajevi iz čijih se okolnosti može zaključiti da su humanitarnog karaktera) i ako stranac policiji dostavi dokaz o postojanju tih razloga.

Strancu kome je stalni boravak prestao u skladu sa stavom 1 tač. 5 i 6 ovog člana, ponovo se može izdati dozvola za stalni boravak ako je, prije podnošenja novog zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak, zakonito boravio u Crnoj Gori neprekidno tri godine na osnovu odobrenog privremenog boravka.

Strancu kome je stalni boravak prestao u skladu sa stavom 1 tačka 5 ovog člana, ponovo se može izdati dozvola za stalni boravak ako se utvrdi da je kao žrtva trgovine ljudima (nedozvoljeni brak) neprekidno boravio van Crne Gore duže od jedne godine.

O prestanku stalnog boravka iz stava 1 tač. 1 do 6 ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje.

Prije donošenja rješenja iz stava 4 ovog člana, naročito se uzimaju u obzir:

1) trajanje boravka u Crnoj Gori;

2) lične, porodične, ekonomske i druge okolnosti;

3) godine života stranca;

4) posljedice prestanka stalnog boravka po stranca i članove njegove porodice;

5) veza sa državom boravišta ili nepostojanje veza sa državom porijekla.

Rješenjem iz stava 4 ovog člana, određuje se rok u kojem stranac mora napustiti Crnu Goru, koji ne može biti duži od 30 dana od dana dostavljanja rješenja, a u slučajevima iz stava 1 tač. 2 do 5 ovog člana, može se izreći i zabrana ulaska i boravka u Crnu Goru od jedne do pet godina.

Vrijeme zabrane ulaska i boravka iz stava 6 ovog člana, računa se od dana napuštanja Crne Gore.

Protiv rješenja iz stava 4 ovog člana, može se pokrenuti upravni spor.

Postojanje smetnji iz razloga nacionalne bezbjednosti

Član 95

Postojanje razloga, odnosno smetnji sa aspekta nacionalne bezbjednosti iz člana 8 stav 1 tačka 9, člana 10, člana 16 stav 3, člana 27 stav 1 tačka 6, člana 35 stav 1 tačka 2, člana 43 stav 1 tačka 8, člana 50 stav 8, član 59 stav 7, član 88 stav 2, člana 94 stav 1 tačka 2, člana 111 stav 14, člana 112 stav 4 alineja 4, člana 138 stav 5, člana 143 stav 1 tačka 4, člana 149 stav 1 tačka 2, člana 150 stav 1 tačka 3, člana 161 stav 1 tačka 3 i stav 3 i člana 174 st. 2 i 5 ovog zakona utvrđuje Agencija i o tome Ministarstvu, odnosno policiji dostavlja mišljenje, ako ovim zakonom nije drukčije propisano;

Razlozi, odnosno smetnje sa aspekta nacionalne bezbjednosti, u smislu stava 1 ovog člana, člana 19 stav 3, člana 62 stav 1, člana 90 stav 1, člana 158 stav 2, člana 164 stav 3 i člana 171 stav 3 ovog zakona, postoje ako lice:

1) sprovodi ili je sprovodilo aktivnosti koje bi mogle dovesti do izvršenja krivičnih djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom;

2) sprovodi aktivnosti koje bi mogle dovesti do izvršenja krivičnih djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore;

3) pripada ili je pripadalo organizacijama i grupama koje se zalažu za nasilnu promjenu ustavnog uređenja ili djeluju na način kojim se ugrožavaju Ustavom utvrđena ljudska prava i slobode;

4) javno se zalaže i širi ideje kojima se raspiruje nacionalna, vjerska ili rasna diskriminacija;

5) pripada ili je pripadalo organizacijama i organizovanim kriminalnim grupama koje pripremaju ili izvršavaju krivična djela i na bilo koji drugi način pruža podršku ovim organizacijama i grupama;

6) ima ili je imalo vezu ili održava vezu sa licima koja neovlašćeno prikupljaju tajne i druge podatke, teroristima, saboterima, članovima organizovanih kriminalnih grupa ili licima za koja se osnovano sumnja da pripadaju takvim grupama;

7) ne poštuje državu Crnu Goru i njene simbole, ne izvršava odluke sudova, organa državne uprave i drugih organa ili okolnosti ukazuju da lice, nakon izdavanja dozvole za privremeni boravak, dozvole za privremeni boravak i rad i dozvole za stalni boravak, ne bi poštovalo pravni poredak Crne Gore;

8) sprovodi i druge aktivnosti koje mogu biti prijetnja po nacionalnu i međunarodnu bezbjednost.

Kad Ministarstvo ili policija donosi rješenje na osnovu mišljenja Agencije da postoje razlozi, odnosno smetnje iz stava 2 ovog člana, u obrazloženju rješenja se ne navode ti razlozi.

V. PRIJAVA I ODJAVA BORAVKA STRANCA

Podnošenja prijave i odjave

Član 96

Stranac kome je izdata viza za duži boravak (viza D) ili boravi u Crnoj Gori do 90 dana u skladu sa članom 34 ovog zakona, dužan je da podnese prijavu boravka u mjestu u kome namjerava da boravi, na propisanom obrascu.

U slučaju da stranac kome je izdata dozvola za privremeni boravak, dozvola za privremeni boravak i rad i dozvola za stalni boravak namjerava da u drugom mjestu u Crnoj Gori privremeno boravi duže od tri dana, dužan je da podnese prijavu boravka.

Stranac iz stava 1 ovog člana, dužan je da podnese prijavu boravka i u slučaju kad u drugom mjestu u Crnoj Gori namjerava da boravi duže od 24 časa.

Prijavu iz st. 1, 2 i 3 ovog člana stranac podnosi policiji, u roku od 24 časa od dolaska u mjesto boravka.

Stranac iz st. 1, 2 i 3 ovog člana dužan je da podnese odjavu boravka policiji u roku od 24 časa prije napuštanja mjesta boravka, na propisanom obrascu.

Odjava boravka ne podnosi se ako stranac napusti mjesto boravka po isteku vremena boravka navedenog u prijavi.

Prijavu i odjavu iz st. 1 do 5 ovog člana, za dijete podnosi stranac roditelj, usvojilac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na čuvanje, njegu, vaspitanje i obrazovanje.

Prijava i odjava iz st. 1 do 5 ovog člana sadrže sljedeće podatke: prezime i ime; pol; mjesto, državu i datum rođenja; državljanstvo; jedinstveni matični broj; mjesto boravka i adresu (ulica i broj, broj ulaza i broj stana, odnosno ulica i broj kuće); datum i čas prijave i vrijeme boravka; datum i čas odjave; vrstu, broj, rok važenja strane putne isprave ili lične karte koju je izdao nadležni organ druge države; državu koja je izdala stranu putnu ili drugu ispravu; vrstu, broj, rok važenja i mjesto izdavanja vize; datum i mjesto ulaska u Crnu Goru; prezime, ime i jedinstveni matični broj korisnika objekta gdje stranac boravi, a po potrebi i druge podatke.

Obrazac prijave i odjave boravka stranca iz st. 1 i 5 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Podnošenje prijave i odjave davaoca smještaja

Član 97

U slučaju kad stranac koristi usluge davaoca smještaja, obavezu podnošenja prijave, odnosno odjave boravka iz člana 96 ovog zakona, za stranca ima davalac smještaja.

Prijava i odjava iz stava 1 ovog člana, podnosi se policiji u mjestu u kojem se prijavljuje boravak stranca, u roku od 12 časova od dolaska, na propisanim obrascima, u skladu sa članom 99 ovog zakona.

Prijava i odjava iz stava 1 ovog člana, pored podataka iz člana 96 stav 8 ovog zakona, sadrži i sljedeće podatke: naziv i sjedište, odnosno prezime i ime davaoca smještaja; naziv objekta smještaja; poreski identifikacioni broj davaoca smještaja; registarski broj upisa, odnosno matični broj davaoca smještaja i adresu na koju se stranac prijavljuje, odnosno sa koje se odjavljuje.

Stranac koji koristi usluge smještaja iz stava 1 ovog člana, dužan je da davaocu smještaja da podatke iz člana 96 stav 8 ovog zakona.

Podatke iz stava 4 ovog člana za poslovno nesposobnog stranca davaocu smještaja daje roditelj, staratelj ili član porodice tog stranca.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, prilikom prijave ili odjave boravka organizovane grupe stranaca koja broji najmanje deset stranaca, a njihov boravak ne traje duže od osam dana, može se podnijeti spisak članova grupe koji za svakog člana sadrži podatke iz stava 3 ovog člana.

Davalac smještaja dužan je da provjeri istinitost podataka uvidom u stranu putnu ispravu i da u prijavi i odjavi boravka policiji navede istinite podatke.

Obrasce iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo, uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove turizma.

Evidencija davaoca smještaja

Član 98

Davalac smještaja dužan je da vodi evidenciju o strancima kojima pruža usluge smještaja.

Davalac smještaja u evidenciju iz stava 1 ovog člana unosi podatke iz člana 97 stav 3 ovog zakona, koji moraju biti tačni.

Podaci iz stava 2 ovog člana čuvaju se dvije godine od dana unosa u evidenciju, nakon čega ih davalac smještaja briše.

Davalac smještaja dužan je da omogući policiji uvid u evidenciju iz stava 1 ovog člana.

Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Način podnošenja prijave i odjave

Član 99

Davalac smještaja prijavu i odjavu boravka stranca dostavlja elektronski, a ako za takav način dostavljanja nema tehničkih mogućnosti, davalac smještaja prijavu i odjavu boravka može dostavljati preko turističke organizacije iz člana 100 ovog zakona ili policiji, na propisanom obrascu u pisanoj formi.

Nepostojanje tehničkih mogućnosti iz stava 1 ovog člana utvrđuje policija, o čemu davaocu smještaja izdaje potvrdu.

Potvrdu iz stava 2 ovog člana, davalac smještaja je dužan da dostavi prilikom prijave, odnosno odjave boravka stranca, na propisanom obrascu u pisanoj formi.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, davaoci smještaja u domaćinstvu i seoskom domaćinstvu prijavu i odjavu boravka mogu dostavljati elektronski ili preko turističke organizacije iz člana 100 ovog zakona bez obaveze policije iz stava 2 ovog člana.

Način podnošenja prijave i odjave boravka stranca propisuje Ministarstvo.

Podnošenje prijave preko turističke organizacije

Član 100

Stranac koji boravi u Crnoj Gori u turističke svrhe, a ne koristi usluge davaoca smještaja, može prijavu i odjavu boravka stranca, u skladu sa ovim zakonom podnijeti preko turističke organizacije u mjestu boravka, a ako u mjestu boravka nije osnovana turistička organizacija, preko nadležnog organa lokalne uprave.

Turistička organizacija ili nadležni organ lokalne uprave dužni su da dostave policiji prijavu, odnosno odjavu boravka koja sadrži podatke propisane u članu 96 stav 8 ovog zakona.

Prijavu, odnosno odjavu turistička organizacija, odnosno nadležni organ lokalne uprave iz stava 1 ovog člana dostavlja policiji elektronskim putem, najkasnije u roku od 12 časova od prijema prijave, odnosno odjave.

Podnošenje prijave i odjave preko turističke organizacije, odnosno nadležnog organa lokalne uprave ne naplaćuje se.

Bliži način podnošenja prijave, odnosno odjave iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove turizma.

Ostale obaveze podnošenja prijave i odjave

Član 101

Privredno društvo, preduzetnik i lice kome stranac sa boravkom do 90 dana dolazi u posjetu i kojem obezbjeđuje smještaj duže od 12 časova dužan je da policiji podnese prijavu i odjavu boravka stranca, u roku od 12 časova od dolaska, odnosno odlaska stranca.

Zdravstvena ustanova koja primi stranca na liječenje dužna je da policiji podnese prijavu boravka stranca, u roku od 12 časova od časa prijema stranca na liječenje, ukoliko stranac nije prijavio svoj boravak.

U roku iz stava 2 ovog člana zdravstvena ustanova je dužna da policiji podnese odjavu boravka stranca nakon završetka liječenja.

Obavezu iz st. 2 i 3 ovog člana, zdravstvena ili druga ustanova ima i u slučaju smještaja stranca u tu ustanovu radi izvršavanja mjere bezbjednosti, odnosno zaštitne mjere.

Organ uprave nadležan za izvršenje kazne zatvora i ustanova i organizacija u kojima se izvršavaju kazna maloljetničkog zatvora i institucionalna vaspitna mjera dužni su da policiji podnesu prijavu i odjavu boravka stranca, u roku od 12 časova od prijema, odnosno otpuštanja stranca.

Prijava i odjava boravka stranca iz st. 1 do 5 ovog člana podnosi se na obrascima iz člana 97 stav 2 ovog zakona.

Rok važenja prijave

Član 102

Prijava boravka važi do isteka vremena trajanja boravka navedenog u prijavi.

Ako u prijavi boravka nije navedeno vrijeme trajanja boravka, a odjava nije podnijeta, prijava boravka važi šest mjeseci, odnosno za stranca sa boravkom do 90 dana do isteka tog boravka.

Po isteku vremena boravka navedenog u prijavi boravka, odnosno po isteku šest mjeseci ili istekom boravka do 90 dana, boravak se odjavljuje po službenoj dužnosti.

Slučajevi kad prijava boravka nije obavezna

Član 103

Prijava boravka ne podnosi se za stranca koji je:

1) smješten u prihvatilištu za žrtve nasilja;

2) pripadnik jedinice za zaštitu, spašavanje i pomoć, ako na poziv državnih organa učestvuje u otklanjanju posljedica elementarne nepogode.

VI. NEZAKONITI ULAZAK, BORAVAK I NAPUŠTANjE CRNE GORE

Nezakoniti boravak

Član 104

Smatra se da stranac nezakonito boravi u Crnoj Gori ako:

1) je nezakonito ušao u Crnu Goru;

2) nema važeću vizu ili je prestalo važenje vize koja mu je izdata;

3) nema odobren boravak u Crnoj Gori ili mu je odobreni boravak prestao;

4) mu je istekao dozvoljeni period boravka na osnovu ovog zakona;

5) boravi u Crnoj Gori suprotno svrsi ili uslovima na osnovu kojih mu je odobren ulazak ili boravak.

Dužnost stranca da napusti Crnu Goru

Član 105

Stranac koji nezakonito boravi u Crnoj Gori mora napustiti njenu teritoriju, odmah ili u roku koji mu je određen rješenjem o povratku.

Nezakonitim ulaskom u Crnu Goru smatra se ako stranac:

1) izbjegne graničnu kontrolu na graničnom prelazu;

2) izbjegne graničnu kontrolu van graničnog prelaza ili na graničnom prelazu koji ne radi;

3) prilikom ulaska upotrijebi tuđu, lažnu ili na drugi način izmijenjenu putnu ispravu ili drugu ispravu potrebnu za prelazak granice, ili policiji saopšti lažne podatke;

4) uđe u Crnu Goru protivno važećoj zabrani ulaska i boravka.

Ako iz evidencija i podataka kojima raspolaže policija nije moguće utvrditi da stranac ispunjava uslove u pogledu trajanja dozvoljenog boravka u Crnoj Gori, smatra se da ne ispunjava uslove za zakonit boravak.

Pretpostavka iz stava 3 ovog člana ne primjenjuje se na stranca koji ima dozvolu za boravak ili vizu za duži boravak.

Ako stranac ospori pretpostavku iz stava 3 ovog člana, nadležni organ će, ako je potrebno, izvršiti ispravku ili dopunu podataka u službenim evidencijama.

Ako stranac ne ospori pretpostavku iz stava 3 ovog člana, smatraće se da nezakonito boravi u Crnoj Gori i prema njemu će se sprovesti postupak povratka u skladu sa ovim zakonom, uz poštovanje načela zabrane vraćanja, najboljeg interesa djeteta, porodičnog života i zdravstvenog stanja stranca.

Obaveza obavještavanja

Član 106

Nadležni državni organ koji je protiv stranca pokrenuo prekršajni postupak ili krivični postupak za djela za koja se goni po službenoj dužnosti, dužan je da o pokretanju i okončanju postupka, bez odlaganja, obavijesti policiju.

Nadležni državni organ koji je donio odluku kojom se stranac proglašava krivim zbog učinjenog prekršaja ili krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti, dužan je da bez odlaganja nakon donošenja odluke o tome obavijesti policiju.

Organ uprave nadležan za izvršenje kazne zatvora dužan je da, najmanje 48 časova prije puštanja stranca na slobodu, o tome obavijesti policiju.

Mjere za obezbjeđenje povratka

Član 107

Mjere za obezbjeđenje povratka stranca, u smislu ovog zakona, su:

1) dobrovoljno napuštanje Crne Gore;

2) zabrana ulaska i boravka;

3) udaljenje;

4) zadržavanje;

5) obaveze stranca u postupku povratka;

6) druge mjere propisane ovim zakonom.

Mjere iz stava 1 ovog člana sprovodi policija.

Rješenje o povratku

Član 108

O povratku stranca koji nezakonito boravi u Crnoj Gori policija donosi rješenje, osim u slučajevima iz člana 109 ovog zakona.

Rješenje o povratku stranca ne donosi se:

1) ako mu je izrečena dodatna mjera bezbjednosti protjerivanje stranca iz Crne Gore ili zaštitna mjera protjerivanje stranca sa teritorije Crne Gore zbog krivičnog djela ili prekršaja sa elementima nasilja;

2) ako je strancu odbijen ulazak u Crnu Goru u skladu sa ovim zakonom;

3) ako je stranac uhvaćen prilikom nezakonitog prelaska državne granice i vraćen, predat ili prihvaćen na osnovu međunarodnog ugovora, sporazuma o readmisiji ili drugog međunarodnog instrumenta;

4) ako je to propisano posebnim zakonom.

Ministarstvo može, u bilo kojem trenutku, strancu koji nezakonito boravi u Crnoj Gori izdati dozvolu za privremeni boravak ili drugu dozvolu koja mu daje pravo na boravak iz humanitarnih razloga, razloga samilosti ili drugih opravdanih razloga.

U slučaju iz stava 3 ovog člana neće se donijeti rješenje o povratku, a ako je već doneseno, rješenje o povratku će se ukinuti ili privremeno staviti van snage za vrijeme važenja dozvole za privremeni boravak ili druge dozvole koja strancu daje pravo na boravak.

Ako je stranac koji nezakonito boravi u Crnoj Gori podnio zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak ili druge dozvole koja mu daje pravo na boravak, a postupak po tom zahtjevu nije pravosnažno okončan, policija može odložiti donošenje rješenja o povratku do okončanja tog postupka.

Rješenjem o povratku određuju se rok za dobrovoljni odlazak i mjera udaljenja stranca u skladu sa članom 116 ovog zakona.

U rješenju o povratku određuje se i zabrana ulaska u skladu sa članom 112 ovog zakona.

U slučaju donošenja rješenja o povratku iz člana 105 stav 2 ovog zakona, određuju se mjera udaljenja stranca i mjera zabrane ulaska, koje su vezane za teritoriju Crne Gore.

Rok za dobrovoljni odlazak stranca neće se odrediti strancu:

1) ako njegov boravak predstavlja opasnost za javni red;

2) ako njegov boravak predstavlja opasnost za unutrašnju bezbjednost;

3) ako njegov boravak predstavlja opasnost za nacionalnu bezbjednost;

4) ako je njegov zahtjev za zakoniti boravak odbijen kao očigledno neosnovan ili lažan;

5) ako postoji rizik od izbjegavanja dobrovoljnog odlaska;

6) u drugim slučajevima propisanim ovim zakonom.

Rok za dobrovoljni odlazak iz stava 1 ovog člana je deset dana od dana izvršnosti rješenja, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Na zahtjev stranca ili po službenoj dužnosti policija može, uzimajući u obzir porodične, socijalne, zdravstvene i druge lične okolnosti stranca, odrediti rok za dobrovoljni odlazak do 30 dana.

Kad je to potrebno, stranac u postupku donošenja rješenja o povratku ima pravo na pomoć prevodioca.

Stranac kome je izdato rješenje o povratku ima pravo na besplatno pravno savjetovanje, koje mu obezbjeđuju nezavisna stručna lica izabrana na osnovu javnog poziva koji sprovodi Ministarstvo.

Stranac ima pravo na besplatnu pravnu pomoć u sudskim postupcima koji se vode povodom rješenja o povratku i rješenja o odbijanju produženja roka za dobrovoljni odlazak, pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć, bez obzira na postojanje uzajamnosti.

Protiv rješenja o povratku stranac može izjaviti žalbu u roku od pet dana od dana dostavljanja rješenja.

O žalbi odlučuje Ministarstvo, u roku od osam dana.

Protiv rješenja Ministarstva može se pokrenuti upravni spor, u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja po žalbi.

Za podnošenje žalbe i vođenje upravnog spora protiv rješenja o povratku ne plaća administrativna, niti sudska taksa.

Jedinstveno rješenje o prestanku boravka i povratku

Član 109

Rješenjem o prestanku dozvole za privremeni boravak iz člana 63 ovog zakona rješenjem o prestanku, odnosno poništenju dozvole za privremeni boravak i rad iz čl. 83 i 84 ovog zakona, rješenjem o prestanku stalnog boravka iz člana 94 ovog zakona, rješenjem o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak iz člana 62 ovog zakona, rješenjem o poništenju, odnosno ukidanju vize iz člana 29 ovog zakona nadležni organ koji je donio rješenje istovremeno određuje i rok za dobrovoljni odlazak stranca iz Crne Gore.

Postupak izdavanja rješenja o povratku i dostavljanje

Član 110

Rješenje o povratku izdaje se strancu u pisanoj formi na obrascu koji propisuje Ministarstvo.

Rješenje o povratku dostavlja se strancu lično.

Dispozitiv rješenja, pravni i činjenični razlozi za donošenje rješenja, kao i pouka o pravnom lijeku prevode se u pisanom ili usmenom obliku na jezik koji stranac razumije ili za koji se opravdano može pretpostaviti da ga razumije, a ako stranac zahtijeva prevod ostalih djelova rješenja, obezbijediće mu se pisani ili usmeni prevod na jezik koji razumije.

Po donošenju rješenja o povratku, svi potrebni podaci o donijetom rješenju, bez odlaganja, dostavljaju se nadležnom organu radi unosa u evidenciju.

Rješenje o povratku mora da sadrži pouku o dostupnim pravnim sredstvima, mogućnosti korišćenja besplatne pravne pomoći i pravu na pomoć prevodioca.

Prilikom izdavanja i dostavljanja rješenja o povratku nadležni organ dužan je da vodi računa o najboljem interesu djeteta, zaštiti porodičnog života, zdravstvenom stanju stranca i načelu zabrane vraćanja.

Dobrovoljni odlazak

Član 111

Rješenjem o povratku stranca određuje se rok za dobrovoljni odlazak od deset dana, u kojem je stranac dužan da napusti Crnu Goru, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Ako postoje opravdani razlozi, policija može, na zahtjev stranca ili po službenoj dužnosti, odrediti rok za dobrovoljni odlazak do 30 dana, u kojem je stranac dužan da napusti Crnu Goru, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Rješenje o povratku stranca sadrži obavještenje o mogućnosti da podnese zahtjev za produženje roka za dobrovoljni odlazak u skladu sa ovim zakonom.

Rok za dobrovoljni odlazak počinje da teče danom izvršnosti rješenja o povratku.

Stranac može napustiti Crnu Goru i prije isteka roka za dobrovoljni odlazak.

Ako postoje okolnosti zbog kojih stranac ne može dobrovoljno da se vrati u roku određenom za dobrovoljni odlazak, policija može, na njegov zahtjev koji je podnijet prije isteka tog roka, a uzimajući u obzir okolnosti konkretnog slučaja, rješenjem produžiti rok za dobrovoljni odlazak za vrijeme trajanja tih okolnosti, a naročito ako:

1) stranac nema i ne može blagovremeno pribaviti važeću putnu ispravu potrebnu za dobrovoljni odlazak;

2) zdravstveno stanje stranca ne omogućava dobrovoljni odlazak u određenom roku, što potvrđuje ovlašćeni doktor medicine;

3) nastupi smrt ili teška bolest člana njegove porodice;

4) prirodne ili druge nesreće onemogućavaju dobrovoljni odlazak;

5) je neophodno prisustvo stranca u postupku pred državnim organom Crne Gore;

6) maloljetni stranac završava razred ili školsku godinu u Crnoj Gori, ali ne duže od završetka školske godine u kojoj je doneseno rješenje o povratku;

7) postoji potreba zajedničkog odlaska članova porodice;

8) postoje porodične ili socijalne veze koje je stranca ostvario tokom dugotrajnog boravka u Crnoj Gori;

9) postoje druge okolnosti koje opravdavaju produženje roka za dobrovoljni odlazak maloljetnika, maloljetnika bez pratnje, lica sa invaliditetom, starijih lica, trudnica, samohranih roditelja sa maloljetnom djecom, žrtava trgovine ljudima ili lica koja su bila izložene mučenju, silovanju ili drugim teškim oblicima psihološkog, fizičkog ili seksualnog nasilja.

Radi sprečavanja opasnosti od bjekstva tokom roka za dobrovoljni odlazak, policija može strancu odrediti jednu ili više sljedećih obaveza:

1) redovno javljanje policiji;

2) polaganje odgovarajuće finansijske garancije;

3) predaju ili deponovanje putne ili druge identifikacione isprave;

4) boravak na određenoj adresi ili određenom mjestu.

Protiv rješenja o odbijanju produženja roka za dobrovoljni odlazak stranac može izjaviti žalbu u roku od pet dana od dana dostavljanja rješenja.

O žalbi odlučuje Ministarstvo, u roku od osam dana.

Protiv rješenja Ministarstva može se podnijeti tužba Upravnom sudom Crne Gore (u daljem tekstu: Upravni sud), u roku od osam dana od dana dostavljanja odluke kojom je postupak okončan.

Za podnošenje žalbe i vođenje upravnog spora protiv rješenja o produženju roka za dobrovoljni odlazak ne plaća se administrativna, niti sudska taksa.

Stranac je dužan da napusti Crnu Goru, u roku za dobrovoljni odlazak određenom u skladu sa ovim zakonom.

Ako stranac ne izvrši obavezu dobrovoljnog odlaska u određenom roku, protiv njega će se sprovesti postupak udaljenja u skladu sa ovim zakonom.

Rok za dobrovoljni odlazak neće se odrediti strancu, ako njegovo dalje prisustvo predstavlja prijetnju po javni red, unutrašnju ili nacionalnu bezbjednost ili postoji opasnost od bjekstva.

Zabrana ulaska

Član 112

Rješenjem o povratku određuje se zabrana ulaska strancu:

1) ako mu nije određen rok za dobrovoljni odlazak; ili

2) ako nije postupio po rješenju o povratku u roku određenom za dobrovoljni odlazak.

U ostalim slučajevima, rješenjem o povratku može se odrediti zabrana ulaska.

Zabranom ulaska zabranjuje se ulazak i boravak na teritoriji Crne Gore.

Zabrana ulaska određuje se:

- na period od jedne godine strancu kome je rješenjem o povratku određen rok za dobrovoljni odlazak;

- na period od dvije godine, strancu za koga postoje okolnosti iz člana 113 stav 1 al. 2, 4 i 7 ovog zakona;

- na period od tri godine, strancu za koga postoje okolnosti iz člana 113 stav 1 al. 1, 3, 5 i 6 ovog zakona;

- na period od pet godina, odnosno duže ako boravak stranca u Crnoj Gori predstavlja opasnost po javni red, unutrašnju ili nacionalnu bezbjednost.

Zabrana ulaska iz stava 1 ovog člana može se ukinuti, skratiti ili privremeno odložiti ako stranac napusti Crnu Goru, u roku za dobrovoljni odlazak.

Zabrana ulaska neće se odrediti strancu kome je odobren privremeni boravak po osnovu saradnje sa nadležnim organima u postupcima koji se odnose na trgovinu ljudima, osim ako nije postupio po obavezi povratka ili predstavlja prijetnju po javni poredak, unutrašnju ili nacionalnoj bezbjednosti.

Zabranu ulaska određenu rješenjem o povratku policija može, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranca, rješenjem ukinuti, skratiti ili privremeno odložiti iz sljedećih razloga:

- smrti ili bolesti člana porodice;

- pružanja hitne medicinske pomoći;

- obaveznog učešća u postupcima pred državnim organima;

- ako je stranac u Crnoj Gori odobreno privremeno odlaganje udaljenja ili izdata dozvola za privremeni boravak;

- humanitarnih razloga ili interesa Crne Gore.

Period važenja zabrane ulaska počinje danom kada stranac stvarno napusti Crnu Goru.

Izuzetno, stranac kome je određena zabrana ulaska može se izdati dozvola za privremeni boravak ili drugo odobrenje koje mu daje pravo boravka, ako to opravdavaju humanitarni razlozi, međunarodne obaveze Crne Gore, spajanje porodice ili druge naročito opravdane okolnosti.

Odredbe ovog člana su bez uticaja na pravo traženja i uživanja međunarodne zaštite niti na primjenu načela zabrane vraćanja (non-refoulement).

Ne dovodeći u pitanje zabranu ulaska određenu u skladu sa ovim članom, strancu koji uđe u Crnu Goru protivno važećoj zabrani ulaska, kao i strancu koji ne napusti Crnu Goru u rokovima određenim za dobrovoljni odlazak, u periodu od tri godine od udaljenja državljanina treće države, odbiće se zahtjev za izdavanje vize i dozvole za privremeni boravak, osim dozvole za privremeni boravak radi spajanja porodice.

Opasnost od bjekstva

Član 113

Okolnosti koje ukazuju na opasnost od bjekstva stranca su:

- navođenje lažnih podataka, odnosno nesaradnja u postupku, kao i odbijanje da se od njega uzmu biometrijski podaci;

- upotreba lažnih ili falsifikovanih ličnih dokumenata, kao i namjerno uništavanje ili bilo kakvo drugo namjerno uklanjanje postojećih dokumenata;

- ulazak u Crnu Goru za vrijeme važenja zabrane ulaska;

- pravosnažno izrečena sankcija za prekršaj zbog nezakonitog boravka u posljednje tri godine prije donošenja rješenja o povratku;

- jasno izražena namjera nepoštovanja rješenja o povratku;

- činjenica da je stranac ranije izbjegavao izvršenje odluka nadležnih organa ili nije sarađivao sa nadležnim organima, uključujući slučajeve u kojima je pravosnažno osuđen za krivično djelo ili prekršaj povezan sa nezakonitim prelaskom granice, nezakonitim boravkom ili nepoštovanjem odluka nadležnih organa;

- činjenica da je strancu više puta izrečena pravosnažna sankcija za prekršaje koji se odnose na strance, državne granice ili javnog reda i mira, ako takvo ponašanje ukazuje na vjerovatnoću nepoštovanja obaveze povratka.

Zaštita od udaljenja

Član 114

Udaljenje se ne može se izvršiti ako bi bilo protivno načelu zabrane vraćanja (non-refoulement) ili drugim međunarodnim obavezama Crne Gore u oblasti zaštite ljudskih prava.

Kad strancu u skladu sa ovim zakonom nije omogućen dobrovoljni odlazak, policija je dužna da izvrši individualnu procjenu svih okolnosti konkretnog slučaja, naročito vodeći računa o:

1) dužini boravka stranca u Crnoj Gori;

2) njegovom privatnom i porodičnom životu;

3) ekonomskim, socijalnim i kulturnim vezama sa Crnom Gorom;

4) stepenu integracije u crnogorsko društvo;

5) vezama sa državom porijekla;

6) zdravstvenom stanju stranca;

7) najboljem interesu djeteta.

Kad se radi o maloljetniku bez pratnje, udaljenje se može odrediti samo nakon što se utvrdi da će u državi povratka biti predat članu porodice, postavljenom staratelju ili odgovarajućoj ustanovi za prihvat maloljetnika.

Ako postoje okolnosti iz stava 1 ovog člana ili druge okolnosti koje privremeno onemogućavaju izvršenje udaljenja, udaljenje će se odložiti do prestanka tih okolnosti.

O donošenju rješenja o udaljenju državljanina treće države koji ima odobren boravak policija bez odlaganja obavještava Ministarstvo radi pokretanja odgovarajućih postupaka u vezi sa dozvolom boravka.

Besplatna pravna pomoć

Član 115

U postupku pred Upravnim sudom Crne Gore (u daljem tekstu: Upravni sud) u vezi rješenja o protjerivanju, stranac ima pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa zakonom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.

Udaljenje

Član 116

Stranac kome, u skladu sa sa ovim zakonom, nije omogućen dobrovoljni odlazak, kao i stranac koji nije napustio Crnu Goru, u roku za dobrovoljni odlazak određenom u skladu sa ovim zakonom, a nalazi se na teritoriji Crne Gore, udaljiće se iz Crne Gore, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Stranac, kome je pravosnažnom presudom izrečena sporedna kazna ili zaštitna mjera protjerivanja stranca iz Crne Gore na osnovu te presude, udaljiće se iz Crne Gore i sa teritorije država članica, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Stranac koga je, u skladu sa zakonom, potrebno udaljiti iz Crne Gore, policija će sprovesti do državne granice i uputiti preko granice ili ga predati nadležnim organima druge države.

Ako je potrebno udaljiti stranca koji se nalazi na teritoriji Crne Gore, stranac će se vratiti u državu porijekla ili državu tranzita u skladu sa međunarodnim sporazumima, ili u drugu državu u koju se dobrovoljno vraća pod uslovom da ga ta država prihvati, ili u drugu državu koja ga prihvata u skladu sa međunarodnim sporazumom.

Na način iz st. 3 i 4 ovog člana, policija sprovodi i udaljenje stranca koji se vraća na osnovu međunarodnog ugovora.

Kad je, kao krajnja mjera, radi sprovođenja udaljenja potrebno primijeniti sredstva prinude prema strancu koji pruža otpor udaljenju, ta sredstva moraju biti srazmjerna okolnostima slučaja i ne smiju prelaziti razumnu mjeru potrebnu za izvršenje udaljenja.

Sredstva prinude primjenjuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuju policijska ovlašćenja, uz poštovanje ljudskog dostojanstva, osnovnih prava i fizičkog integriteta stranca.

Radi praćenja udaljenja stranca policija sa izabranom nevladinom organizacijom ili drugom nezavisnom institucijom, izabranom na osnovu javnog poziva, zaključuje pisani sporazum o praćenju udaljenja stranca.

Praćenje udaljenja stranca vrši izabrana nevladina organizacija ili druga nezavisna institucija tokom svih aktivnosti policije koje su usmjerene na udaljenje stranca iz Crne Gore, uključujući period prije odlaska, vrijeme leta odnosno drugog načina putovanja, tranzitna zadržavanja, dolazak i prihvat stranca u državi povratka.

O planiranom udaljenju policija obavještava izabranu organizacije ili institucije iz stava 9 ovog člana, koja može odlučiti da li će pratiti konkretno udaljenje i u kojem obimu.

Navode i nalaze izabrane organizacije ili institucije iz stava 9 ovog člana, koji ukazuju na moguće povrede ljudskih prava ili osnovnih sloboda, policija razmatra u postupku kontrole zakonitosti rada policije, u skladu sa zakonom kojim se uređuju unutrašnji poslovi.

Priznavanje odluka o udaljenju

Član 117

Stranac koji se nalazi na teritoriji Crne Gore udaljiće se ako se utvrdi da je protiv njega država članica donijela izvršno rješenje o povratku, kojim se nalaže njegovo udaljenje, zbog:

1) toga što je osuđen zbog krivičnog djela na kaznu zatvora za koje je propisana kazna zatvora u trajanju od najmanje jedne godine;

2) postojanja osnovane sumnje da je učinio ili je namjeravao da učini teško krivično djelo;

3) povrede odredaba zakona te države o ulasku i boravku.

O udaljenju stranca u slučajevima iz stava 1 ovog člana ili razlozima zbog kojih udaljenje nije izvršeno, policija će obavijestiti nadležni organ države članice koja je donijela odluku, preko nacionalne kontakt tačke iz stava 11 ovog člana.

Odredbe stava 1 ovog člana ne primjenjuju se na državljane država članica, članove njihovih porodica koji su iskoristili pravo na slobodu kretanja, kao ni na članove porodica crnogorskih državljana.

Ako stranac iz stava 1 ovog člana ima dozvolu za boravak ili drugu dozvolu koja mu daje pravo na boravak, a koju je izdala Crna Gora ili druga država članica, policija se prije udaljenja mora konsultovati sa nadležnim organom države koja je tu dozvolu izdala.

Ako je stranac iz stava 1 ovog člana Crna Gora izdala dozvolu za privremeni ili stalni boravak, postojanje izvršnog rješenja o povratku iz stava 1 ovog člana može predstavljati razlog za poništenje, ukidanje ili prestanak važenja dozvole za boravak, u skladu sa ovim zakonom.

Ako stranac, protivno izvršnom rješenju o povratku, pravo na boravak u državi članici ne prestane, stranac se može udaljiti i u tu državu, ali se neće udaljiti dok mu ne prestane pravo na boravak u Crnoj Gori.

Stranac se ne može udaljiti na osnovu stava 1 ovog člana, ako je država koja je donijela izvršno rješenje o povratku kojim se nalaže udaljenje to rješenje ukinula ili privremeno obustavila njeno izvršenje.

Prije udaljenja policija može od države članice koja je donijela izvršno rješenje o povratku kojim se nalaže udaljenje zatražiti dostavljanje dokumentacije na kojoj se odluka zasniva, pri čemu policija nije dužna da udalji stranca ako joj tražena dokumentacija nije dostavljena.

Lični podaci i dokumentacija primljeni od države članice u svrhu priznavanja izvršnih rješenja o povratku mogu se obrađivati i koristiti isključivo za potrebe sprovođenja postupka udaljenja, u skladu sa ovim zakonom.

Odredbe ovog člana primjenjuju se bez uticaja na propise kojima se uređuje određivanje države odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, kao i na sporazume o readmisiji zaključene sa državama članicama i drugim državama.

Nacionalnu kontakt tačku za razmjenu informacija potrebnih za priznavanje izvršnih rješenja o povratku i saradnju sa nadležnim organima država članica, uspostavlja Ministarstvo.

Ministarstvo ostvaruje pravo na finansijsku naknadu troškova i vrši finansijsko poravnanje sa nadležnim organima država članica za troškove nastale udaljenjem državljanina treće države na osnovu međusobnog priznavanja izvršnih rješenja o povratku, u skladu sa Odlukom Savjeta 2004/191/EZ od 23. februara 2004. godine o utvrđivanju kriterijuma i praktičnih aranžmana za naknadu finansijskih neravnoteža nastalih primjenom Direktive 2001/40/EZ o uzajamnom priznavanju odluka o udaljenju državljana trećih država.

Načelo zabrane vraćanja

Član 118

Stranac se ne smije vraćati u državu gdje su njegov život ili sloboda ugroženi zbog njegove rasne, vjerske ili nacionalne pripadnosti, pripadnosti posebnoj društvenoj grupi ili političkog mišljenja, ili u kojoj bi mogao biti podvrgnut mučenju ili neljudskom i ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, ili bi nad njim mogla biti izvršena smrtna kazna, kao i kad bi vraćanje u drugu državu predstavljalo opasnost od povratka u državu porijekla.

Stranac se ne smije vraćati ako je to u suprotnosti sa Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, Evropskom konvencijom o sprječavanju mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, Konvencijom o pravima djeteta i Konvencijom o ostvarivanju dječjih prava.

Maloljetni stranac bez pratnje će se, uzimajući u obzir najbolji interes djeteta, vratiti u državu u kojoj će biti predat članu porodice, imenovanom staratelju ili ustanovi za prihvatanje djece.

Privremeno odlaganje udaljenja

Član 119

Privremenim odlaganjem udaljenja strancu koji treba da bude udaljen iz Crne Gore odobrava se da privremeno ostane u Crnoj Gori, kad njegovo udaljenje nije moguće izvršiti.

Policija, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranca, pokreće postupak privremenog odlaganja udaljenja kad su ispunjeni uslovi za udaljenje stranca iz člana 116 ovog zakona, ako se u postupku utvrdi da udaljenje nije moguće izvršiti iz razloga što:

1) udaljenje državljanina treće države nije dozvoljeno u skladu sa članom 118 ovog zakona;

2) postoji opasnost da bi zbog životno ugrožavajućeg zdravstvenog stanja stranca u toku udaljenja moglo doći do ozbiljnog i trajnog pogoršanja njegovog zdravstvenog stanja;

3) stranac nema važeću putnu ispravu države čiji je državljanin i nije je moguće pribaviti ni od od njega niti od strane organa koji vodi postupak udaljenja;

4) država čiji je stranac državljanin ili država njegovog posljednjeg prebivališta nije spremna da ga prihvati;

5) udaljenje nije moguće izvršiti zato što nije moguće obezbijediti prevoz kopnenim, vazdušnim ili pomorskim putem;

6) je izvršenje rješenja o povratku odloženo u skladu sa ovim zakonom.

Odlaganje udaljenja odobrava se na period do šest mjeseci i može se, po službenoj dužnosti, produžavati dok postoje razlozi iz stava 2 ovog člana.

Udaljenje stranca nije dozvoljeno do pravosnažnosti odluke o odlaganju udaljenja.

Stranac kome je odobreno odlaganje udaljenja policija izdaje legitimaciju.

Radi utvrđivanja razloga iz stava 2 tačka 1 ovog člana, policija može od nadležnog organa zahtijevati podatke o bezbjednosnoj, političkoj i humanitarnoj situaciji u državi porijekla stranca, kao i drugu dokumentaciju od značaja za

utvrđivanje postojanja zabrane udaljenja.

Strancu kome je odobreno privremeno odlaganje udaljenja policija može rješenjem odrediti sljedeće obaveze:

1) davanje u depozit putnih isprava, putnih dokumenata i putnih karata;

2) davanje u depozit određenih finansijskih sredstava;

3) zabrana napuštanja smještaja na određenoj adresi;

4) javljanje policiji u određeno vrijeme.

U slučaju privremenog odlaganja udaljenja, strancu ne prestaje obaveza napuštanja Crne Gore.

Za vrijeme privremeno odloženog udaljenja stranac ima pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita.

Maloljetni stranac za vrijeme za koje mu je privremeno odloženo udaljenje ima pravo na obrazovanje, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast obrazovanja.

Protiv rješenja o privremenom odlaganju udaljenja, rješenja o produženju privremenog odlaganja udaljenja ili rješenja o obustavi postupka privremenog odlaganja udaljenja stranac može podnijeti tužbu Upravnom sudu, u roku od pet dana od dana dostavljanja rješenja.

Upravni sud odlučuje o tužbi u roku od osam dana.

Prava stranca kome je odobreno privremeno odlaganje udaljenja

Član 120

Stranac kome je odobreno privremeno odlaganje udaljenja ima pravo na hitnu medicinsku pomoć i osnovno liječenje u skladu sa propisima kojima se uređuju zdravstvena zaštita i zdravstveno osiguranje, kao i pravo na osnovnu pomoć.

Maloljetni stranac koji podliježe obaveznom obrazovanju ima pravo na osnovno obrazovanje.

Nezavisno od stava 1 ovog člana, maloljetni stranac kome je odobreno privremeno odlaganje udaljenja ima pravo na zdravstvenu zaštitu u obimu obaveznog zdravstvenog osiguranja koji je propisan za djecu kao članove porodice.

Pravo iz stava 3 ovog člana pripada i licu koje se školuje nakon navršenih 18 godina života, do završetka školovanja, a najduže do navršenih 26 godina života.

Pravo na osnovnu pomoć iz stava 1 ovog člana obuhvata pravo na novčanu pomoć i druga osnovna materijalna davanja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje socijalna i dječja zaštita, a pravo na osnovnu pomoć obezbjeđuje nadležni organ državne uprave određen tim propisom.

Strancu koji ne izvršava obaveze propisane ovim zakonom ili rješenjem o privremenom odlaganju udaljenja može se ograničiti ili uskratiti pravo na osnovnu pomoć, u skladu sa zakonom.

Strancu koji je za vrijeme privremenog odlaganja udaljenja smješten u zdravstvenu ustanovu, ustanovu za izvršenje krivičnih sankcija ili drugu državnu ustanovu, za vrijeme boravka u toj ustanovi ne pripada pravo na osnovnu pomoć iz stava 5 ovog člana.

U slučaju masovnog priliva stranaca ili drugih vanrednih okolnosti propisanih ovim zakonom, smještaj i osnovnu pomoć strancima kojima je odobreno privremeno odlaganje udaljenja obezbjeđuje nadležni organ državne uprave, u saradnji sa Ministarstvom.

Poništenje privremenog odlaganja udaljenja

Član 121

Privremeno odlaganje može se poništiti ako su prestali razlozi za privremeno odlaganje iz člana 119 stav 2 ovog zakona ili se državljanin treće države ne pridržava obaveza iz člana 119 stav 7 ovog zakona.

Rješenje o poništenju privremenog odlaganja donosi policija.

Protiv rješenja o poništenju privremenog odlaganja može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba iz stava 3 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Prestanak privremenog odlaganja udaljenja

Član 122

Privremeno odlaganje udaljenja prestaje ako:

1) prestanu razlozi zbog kojih je privremeno odlaganje udaljenja odobreno;

2) stranac stekne pravo na boravak u Crnoj Gori na osnovu ovog zakona ili međunarodnog ugovora;

3) stranac za vrijeme trajanja privremenog odlaganja udaljenja napusti teritoriju Crne Gore;

stranac ne izvršava obaveze određene rješenjem iz člana 119 stav 7 ovog zakona.

Zajednički letovi za udaljenje vazdušnim putem

Član 123

Radi sprovođenja udaljenja vazdušnim putem, Ministarstvo može postupati kao organizator ili učesnik i organizovati i učestvovati u zajedničkim letovima, u skladu sa ovim zakonom.

Način organizovanja i sprovođenja zajedničkih letova, saradnju sa drugim državama učesnicama, bezbjednosne mjere, postupanje prema strancima koji se udaljavaju, kao i druga pitanja od značaja za sprovođenje udaljenja vazdušnim putem propisuje Ministarstvo.

Pomoć državi članici kod udaljenja vazdušnim putem

Član 124

Policija pruža pomoć državi članici prilikom tranzita radi udaljenja vazdušnim putem.

Način pružanja pomoći, mjere pomoći, prava i obaveze službenika pratnje, kriterijume za obračun i utvrđivanje troškova tranzita i druga pitanja od značaja za pružanje pomoći iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Izdavanje vize ili odobrenja boravka strancu za kojeg postoji odluka države članice

Član 125

Ako je druga država članica donijela izvršno rješenje o povratku, pravosnažnu odluku o udaljenju ili izrekla zabranu ulaska državljaninu treće države , organ državne uprave nadležan za vanjske poslove i Ministarstvo će prije odlučivanja o izdavanju vize, odnosno odobrenju privremenog boravka, stalnog boravka ili drugog prava boravka izvršiti provjeru podataka u Šengenskom informacionom sistemu i drugim raspoloživim evidencijama.

Ako je za državljanina treće države u Šengenskom informacionom sistemu evidentirana zabrana ulaska ili upozorenje koje je unijela druga država, nadležni organ će prije donošenja odluke iz stava 1 ovog člana izvršiti konsultacije sa državom članicom koja je izvršila unos i prilikom odlučivanja uzeti u obzir njene interese.

Prilikom konsultacija iz stava 2 ovog člana nadležni organ može od druge države članice zatražiti sve podatke i dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje činjenica od značaja za odlučivanje o izdavanju vize ili odobrenju boravka.

Kad postoje ozbiljni humanitarni razlozi, međunarodne obaveze Crne Gore, razlozi spajanja porodice ili drugi naročito opravdani razlozi, viza ili odobrenje boravka može se izdati i pored postojanja zabrane ulaska ili druge odluke države članice, uz prethodno konsultovanje države članice koja je donijela odluku ili izvršila unos podataka u Šengenski informacioni sistem.

O odluci donijetoj na osnovu ovog člana nadležni organ može obavijestiti državu članicu koja je donijela odluku o povratku, odluku o udaljenju ili izvršila unos zabrane ulaska u Šengenski informacioni sistem.

Zadržavanje i smještaj u prihvatilište za strance

Član 126

Policija će stranca za koga postoji opasnost od bjekstva ili koji izbjegava, ometa ili onemogućava postupak povratka ili izvršenje udaljenja odrediti zadržavanje i smještaj u prihvatilište za strance:

1) ako ga je potrebno udaljiti u skladu sa ovim zakonom;

2) ako ga je, u skladu sa međunarodnim ugovorom, potrebno vratiti, predati ili izručiti nadležnim organima druge države;

3) ako je to potrebno radi pripreme povratka ili sprovođenja postupka udaljenja, a postoji opasnost od bjekstva ili stranac izbjegava ili ometa pripremu povratka ili postupak udaljenja.

Strancu se može odrediti zadržavanje ako zbog odbijanja saradnje njegov identitet nije utvrđen ili postoji osnovana sumnja u njegov identitet, čime ometa pripremu povratka ili postupak udaljenja.

Ako se ocijeni da se svrha iz st. 1 ili 2 ovog člana može postići primjenom blažih mjera, policija će umjesto zadržavanja i smještaja u prihvatilište za strance primijeniti jednu ili više blažih mjera propisanih ovim zakonom.

Ženama, porodicama sa djecom, maloljetnicima bez pratnje, starijim licima, teško oboljelim licima i drugim ranjivim kategorijama stranaca tokom boravka u prihvatilištu za strance obezbijediće se poseban smještaj i odgovarajući nivo privatnosti primjeren njihovim potrebama.

Zadržavanje može trajati samo onoliko vremena koliko je neophodno za ostvarivanje svrhe iz st. 1 ili 2 ovog člana, a najduže šest mjeseci.

Stranac će se bez odlaganja pustiti na slobodu kad više ne postoje razlozi za zadržavanje ili kad više ne postoji razumna mogućnost izvršenja udaljenja u skladu sa ovim zakonom.

Strancu iz st. 1 i 2 ovog člana, koga zbog njegovih posebnih potreba nije moguće smjestiti u prihvatilište za strance, može se, uz saglasnost nadležne ustanove socijalne ili zdravstvene zaštite, obezbijediti smještaj u drugoj odgovarajućoj ustanovi ili drugi oblik institucionalnog zbrinjavanja.

Stranac kome je određeno zadržavanje ima prava utvrđena ovim zakonom, uključujući pravo na osnovne uslove života, zdravstvenu zaštitu i druga prava koja pripadaju strancima u postupku povratka.

Stranac, koji smatra da je u prihvatilištu za strance podvrgnut mučenju ili drugom okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju od strane zaposlenih ili drugih pritvorenika u prihvatilištu za strance, može se obratiti Zaštitniku ljudskih prava i sloboda.

Stranac će prilikom smještaja u prihvatilište za strance biti upoznat sa pravilima boravka, kao i sa svojim pravima i obavezama na jeziku koji razumije ili za koji se opravdano može pretpostaviti da ga razumije.

U vrijeme trajanja zadržavanja ne uračunava se vrijeme tokom kojeg se stranac bez odobrenja nalazio van prihvatilišta za strance, vrijeme provedeno u postupku odlučivanja o međunarodnoj zaštiti niti vrijeme provedeno u pritvoru ili izdržavanju kazne zatvora.

Tokom boravka u prihvatilištu za strance sloboda kretanja stranca ograničena je na prostor prihvatilišta za strance, a izuzetno, strancu se može odobriti privremeni izlazak iz prihvatilišta za strance pod uslovima i na način propisan pravilima boravka.

Zadržavanje i smještaj u prihvatilište za strance može se odrediti i strancu koji ne poštuje obaveze određene rješenjem o privremenom odlaganju udaljenja ili rješenjem kojim mu je, umjesto smještaja u prihvatilište za strance, određena blaža mjera.

Strancu se može odrediti zadržavanje ili može biti lišen slobode samo ako se u konkretnom slučaju ne mogu efikasno primijeniti druge dovoljne, a manje prinudne mjere.

Način smještaja i boravka državljanina treće države u prihvatilištu za strance propisuje Ministarstvo.

Pravila boravka u prihvatilištu za strance

Član 127

Radi obezbjeđivanja reda, bezbjednosti i nesmetanog funkcionisanja prihvatilišta za strance, stranci su dužni da poštuju pravila boravka u prihvatilištu za strance i zakonita uputstva zaposlenih u prihvatilištu za strance.

Zaposleni u prihvatilištu za strance mogu strancima određivati aktivnosti i zadatke u okviru programa svakodnevnog funkcionisanja prihvatilišta za strance, kao i druge aktivnosti koje služe ostvarivanju prava i obaveza utvrđenih pravilima boravka u prihvatilištu za strance.

Stranci su dužni da se uzdrže od svakog ponašanja kojim bi mogli ugroziti bezbjednost i red i mir u prihvatilištu za strance, kao i da održavaju korektan i tolerantan odnos prema drugim strancima i zaposlenima u prihvatilištu za strance.

Pravila boravka u prihvatilištu za strance propisuje Ministarstvo.

Mjere zbog povrede pravila boravka u prihvatilištu za strance

Član 128

Povrede pravila boravka u prihvatilištu za strance mogu biti lakše i teže.

Lakše povrede pravila boravka su:

- premještanje opreme po sobama i prenošenje inventara iz jedne prostorije u drugu;
- pisanje po zidovima, vratima i prozorima ili lijepljenje različitih materijala na njih;
- korišćenje sopstvenih električnih uređaja bez odobrenja;
- unošenje i korišćenje upaljača i drugih predmeta kojima se može izazvati požar;
- iznošenje hrane i pribora za jelo iz trpezarije;
- pušenje u sobama i zajedničkim prostorijama prihvatilišta za strance;
- namjerno oštećenje sitnog inventara prihvatilišta za strance;
- korišćenje mobilnih telefona protivno pravilima boravka;
- narušavanje noćnog mira;
- neodržavanje lične higijene ili higijene prostorija u kojima boravi;
- aktiviranje lažnog alarma ili lažne dojave o opasnosti.

Teže povrede pravila boravka su:

- ispoljavanje rasne, vjerske, nacionalne, polne, političke ili druge netrpeljivosti u bilo kom obliku;
- uvredljiv, prijeteći ili nasilan odnos prema drugim strancima, zaposlenima u prihvatilištu za strance ili posjetiocima;
- unošenje ili konzumiranje alkoholnih pića, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci;
- unošenje opasnih predmeta ili lako zapaljivih materija;
- neizvršavanje zakonitog naređenja zaposlenog u prihvatilištu za strancu, ako bi time moglo doći do ozbiljnog narušavanja reda ili bezbjednosti u prihvatilištu za strance;
- fizički napad na drugog stranca, zaposlenog u prihvatilištu za strance ili posjetioca prihvatilišta;
- izrada ili unošenje predmeta podobnih za napad, bjekstvo ili izvršenje krivičnog djela;
- samovoljno napuštanje prihvatilišta za strance ili pokušaj samovoljnog napuštanja prihvatilišta;
- zloupotreba odobrenih pogodnosti;
- namjerno kršenje propisa o zaštiti od požara, eksplozije ili drugih opasnosti;
- prouzrokovanje veće materijalne štete namjerno ili krajnjom nepažnjom;
- ponavljanje lakših povreda pravila boravka;
- prisiljavanje drugih stranaca, vršenje psihičkog ili fizičkog pritiska nad njima ili podsticanje drugih na takvo ponašanje.

Pojačani policijski nadzor

Član 129

Policija rješenjem određuje boravak pod pojačanim policijskim nadzorom ako:

- je stranac već pokušao da izbjegne udaljenje bjekstvom ili se aktivno opirao njegovom izvršenju;

- je stranac, uprkos prethodno izrečenim mjerama zbog povrede pravila boravka u prihvatilištu, nastavio sa lakšim ili težim povredama pravila boravka, i to u slučaju lakših povreda u periodu od jednog mjeseca od izricanja mjere, a u slučaju težih povreda u periodu od šest mjeseci od izricanja mjere;

- iz konkretnih okolnosti i ponašanja stranca proizlazi da namjerava da izbjegne izvršenje udaljenja.

U slučaju određivanja boravka pod pojačanim policijskim nadzorom, ranije izrečene mjere zbog povrede pravila boravka ostaju na snazi, a ako stranac nastavi da krši pravila boravka u prihvatilištu, mogu mu se izreći i nove mjere u skladu sa ovim zakonom.

Boravak pod pojačanim policijskim nadzorom određuje se za vrijeme koje je neophodno da stranac prestane sa kršenjem pravila boravka u prihvatilištu, odnosno za vrijeme potrebno za izvršenje udaljenja, ali najduže šest mjeseci.

Boravak pod pojačanim policijskim nadzorom može se odrediti i strancu koji je smješten u prihvatilištu na osnovu propisa kojima se uređuje međunarodna zaštita, ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 alineja 2 ovog člana.

Boravak pod pojačanim policijskim nadzorom podrazumijeva poseban režim boravka u prihvatilištu za strance i ograničenje kretanja u posebno određenim prostorijama prihvatilišta, u skladu sa pravilima boravka u prihvatilištu.

Blaže mjere

Član 130

Prije određivanja mjere zadržavanja i smještaja stranca u prihvatilište za strance, policija će po službenoj dužnosti ocijeniti da li se svrha iz člana 126 st. 1 ili 2 ovog zakona može ostvariti primjenom jedne ili više blažih mjera.

Ako se svrha može ostvariti primjenom blažih mjera, policija će odrediti blažu mjeru umjesto zadržavanja i smještaja strancu u prihvatilište za strance.

Policija može, u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana rješenjem odrediti strancu boravak van prihvatilišta za strance kao blažu mjeru i jednu ili više sljedećih obaveza:

1) određivanje mjesta boravka na određenoj adresi;

2) obavezu redovnog javljanja policiji stanici;

3) predaju ili deponovanje ličnih isprava i putnih karata;

4) depozit određenih finansijskih sredstava;

Za vrijeme primjene blažih mjera policija može strancu obezbijediti smještaj i izdržavanje, finansijska sredstva i druga materijalna davanja, ili povodom tih mjera zaključivati sporazume sa međunarodnim organizacijama i nevladinim organizacijama.

Način sprovođenja blažih mjera propisuje Ministarstvo.

Postupak u vezi sa zadržavanjem

Član 131

Smještaj državljanina treće države u prihvatilište za strance ili van prihvatilišta, kao i boravak pod pojačanim policijskim nadzorom, određuje policija rješenjem, koje sadrži pouku da stranac ima pravo na hitnu pravnu pomoć advokata koga slobodno izabere ili punomoćnika koji ima položen pravosudni ispit, a ako ne raspolaže sredstvima, ima pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa zakonom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć, bez uslova uzajamnosti.

Rješenje iz stava 1 ovog člana sadrži činjenične i pravne razloge na kojima se zasniva određivanje zadržavanja i pouku da je policija, na zahtjev stranca kome je određeno zadržavanje ili boravak pod pojačanim policijskim nadzorom, dužna da mu omogući kontakt sa njegovim zakonskim zastupnikom, članovima porodice, starateljem i nadležnim konzularnim organima, ako to nije protivno interesima državljanina treće države.

Protiv rješenja o smještaju i rješenja o određivanju boravka pod pojačanim policijskim nadzorom stranac može podnijeti tužbu Upravnom sudu, u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja.

Na zahtjev stranca, policija je dužna da mu omogući ostvarivanje prava na pravnu pomoć.

Tužba iz stava 3 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Upravni sud je dužan da o tužbi iz stava 3 ovog člana odluči po hitnom postupku, a najkasnije u roku od šest dana od prijema tužbe.

Strancu kome je određeno zadržavanje u prihvatilištu za strance omogućava se kontakt sa zakonskim zastupnikom, članovima porodice, starateljem i nadležnim konzularnim organima.

Predstavnicima državnih organa i stranih diplomatsko-konzularnih predstavništava čiji su državljani smješteni u prihvatilište za strance i predstavnicima međunarodnih i nevladinih organizacija koje se bave zaštitom ljudskih prava lica kojima je određeno zadržavanje, omogućiće se da posjete prihvatilište za strance, u cilju provjere uslova smještaja i poštovanja ljudskih prava.

Prilikom smještaja u prihvatilište za strance, stranac se upoznaje sa mogućnostima ostvarivanja kontakta sa organizacija iz stava 8 ovog člana.

U sudskim postupcima koji se vode povodom rješenja o zadržavanju i smještaju ili rješenja o određivanju boravka pod pojačanim policijskim nadzorom stranac ima pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa zakonom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć, bez uslova uzajamnosti.

Rješenje o zadržavanju i smještaju i rješenje o određivanju boravka pod pojačanim policijskim nadzorom dostavljaju se strancu lično.

Dispozitiv rješenja o zadržavanju i smještaju i rješenje o određivanju boravka pod pojačanim policijskim nadzorom, pouka iz stava 1 ovog člana i pouka o pravnom lijeku prevode se na albanski, engleski, arapski, bosanski, makedonski, ruski, srpski ili turski jezik, a ako stranac ne razumije nijedan od tih jezika ili zahtijeva prevod drugih djelova rješenja, na njegov zahtjev obezbijediće mu se pisani ili usmeni prevod na jezik koji razumije ili za koji se opravdano može pretpostaviti da ga razumije.

Postupak u vezi sa produženjem zadržavanja

Član 132

Ako stranca, iz objektivnih razloga, nije moguće vratiti, predati, izručiti ili udaljiti iz Crne Gore ni po isteku šest mjeseci, policija može rješenjem:

1) produžiti zadržavanje i smještaj u prihvatilištu za strance, odnosno boravak pod pojačanim policijskim nadzorom, najduže do 12 mjeseci, ako stranac ne sarađuje u postupku povratka ili dolazi do kašnjenja u pribavljanju potrebne dokumentacije iz država, a opravdano se može očekivati da će u tom periodu biti moguće izvršiti povratak, predaju, izručenje ili udaljenje stranca;

2) odrediti strancu privremeno odlaganje udaljenja ili neku od blažih mjera propisanih ovim zakonom, pri čemu je stranac dužan da poštuje ograničenja i pravila kretanja određena tom mjerom.

Ako stranac krši ograničenja i pravila kretanja određena mjerom iz stava 1 tačka 2 ovog člana, može mu se ponovo odrediti smještaj u prihvatilište za strance.

Ukupno trajanje zadržavanja i smještaja u prihvatilištu za strance, uključujući produženje iz stava 1 ovog člana, ne može biti duže od osamnaest mjeseci.

Protiv rješenja o produženju zadržavanja stranac može podnijeti tužbu Upravnom sudu, u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja.

O tužbi iz stav 4 ovog člana Upravni sud odlučuje, u roku od osam dana.

Tužba iz stava 4 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja o produženju zadržavanja.

U postupcima pred sudom koji se vode povodom rješenja o produženju zadržavanja stranac ima pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa zakonom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć, bez uslova uzajamnosti.

Rješenje o produženju zadržavanja dostavlja se strancu lično.

Rješenje iz stava 7 ovog člana sadrži i pouku o pravu na pravnu pomoć, besplatnu pravnu pomoć i kontakt sa zakonskim zastupnikom, članovima porodice, starateljem i nadležnim konzularnim organima.

Dispozitiv rješenja, pouka o pravnom lijeku i pouka iz stava 8 ovog člana prevode se na albanski, engleski, arapski, bosanski, makedonski, ruski, srpski ili turski jezik, a ako stranac ne razumije nijedan od tih jezika ili zahtijeva prevod drugih djelova rješenja, na njegov zahtjev obezbijediće mu se pisani ili usmeni prevod na jezik koji razumije ili za koji se opravdano može pretpostaviti da ga razumije.

Preispitivanje opravdanosti zadržavanja u prihvatilištu za strance

Član 133

Policija je dužna da, najkasnije sedam dana prije isteka prvog i svakog narednog tromjesečnog perioda od dana određivanja zadržavanja u prihvatilištu za strance, po službenoj dužnosti dostavi Upravnom sudu na preispitivanje opravdanosti rješenje o zadržavanju, zajedno sa dokumentacijom koja se odnosi na postupak povratka i mišljenjem policije o očekivanjima u pogledu mogućnosti izvršenja povratka, odnosno udaljenja.

Preispitivanje opravdanosti zadržavanja vrši Upravni sud preko sudije pojedinca.

Dokumentaciju o postupku povratka i mišljenje policije o mogućnosti izvršenja povratka Upravni sud, bez odlaganja, dostavlja strancu i zakazuje usmenu raspravu.

Sud odlučuje nakon održane usmene rasprave, na kojoj stranac ima pravo da se izjasni o svim činjenicama i okolnostima koje su od značaja za donošenje odluke, kao i o dokumentaciji koja mu je dostavljena.

Prilikom preispitivanja opravdanosti zadržavanja Upravni sud ispituje da li su i dalje ispunjeni uslovi za određivanje zadržavanja propisani ovim zakonom, lične okolnosti stranca, njegove porodične veze u Crnoj Gori, okolnosti od značaja za dobrovoljni odlazak ili izvršenje udaljenja, kao i da li postoji razumna mogućnost izvršenja povratka odnosno udaljenja.

Ako utvrdi da i dalje postoje zakonski uslovi za zadržavanje, Upravni sud to utvrđuje rješenjem, a ako utvrdi da uslovi više nijesu ispunjeni, naložiće policiji da stranca, bez odlaganja, pusti na slobodu.

Upravni sud svoju odluku dostavlja policiji i strancu, najkasnije jedan dan prije isteka perioda preispitivanja.

Protiv rješenja Upravnog suda kojim je utvrđeno da je zadržavanje i dalje opravdano, stranac može podnijeti Vrhovnom sudu zahtjev za ispitivanje sudske odluke u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Vrhovni sud odlučuje o zahtjevu u roku od osam dana od dana njegovog prijema.

Na podnošenje zahtjeva, razloge zbog kojih se može podnijeti, sastav suda, postupak i odluke Vrhovnog suda shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje upravni spor.

Stranac koji je pušten iz prihvatilišta po isteku maksimalnog trajanja ograničenja slobode kretanja može se ponovo smjestiti u prihvatilište za strance samo ako zbog novih ili bitno promijenjenih okolnosti ponovo postoje zakonski uslovi za zadržavanje i ako se opravdano može.

Posebne okolnosti

Član 134

Ako je u postupku udaljenja iz Crne Gore obuhvaćen izuzetno veliki broj stranaca, zbog čega su kapaciteti prihvatilišta za strance ili organa nadležnih za sprovođenje postupaka u vezi sa zadržavanjem preopterećeni, državljaninu treće države se za vrijeme trajanja takvih posebnih okolnosti može odrediti zadržavanje i pod uslovima drukčijim od uslova propisanih odredbama ovog zakona kojima je propisano određivanje zadržavanja.

Za vrijeme trajanja posebnih okolnosti iz stava 1 ovog člana, rokovi za odlučivanje o pravnim sredstvima protiv odluke o smještaju u prihvatilište za strance mogu biti prilagođeni stvarnim mogućnostima postupanja nadležnih organa, uz obezbjeđivanje djelotvorne sudske zaštite.

U slučaju masovnog ulaska ili nezakonitog boravka u Crnoj Gori, odluku o obezbjeđivanju privremenog smještaja stranaca prema kojima se primjenjuju blaže mjere donosi Vlada.

Ovlašćenje za pretres i uzimanje biometrijskih podataka

Član 135

U postupku udaljenja ili smještaja stranca u prihvatilište za strance policijski službenici ovlašćeni su da bez naredbe o pretresanju izvrše pretres stranca i predmeta koje stranac nosi, ako postoji sumnja da posjeduje oružje ili oruđe za napad ili sumnja da će odbaciti, sakriti ili uništiti predmete koji se mogu koristiti kao dokaz u krivičnom ili prekršajnom postupku, kao i u postupku udaljenja.

Strancu koji nezakonito boravi, a nema ispravu o identitetu ili postoji sumnja u njegov identitet mogu se uzeti otisci prstiju i fotografija, bez njegove saglasnosti, ako je to potrebno radi utvrđivanja identiteta stranca, pripreme povratka ili izvršenja udaljenja.

Postupak prema maloljetnicima

Član 136

Maloljetni stranac bez pratnje i porodica sa maloljetnim strancem smještaju se prvenstveno u ustanove ili druge oblike smještaja primjerene potrebama maloljetnika.

Ako smještaj iz stava 1 ovog člana nije moguće obezbijediti, maloljetni stranac bez pratnje i porodica sa maloljetnim stranca mogu se smjestiti u prihvatilište za strance.

Kad se radi o maloljetnom strancu bez pratnje, policija bez odlaganja obavještava organ starateljstva radi imenovanja staratelja i zaštite prava i interesa maloljetnika.

Članovi iste porodice smještaju se zajedno, osim ako je to protivno najboljem interesu djeteta.

Prilikom sprovođenja postupaka iz ovog poglavlja prema maloljetniku, nadležni organ dužan je da vodi računa o najboljem interesu djeteta.

Maloljetnom strancu obezbijediće se uslovi primjereni njegovom uzrastu, kao i pravo na obrazovanje u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja.

Maloljetni stranac bez pratnje i porodica sa maloljetnim strancem smjestiće se u prostorije koje su odgovarajuće za smještaj maloljetnika.

Pojačani policijski nadzor može se odrediti maloljetnom strancu samo izuzetno i samo u pratnji roditelja ili zakonskog zastupnika, pri čemu se mora voditi računa o najboljem interesu djeteta.

Prema maloljetnom strancu bez pratnje ne može se odrediti pojačani policijski nadzor.

Ako postoji ozbiljna sumnja o maloljetnosti stranca iz stava 1 ovog člana, može se sprovesti ispitivanje starosti tog lica.

Naknada troškova

Član 137

Troškove smještaja u prihvatilište za strance i troškove koji nastanu prilikom udaljenja snosi stranac.

Troškovi iz stava 1 ovog člana podmiruju se iz novčanih sredstava oduzetih prilikom prijema stranca u prihvatilište, kao

i drugih sredstava koje stranac posjeduje.

Ako stranac nema sredstava da naknadi troškove iz stava 1 ovog člana, troškove će naknaditi:

1) fizičko ili pravno lice koje se obavezalo da će snositi troškove boravka stranca;

2) prevoznik koji nije odvezao stranca u skladu sa članom 13 st. 2 i 3 ovog zakona;

3) organizator turističkih ili poslovnih putovanja iz člana 13 stav 6 ovog zakona;

4) poslodavac koji je zaposlio stranca suprotno ovom zakonu.

Visinu troškova smještaja u prihvatilište za strance i troškova koji nastanu prilikom udaljenja utvrđuje policija rješenjem prema stvarnim troškovima.

Troškove koje nije moguće naplatiti od stranca na način iz st. 2 i 3 ovog člana, padaju na teret budžeta Crne Gore.

Ako policija izvršava udaljenje stranca osnovu odluke o udaljenju koju je donijela druga država, država koja je donijela odluku dužna je da Crnoj Gori nadoknadi troškove udaljenja koji nijesu mogli biti naplaćeni od stranca ili drugog odgovornog lica.

Naknada troškova iz stava 6 ovog člana obuhvata naročito troškove prevoza, izdavanja putnih isprava i viza, troškove smještaja, troškove službenika pratnje i druge stvarne troškove neposredno povezane sa izvršenjem udaljenja.

Policija podnosi zahtjev za naknadu troškova državi koja je donijela odluku o udaljenju, u skladu sa međunarodnim ugovorima i načelom reciprociteta.

Zahtjev za naknadu troškova iz stava 8 ovog člana podnosi se u pisanom obliku i mora sadržati dokumentaciju kojom se dokazuju stvarno nastali troškovi.

Zahtjev za naknadu troškova podnosi se najkasnije u roku od jedne godine od dana izvršenog udaljenja.

Poslove razmjene zahtjeva, obavještenja o izvršenom plaćanju ili odbijanju naknade troškova i drugih informacija u vezi sa naknadom troškova iz ovog člana vrši nacionalna kontakt tačka iz člana 117 stav 11 ovog zakona.

Nakon prihvatanja zahtjeva za naknadu troškova, plaćanje se vrši u roku od tri mjeseca od dana prihvatanja zahtjeva.

Nacionalna kontaktna tačka iz člana 117 stav 11 ovog zakona vodi evidenciju o podnijetim zahtjevima za naknadu troškova, izvršenim isplatama, odbijenim zahtjevima i razlozima odbijanja.

Postupak prema strancu kome je u državi članici odobrena međunarodna zaštita

Član 138

Stranac kome je prestao stalni boravak u Crnoj Gori, a odobrena mu je međunarodna zaštita u državi članici, rješenjem će se odrediti napuštanje Crne Gore.

Prije donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana provjeriće se da li stranac još uvijek ima odobrenu međunarodnu zaštitu u državi članici.

U postupku donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe o donošenju rješenja o povratku iz člana 108 ovog zakona.

Ako stranac kome je donijeto rješenje iz stava 1 ovog člana ne napusti Crnu Goru u roku određenom tim rješenjem, udaljiće se.

Stranac kome je prestao stalni boravak u Crnoj Gori iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, a odobrena mu je međunarodna zaštita u državi članici, udaljiće se u drugu državu ako to nije u suprotnosti članom 118 ovog zakona.

Posebna zaštita

Član 138a

Prilikom primjene mjera za obezbjeđenje povratka stranca uzeće se u obzir najbolji interes maloljetnog stranca i potrebe drugih ranjivih lica iz stava 2 ovog člana, porodični život i zdravstveno stanje stranca prema kome se mjere preduzimaju.

U toku postupka udaljenja stranca posebno se vodi računa o maloljetnim strancima, maloljetnim strancima bez pratnje, licima sa posebnim potrebama, licima sa invaliditetom, starim licima, trudnicama, samohranim roditeljima sa maloljetnom djecom, kao i licima koja su bila izložena mučenju, silovanju ili drugim teškim oblicima psihološkog, fizičkog ili seksualnog nasilja.

Prilikom primjene mjera za povratak maloljetnog stranca bez pratnje odmah će se obavijestiti nadležni centar za socijalni rad i diplomatsko-konzularno predstavništvo države čiji je državljanin.

Bliži način i sprovođenje postupka posebne zaštite maloljetnih stranaca prilikom obezbjeđenja primjene mjera za povratak propisuje Ministarstvo, po prethodno pribavljenim mišljenjima organa državne uprave nadležnih za poslove rada i socijalnog staranja, zdravlja i obrazovanja.

VII. ISPRAVE ZA STRANCA

Isprave

Član 139

Isprave koje se mogu izdati strancu su putni list za stranca i posebna putna isprava za stranca.

Putni list za stranca

Član 140

Putni list za stranca izdaje se strancu koji nema važeću putnu ispravu, ako:

1) mu je prestalo crnogorsko državljanstvo, a radi odlaska u inostranstvo;

2) je izgubio stranu putnu ispravu ili je na drugi način ostao bez te isprave, a država čiji je državljanin nema diplomatsko-konzularno predstavništvo u Crnoj Gori, niti njene interese zastupa druga država, a radi odlaska u inostranstvo;

3) je u inostranstvu izgubio putnu ispravu za stranca koju je izdalo diplomatsko-konzularno predstavništvo ili Ministarstvo, a radi povratka u Crnu Goru;

3a) ima dozvolu za privremeni boravak ili dozvolu za privremeni boravak i rad i državljanin je države sa liste država porijekla stranaca kojima se može izdati putni list za stranca ako postoje naročito opravdani razlozi humanitarne prirode (slučajevi prouzrokovani višom silom, teška bolest, trajni invaliditet i drugi opravdani slučajevi iz čijih se okolnosti može zaključiti da su humanitarnog karaktera);

4) se prinudno udaljava.

Izuzetno, putni list za stranca može se izdati strancu i u drugim slučajevima ukoliko za to postoje opravdani razlozi.

Putni list za stranca u slučajevima iz stava 1 tač. 1, 2, 3 i 3a ovog člana izdaje se na zahtjev stranca, a u slučaju iz stava 1 tačka 4 ovog člana, po službenoj dužnosti.

Prilikom podnošenja zahtjeva u slučajevima iz stava 1 tač. 1, 2, 3 i 3a ovog člana, i sprovođenju prinudnog udaljenja u slučaju iz stava 1 tačka 4 ovog člana, od stranca se uzima fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Listu država porijekla iz stava 1 tačka 3a ovog člana utvrđuje Vlada, na predlog Ministarstva.

Nadležnost za izdavanje putnog lista

Član 141

Putni list za stranca izdaje:

1) Ministarstvo, u slučajevima iz člana 140 stav 1 tač. 1, 2, 3a i 4 i stav 2 ovog zakona;

2) diplomatsko-konzularno predstavništvo, uz prethodnu saglasnost Ministarstva, u slučaju iz člana 140 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Putni list za stranca u slučajevima iz člana 140 stav 1 tač. 1, 2, 3 i 4 i stava 2 ovog zakona izdaje se sa rokom važenja do 30 dana, a u slučaju iz člana 140 stav 1 tačka 3a ovog zakona do isteka dozvole za privremeni boravak, odnosno dozvole za privremeni boravak i rad.

Obrazac putnog lista za stranca izrađuje Ministarstvo u skladu sa članom 41 st. 5 i 6 ovog zakona.

Obrazac putnog lista za stranca propisuje Ministarstvo.

Posebna putna isprava za stranca

Član 142

Posebna putna isprava za stranca, na njegov zahtjev, može se izdati strancu koji je u Crnoj Gori imao priznat status izbjeglice ili odobrenu dodatnu zaštitu u skladu sa Zakonom o azilu ("Službeni list RCG", broj 45/06), odnosno odobren azil ili supsidijarnu zaštitu u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca, a kome je odobren stalni boravak u skladu sa ovim zakonom, ako nije u mogućnosti da pribavi putnu ispravu države čiji je državljanin.

Posebnu putnu ispravu za stranca izdaje Ministarstvo sa rokom važenja do pet godina.

Obrazac posebne putne isprave izrađuje Ministarstvo u skladu sa članom 41 st. 5 i 6 ovog zakona.

Obrazac posebne putne isprave za stranca propisuje Ministarstvo.

Odbijanje zahtjeva za izdavanje putnog lista i posebne putne isprave za stranca

Član 143

Putni list za stranca i posebna putna isprava za stranca iz čl. 140 i 142 ovog zakona neće se izdati strancu, ako:

1) se protiv njega vodi krivični ili prekršajni postupak;

2) je osuđen na kaznu zatvora ili novčanu kaznu, dok kaznu ne izdrži, odnosno ne plati novčanu kaznu;

3) nije izmirio dospjelu imovinsko-pravnu obavezu na osnovu pravosnažne odluke suda;

4) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja;

5) to nalažu međunarodne obaveze Crne Gore.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, strancu čije je prinudno udaljenje u toku može se izdati putni list.

Rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje isprava iz čl. 140 i 142 ovog zakona donosi Ministarstvo.

Rješenje o odbijanu zahtjeva za izdavanje isprava iz čl. 140 i 142 ovog zakona, u slučaju iz stava 1 tačka 3 ovog člana, Ministarstvo će donijeti ako u postupku izdavanja putnog lista, odnosno posebne putne isprave dođe do saznanja da dospjela imovinsko-pravna obaveza na osnovu pravosnažne odluke suda nije izvršena.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana stranac može izjaviti žalbu Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Oduzimanje putnog lista i posebne putne isprave

Član 144

Strancu će se oduzeti putni list za stranca ili posebna putna isprava za stranca, ako policija utvrdi da postoji neki od razloga iz člana 143 stav 1 ovog zakona.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba iz stava 2 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

VIII. ISPRAVE ZA DOKAZIVANjE IDENTITETA

Namjena isprava i zabrana davanja na poslugu

Član 145

Stranac dokazuje identitet stranom putnom ispravom, važećom ličnom kartom koju je izdao nadležni organ druge države, dozvolom za privremeni boravak, dozvolom za privremeni boravak i rad i dozvolom za stalni boravak.

Stranac je dužan da ima kod sebe ispravu iz stava 1 ovog člana i da je na zahtjev ovlašćenog službenog lica stavi na uvid.

Stranac ne smije ispravu o svom identitetu davati na poslugu drugom licu, niti se smije služiti nevažećom ili tuđom ispravom kao svojom.

Stranac je dužan da se služi ličnim imenom koje je upisano u ispravi iz stava 1 ovog člana.

Zamjena isprava za dokazivanje identiteta

Član 146

Stranac je obavezan da dozvolu za privremeni boravak, dozvolu za privremeni boravak i rad i dozvolu za stalni boravak zamijeni:

1) u slučaju promjene ličnih podataka;

2) ako je oštećena ili dotrajala, tako da više ne može da služi namjeni;

3) kad fotografija ne odgovara izgledu stranca.

Stranac je dužan da, u roku od osam dana od dana nastanka razloga iz stava 1 ovog člana, podnese zahtjev za zamjenu isprave.

Zahtjev iz stava 2 ovog člana, podnosi se Ministarstvu,

Obaveza vraćanja isprava

Član 147

Stranac je obavezan da dozvolu za privremeni boravak, dozvolu za privremeni boravak i rad i dozvolu za stalni boravak vrati Ministarstvu ako:

- je dozvola prestala da važi;
- je stekao crnogorsko državljanstvo;
- se iseljava iz Crne Gore ili dobrovoljno napušta Crnu Goru;
- mu je donijeto rješenje o prestanku važenja dozvole;
- je donijeto rješenje o njegovom protjerivanju; ili
- se prinudno udaljava.

Nestanak isprava za dokazivanje identiteta

Član 148

Stranac je dužan da o nestanku isprave iz člana 145 stav 1 ovog zakona, bez odlaganja, obavijesti Ministarstvo ili najbliže diplomatsko-konzularno predstavništvo.

Organi iz stava 1 ovog člana, donose rješenje o oglašavanju nevažećom nestalu putnu ispravu.

Broj isprave koja je oglašena nevažećom objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Troškove objavljivanja iz stava 3 ovog člana snosi stranac.

Privremeno oduzimanje isprava za dokazivanje identiteta

Član 149

Policija će privremeno oduzeti ispravu iz člana 145 stav 1 ovog zakona, ako:

1) postoje osnovi sumnje da je stranac učinio krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili da je učinio prekršaj;

2) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja;

3) nije izvršio dospjelu imovinsko-pravnu obavezu na osnovu pravosnažne odluke suda;

4) nije vratio dozvolu za privremeni boravak, dozvolu za privremeni boravak i rad, odnosno dozvolu za stalni boravak u skladu sa članom 147 ovog zakona.

O privremenom oduzimanju isprave iz stava 1 ovog člana, policija izdaje potvrdu.

Ispravu koja je oduzeta u skladu sa stavom 1 ovog člana, policija zadržava dok postoje razlozi zbog kojih je privremeno oduzeta.

IX. ULAZAK, IZLAZAK, KRETANjE, BORAVAK I RAD DRŽAVLjANA DRŽAVA ČLANICA EVROPSKE UNIJE

Ulazak i izlazak državljanina EU iz Crne Gore

Član 150

Za ulazak u Crnu Goru državljaninu EU nije potrebna dozvola za ulazak, odnosno viza ili dozvola za boravak.

Državljanin EU ima pravo da uđe u Crnu Goru uz važeću ličnu kartu ili važeći pasoš i ima pravo da izađe iz Crne Gore uz važeću ličnu kartu ili važeći pasoš.

Državljaninu EU će se odbiti ulazak u sljedećim slučajevima:

- ako ne posjeduje važeću ličnu kartu ili važeći pasoš, osim ako ih pribavi u razumnom roku ili na drugi način dokaže da je državljanin EU;

- ako rok zabrane ulaska iz člana 175 ovog zakona još nije istekao;

- ako bi njegov boravak u Crnoj Gori predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju u skladu sa članom 173a ovog zakona.

Ako državljanin EU nema dokumenta iz stava 2 ovog člana, policija će mu prije vraćanja u drugu državu omogućiti da u razumnom roku pribavi potrebna dokumenta ili na drugi način dokaže da je državljanin EU.

Državljanin EU ili crnogorski državljanin ima pravo da izađe iz Crne Gore u svrhu. putovanja u drugu državu članicu Evropske unije sa važećim pasošem ili važećom ličnom kartom izdatom od strane nadležnog organa te države. Članovi njihovih porodica koji nisu državljani države članice Evropske unije i koji imaju važeći pasoš imaju pravo da napuste teritoriju Crne Gore radi putovanja u drugu državu članicu Evropske unije.

Pravo na boravak državljanina EU do tri mjeseca

Član 151

Državljanin EU ima pravo na boravak u Crnoj Gori bez prijave boravka do tri mjeseca, pod uslovom da posjeduje važeći pasoš ili važeću ličnu kartu izdatu od strane nadležnog organa te države.

Pravo na boravak državljanina EU duže od tri mjeseca

Član 152

Državljanin EU ima pravo da boravi u Crnoj Gori duže od tri mjeseca:

1) radi rada ili samozapošljavanja:

2) radi školovanja ili stručnog osposobljavanja, ako ispunjava uslove propisane članom 155 stav 2 ovog zakona;

3) ako:

- ima dovoljno sredstava za izdržavanje sebe ili članova svoje porodice tako da ne postanu teret za sistem socijalne zaštite za vrijeme boravka u Crnoj Gori, što se utvrđuje u odnosu na lične okolnosti državljanina EU. Nadležni organ ne može utvrđivati fiksni iznos koji smatra dovoljnim iznosom sredstava za izdržavanje. Procjena dovoljnog iznosa sredstava za izdržavanje vrši se u svakom konkretnom slučaju, uvijek uzimajući u obzir lične okolnosti državljanina EU. Posjedovanje sredstava iznad praga predviđenog za socijalnu zaštitu koju ostvaruju crnogorski državljani, u skladu sa propisima kojima se uređuje socijalna zaštita, smatraće se dovoljnim dokazom o ispunjenosti ovog uslova:

- ako ima odgovarajuće zdravstveno osiguranje za sebe ili članove svoje porodice koje pokriva najmanje hitne zdravstvene usluge na teritoriji Crne Gore;

4) ako je član porodice koji prati ili se pridružuje državljaninu EU koji ispunjava jedan od uslova iz tač. 1 do 3 ovog stava.

Novi zahtjev za prijavu boravka nije potrebno podnositi prilikom promjene statusa.

Izuzetno od stava 1 tačka 4 ovog člana, samo supružnik, registrovani partner, pod uslovom da je registrovano partnerstvo sklopljeno u skladu sa zakonodavstvom države članice Evropske unije, i izdržavana djeca imaju pravo na boravak kao članovi porodice državljanina EU koji ispunjava uslov iz stav 1 tačka 2 ovog člana. Nadležni organi će omogućiti boravak izdržavanih neposrednih srodnika u uzlaznoj liniji, kao i srodnika u uzlaznoj liniji njegovog supružnika ili registrovanog partnera.

Zahtjev za prijavu boravka radi rada ili samozapošljavanja duže od tri mjeseca

Član 153

Zahtjev za prijavu boravka radi rada ili samozapošljavanja u trajanju dužem od tri mjeseca državljanin EU podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, u roku od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin EU podnosi:

- važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od nadležnog organa te države;

- izjavu poslodavca o namjeri zasnivanja radnog odnosa sa državljaninom EU ili dokaz o zasnivanju radnog odnosa ili obavljanju posla, ako je državljanin EU već zaposlen ili obavlja posao; ili

- dokaz da je samozaposleno lice.

Potvrdu o prijavi boravka po zahtjevu iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Zadržavanje statusa radnika i samozaposlenog lica za državljane EU

Član 154

Državljanin EU čiji je radni odnos prekinut ili koji više nije samozaposleno lice može nastaviti boravak u Crnoj Gori na osnovu potvrde iz člana 153 stav 3 ovog zakona, ako je:

1) privremeno nesposoban za rad zbog bolesti ili bilo koje nezgode;

2) prestao biti zaposlen bez svoje krivice, pri čemu je radni angažman u Crnoj Gori trajao najmanje godinu dana i registrovan je kod nadležnog organa kao nezaposleno lice;

3) započeo stručno osposobljavanje, s tim što, osim u slučaju nevoljne nezaposlenosti, zadržavanje statusa radnika zahtijeva da stručno osposobljavanje bude u vezi sa prethodnim zaposlenjem;

4) uredno prijavljen kao nezaposleno lice nakon isteka ugovora o radu na određeno vrijeme kraće od godinu dana ili je postao nezaposlen protiv svoje volje tokom prvih 12 mjeseci i prijavio se kod nadležnog organa kao nezaposleno lice, u kom slučaju zadržava status radnika šest mjeseci nakon prestanka zaposlenja.

Stav 1 ovog člana primjenjuje se i na državljanina EU koji je sezonski zaposlen ili je zaposlen kod poslodavca u drugoj državi članici Evropske unije, a koji pruža ugovorene usluge u Crnoj Gori.

Zahtjev za prijavu boravka radi školovanja ili stručnog osposobljavanja

Član 155

Zahtjev za prijavu boravka radi školovanja ili stručnog osposobljavanja državljanin EU podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, prije isteka roka od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin EU podnosi:

1) važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od nadležnog organa te države;

2) dokaz da posjeduje dovoljna sredstva za izdržavanje sebe i članova svoje porodice i odgovarajuće zdravstveno osiguranje iz člana 152 stav 1 tačka 3 ovog zakona. Izjava studenta o posjedovanju dovoljnih sredstava za izdržavanje ili bilo koji drugi ekvivalentni način koji student izabere, smatra se dovoljnim dokazom da student i članovi njegove porodice neće postati teret za sistem socijalne zaštite Crne Gore tokom perioda njihovog boravka. Da bi bila važeća, izjava se ne mora odnositi na bilo koji određeni iznos sredstava za izdržavanje;

3) dokaz o prihvatanju na studijski program, stručno osposobljavanje ili drugi oblik obrazovanja, izdat od obrazovne ustanove.

Potvrdu o prijavi boravka po zahtjevu iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Zahtjev za prijavu boravka državljanina EU

Član 156

Zahtjev za prijavu boravka u slučaju iz člana 152 stav 1 tačka 3 ovog zakona, državljanin EU koji nije ekonomski aktivan lično podnosi Ministarstvu u mjestu boravka, u roku od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin EU podnosi:

1) važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od nadležnog organa te države;

2) dokaz da posjeduje dovoljna sredstva za izdržavanje i odgovarajuće zdravstveno osiguranje iz člana 152 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Potvrdu o prijavi boravka po zahtjevu iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Zahtjev za prijavu boravka člana porodice državljanina EU

Član 157

Član porodice državljanina EU, koji je sam državljanin EU, lično podnosi Ministarstvu zahtjev za prijavu boravka u slučaju iz člana 152 stav 1 tačka 4 ovog zakona u mjestu boravka, u roku od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, na propisanom obrascu.

U smislu stava 1 ovog člana, članom porodice smatra se lice iz člana 178 stav 3 ovog zakona.

Pored zahtjeva iz stava 1 ovog člana, član porodice državljanina EU podnosi:

1) važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od nadležnog organa te države;

2) dokaz da je lice koje podnosi zahtjev za boravak u Crnoj Gori u skladu s ovim zakonom član porodice državljanina EU;

3) potvrdu o prijavi boravka državljanina EU kojeg prati ili kojem se pridružuje;

4) gdje je to primjenjivo, dokaz da lice ispunjava uslove iz člana 178 stav 3 tačka 2, 3 ili 4 ovog zakona.

Potvrdu o prijavi boravka po zahtjevu iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Postupak nakon podnošenja zahtjeva za prijavu boravka

Član 158

Potvrda o prijavi boravka, u skladu sa članom 153 stav 3, članom 155 stav 3, članom 156 stav 3 i članom 157 stav 4 ovog zakona, izdaje se odmah po predaji urednog zahtjeva, a najkasnije u roku od deset dana od dana podnošenja potpune i uredne dokumentacije.

Potvrda o prijavi boravka se neće izdati državljaninu EU u sljedećim slučajevima:

- ako ne ispunjava uslove za izdavanje potvrde, u skladu sa odredbama čl. 152 do 157 ovog zakona;

- ako bi njegov boravak u Crnoj Gori predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju, u skladu sa članom 173a ovog zakona.

Potvrda o prijavi boravka iz stava 1 ovog člana izdaje se nakon prethodno pribavljenog mišljenja Agencije i policije o postojanju smetnji iz stava 2 alineja 2 ovog člana.

Agencija i policija dostavljaju Ministarstvu mišljenje iz stava 3 ovog člana bez odlaganja, a najkasnije u roku od pet dana od dana prijema zahtjeva za mišljenje.

Ukoliko Ministarstvo ne primi mišljenje iz stava 3 ovog člana u propisanom roku, smatra se da ne postoje smetnje za izdavanje potvrde o prijavi boravka u odnosu na uslov iz stava 2 alineja 2 ovog člana. Kako bi se utvrdilo da li lice o kojem je riječ predstavlja prijetnju za javni poredak ili nacionalnu, odnosno unutrašnju bezbjednost u skladu sa stavom 2 alineja 2 ovog člana, pri izdavanju potvrde o prijavi boravka Ministarstvo može, ukoliko to smatra neophodnim, zatražiti od države članice porijekla, a po potrebi i od drugih država članica, da dostave informacije o eventualnom prethodnom policijskom dosijeu lica o kojem je riječ, pri čemu se takvi zahtjevi ne upućuju rutinski.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje potvrde o prijavi boravka iz članova 153 stav 3, 155 stav 3, 156 stav 3 i 157 stav 4 ovog zakona, Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz prethodnog stava može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od 15. dana od dana prijema rješenja. Protiv rješenja Ministarstva može se pokrenuti upravni spor.

Prestanak prava boravka

Član 159

Pravo boravka državljanina EU i člana njegove porodice prestaje ako:

- je potvrda pribavljena prevarom ili zloupotrebom prava iz člana 6 ovog zakona;

- odustane od prava na boravak, danom podnošenja izjave o odustanku, ako to nije u suprotnosti sa članom 166a stav 1 ovog zakona;

- predstavlja prijetnju javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti iz člana 173a ovog zakona;

- je ustanovljeno da državljanin EU ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove za boravak iz čl. 152 do 157 ovog zakona.

Policija obavještava Ministarstvo o razlozima iz stava 1 tač. 1 i 3 ovog člana.

Ministarstvo donosi odluku o prestanku važenja prava boravka.

Prilikom odlučivanja o prestanku važenja prava boravka, naročito se cijene dužina boravka, kao i lične, porodične, ekonomske i druge okolnosti.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja Ministarstva može se pokrenuti upravni spor.

Obrasci zahtjeva i potvrda (boravišna kartica)

Član 160

Potvrda iz člana 153 stav 3, člana 155 stav 3, člana 156 stav 3 i člana 157 stav 4 ovog zakona, kao i potvrda o prijavi stalnog boravka izdaje se u obliku samostalnog dokumenta kartice. Za potvrde o prijavi boravka, potvrde o prijavi stalnog boravka, boravišne kartice i stalne boravišne kartice, Ministarstvo će donijeti pravno obavezujuće akte kojima se utvrđuje njihov oblik, koji mora biti u skladu sa Uredbom 2025/1208.

Ministarstvo propisuje sadržaj i obrazac zahtjeva za prijavu boravka iz članova 153, 155, 1561 157 ovog zakona, sadržaj i oblik zahtjeva za izdavanje potvrde o stalnom boravku za državljanina EU, kao i sadržaj i obrazac zahtjeva za boravišnu karticu i stalnu boravišnu karticu izdatim članovima porodice državljanina EU koji nisu državljani EU.

Ulazak u Crnu Goru člana porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU

Član 161

Član porodice državljanina EU, u skladu sa članom 178, koji sam nije državljanin EU i koji prati ili se pridružuje državljaninu EU, ima pravo da uđe u Crnu Goru ako posjeduje važeći pasoš sa važećom vizom u skladu sa propisima, osim ako je državljanin države za koju je Crna Gora ukinula vizni režim. Posjedovanje važeće boravišne kartice izdate u skladu sa Direktivom 2004/38/EZ oslobađa članove porodice od obaveze posjedovanja vize.

Članu porodice državljanina EU koji podnosi zahtjev za vizu za ulazak, viza će se izdati bez odlaganja u skraćenom postupku. Nadležni organi će takvom licu pružiti sve olakšice za dobijanje vize. Takve vize se izdaju bez naknade.

Članu porodice će se odbiti ulazak ili viza u sljedećim slučajevima:

- ako nema odgovarajuće isprave iz stava 1 ovog člana;
- ako rok zabrane ulaska iz člana 175 ovog zakona još nije istekao;
- ako bi njegov boravak u Crnoj Gori predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju, u skladu sa članom 173a ovog zakona.

Ako član porodice državljanina EU nema dokumenta iz stava 1 ovog člana, policija će mu prije vraćanja u drugu državu omogućiti da pribavi potrebna dokumenta u razumnom roku ili na drugi način dokaže da ima pravo na slobodu kretanja i boravka u Evropskoj uniji kao član porodice državljanina države članice Evropske unije.

Ako član porodice državljanina EU ne posjeduje vizu, policija mu može izdati vizu na graničnom prelazu ukoliko njegov boravak u Crnoj Gori ne bi predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju, u skladu sa članom 173a ovog zakona.

Policija neće staviti ulazni ili izlazni pečat u pasoš članova porodice koji nisu državljani države članice Evropske unije ukoliko pokažu boravišnu karticu izdatu u skladu sa Direktivom 2004/38/EZ.

Boravak do i duže od tri mjeseca za člana porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU

Član 162

Državljanin treće zemlje, koji je član porodice državljanina EU i koji prati ili se pridružuje državljaninu EU, ima pravo boravka u Crnoj Gori do tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, pod uslovom da posjeduje važeći pasoš.

Državljanin treće zemlje, koji je član porodice državljanina EU i koji prati ili se pridružuje državljaninu EU, ima pravo na boravak u Crnoj Gori duže od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, pod uslovom da dokaže da državljanin EU ispunjava jedan od uslova iz člana 152 stav 1 tač. 1 do 3 ovog zakona.

Ograničenje iz člana 152 stav 3 odnosi se na članove porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU.

Zahtjev za izdavanje boravišne kartice državljaninu treće zemlje koji je član porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU

Član 163

Za boravak duži od tri mjeseca, član porodice državljanina EU podnosi zahtjev za izdavanje boravišne kartice na propisanom obrascu. Pored zahtjeva, radi pribavljanja boravišne kartice, treba da priloži:

1) važeći pasoš:

2) dokaz da je lice koje podnosi zahtjev za boravak u Crnoj Gori u skladu s ovim zakonom član porodice državljanina EU;

3) potvrdu o prijavi boravka državljanina EU, kojeg prati ili kojem se pridružuje;

4) gdje je to primjenjivo, dokaz da lice ispunjava uslove iz člana 178 stav 3 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona.

Odlučivanje o zahtjevu

Član 164

Po prijemu zahtjeva za izdavanje boravišne kartice iz člana 163 ovog zakona, Ministarstvo izdaje potvrdu o podnijetom zahtjevu.

Ministarstvo odlučuje o zahtjevu za izdavanje boravišne kartice iz člana 163 ovog zakona u roku od 20 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

Ministarstvo će odbiti zahtjev za izdavanje boravišne kartice članu porodice državljanina EU, koji sam nije državljanin EU, ako bi njegov boravak u Crnoj Gori predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti Crne Gore ili javnom zdravlju iz člana 173a ovog zakona ili ukoliko ne bi ispunjavao uslove boravka iz člana 162 stav 2 ovog zakona.

Kako bi se utvrdilo da li lice o kojem je riječ predstavlja prijetnju za javni poredak ili nacionalnu, odnosno unutrašnju bezbjednost u skladu sa stavom 2 alineja 2 člana 158 ovog zakona, pri izdavanju boravišne kartice Ministarstvo može, ukoliko to smatra neophodnim, zatražiti od države porijekla koja je država članica, a po potrebi i od drugih država članica, da dostave informacije o eventualnom prethodnom policijskom dosijeu lica o kojem je riječ, pri čemu se takvi zahtjevi ne upućuju rutinski.

Agencija i policija dužne su da Ministarstvu bez odlaganja, a najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja, dostave mišljenje o postojanju smetnji iz razloga prijetnje javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju.

Ako Ministarstvo ne primi mišljenja iz stava 4 ovog člana u propisanom roku, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje boravišne kartice iz stava 3 ovog člana.

Boravišna kartica iz ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina ili na kraći period, ako član porodice državljanina EU, koji sam nije državljanin EU, namjerava boraviti u Crnoj Gori kraće od pet godina.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje kartice iz stava 3 ovog člana Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 7 ovog člana može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja Ministarstva može se pokrenuti upravni spor.

Zadržavanje prava na boravak člana porodice

Član 165

U slučaju smrti državljanina EU ili njegovog odlaska iz Crne Gore, član njegove porodice koji je državljanin EU zadržava pravo na boravak u Crnoj Gori. Prije sticanja prava na stalni boravak, lice mora ispunjavati jedan od uslova iz člana 152 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona.

U slučaju smrti državljanina EU, član njegove porodice koji nije državljanin EU zadržava pravo na boravak ako je boravio u Crnoj Gori sa državljaninom EU najmanje godinu dana prije smrti državljanina EU. Prije sticanja prava na stalni boravak, u svrhu zadržavanja prava na boravak, lice mora dokazati da je radnik u Crnoj Gori ili je samozaposleno, ili pružiti dokaz o posjedovanju dovoljno sredstava za izdržavanje za sebe i članove svoje porodice, te odgovarajuće zdravstveno osiguranje iz člana 152 stav 1 tačka 3 ovog zakona, ili dokaz da je riječ o članu porodice već formirane u Crnoj Gori lica koje ispunjava propisane uslove. Članovi porodice zadržavaju pravo boravka isključivo na ličnoj osnovi.

U slučaju smrti ili odlaska državljanina EU iz Crne Gore, njegova djeca i drugi roditelj koji ima pravo starateljstva nad djecom zadržavaju pravo na boravak bez obzira na njihovo državljanstvo, ako djeca borave u Crnoj Gori i upisana su u obrazovnu ustanovu, radi školovanja do završetka svog školovanja.

U slučaju razvoda ili poništenja braka državljanina EU ili prestanka njegovog registrovanog partnerstva, članovi njegove porodice koji su državljani EU zadržavaju pravo na boravak. Prije sticanja prava na stalni boravak, lica o kojima je riječ moraju ispuniti jedan od uslova utvrđenih u članu 152 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona.

U slučaju razvoda, poništenja braka državljanina EU ili prestanka registrovanog partnerstva, članovi porodice državljanina EU koji nisu državljani EU, zadržavaju pravo na boravak:

1) ako je brak ili registrovano partnerstvo trajalo najmanje tri godine, uključujući godinu dana u Crnoj Gori, prije pokretanja postupka razvoda, poništenja ili prestanka partnerstva;

2) ako supružnik ili registrovani partner koji nije državljanin EU ima pravo starateljstva nad djecom državljanina EU koja su mu povjerena po osnovu sporazuma supružnika ili registrovanih partnera ili na osnovu sudske odluke;

3) sporazumom između supružnika ili registrovanih partnera ili na osnovu sudske odluke, ako supružnik ili registrovaní partner koji nije državljanin EU ima pravo ostvarivanja kontakta sa maloljetnim djetetom, pod uslovom da je sud donio odluku da se pravo ostvarivanja kontakta ostvaruje u Crnoj Gori i za period koji je neophodan radi ostvarivanja tog prava;

4) postoje izuzetno teške okolnosti, kao što je nasilje u porodici, dok je brak ili partnerstvo trajalo.

Prije sticanja prava na stalni boravak, pravo na boravak lica iz stava 5 ovog člana ostaje podložno zahtjevima da mogu dokazati da su radnici u Crnoj Gori ili obavljaju samostalnu djelatnost, ili da pruže dokaz o posjedovanju dovoljnih sredstava za izdržavanje sebe i članova svoje porodice, kao i odgovarajuće zdravstveno osiguranje iz člana 152 stav 1 tačka 3 ovog zakona ili da su članovi porodice već formirane u Crnoj Gori lica koje ispunjava ove zahtjeve. Članovi porodice zadržavaju pravo boravka isključivo na ličnoj osnovi.

Prestanak prava boravka člana porodice državljanina EU koji nije sam državljanin EU

Član 166

Pravo boravka člana porodice državljanina EU, koji sam nije državljanin EU, može se poništiti ako se utvrdi da:

- član porodice ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove za boravak iz člana 162 stav 2 ovog zakona;
- je boravišna kartica pribavljena prevarom i zloupotrebom prava iz člana 6 ovog zakona;
- se odrekne prava na boravak, počev od dana podnošenja izjave o odricanju, ako to nije u suprotnosti sa članom 166a stav 1 ovog zakona;
- predstavlja prijetnju javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti iz člana 173a ovog zakona.

Boravišnu karticu poništava Ministarstvo.

Protiv rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Prestanak važenja boravišne kartice

Član 166a

Na važenje boravišne kartice neće uticati privremena odsustva koja nisu duža od šest mjeseci na godišnjem nivou, odsustva dužeg trajanja zbog obavezne vojne službe ili jedno odsustvo u trajanju od najduže 12 mjeseci uzastopno iz važnih razloga kao što su trudnoća i porođaj, teška bolest, školovanje ili stručno osposobljavanje ili upućivanje u drugu državu članicu ili treću zemlju.

Pravo na stalni boravak državljanina EU

Član 167

Državljanin EU koji je zakonito i neprekidno boravio pet godina u Crnoj Gori ima pravo na stalni boravak u Crnoj Gori, što se potvrđuje izdavanjem potvrde o stalnom boravku. Ovo pravo ne podliježe uslovima iz čl. 152 do 165 ovog zakona.

Potvrda o stalnom boravku izdaće se državljaninu EU iz stava 1 ovog člana, na osnovu zahtjeva podnesenog u skladu sa članom 169 ovog zakona.

Uslov neprekidnog zakonitog boravka od pet godina iz stava 1 smatra se ispunjenim i ako je državljanin EU tokom tog perioda odsustvovao iz Crne Gore:

- ne duže od šest mjeseci u godini;
- jednom, ne duže od 12 uzastopnih mjeseci iz važnih razloga kao što su trudnoća, porođaj, teška bolest, školovanje ili stručno osposobljavanje ili upućivanje na rad u drugu državu;
- zbog vojne službe.

Neprekidnost boravka može se dokazati bilo kojim sredstvom dokazivanja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na stalni boravak u Crnoj Gori može se ostvariti prije isteka neprekidnog perioda od pet godina boravka od strane:

1) radnika ili samozaposlenog lica koje u trenutku prestanka rada ima starosnu dob za sticanje prava na starosnu penziju prema važećim propisima Crne Gore ili radnika kojem prestane plaćeni radni angažman radi odlaska u prijevremenu starosnu penziju, pod uslovom da je radio u Crnoj Gori najmanje prethodnih 12 mjeseci i neprekidno boravio duže od tri godine. Ako zakon Crne Gore ne priznaje pravo na starosnu penziju određenim kategorijama samozaposlenih lica, starosni uslov se smatra ispunjenim kada lice navrši 60 godina;

2) radnika ili samozaposlenog lica koje je neprekidno boravilo u Crnoj Gori duže od dvije godine i prestalo da radi zbog trajne nesposobnosti za rad. Ako je nesposobnost za rad posljedica povrede na radu ili profesionalne bolesti koja licu daje pravo na naknadu u cjelosti ili djelimično i koju isplaćuje institucija u Crnoj Gori, ne primjenjuju se uslovi u pogledu dužine boravka;

3) radnika ili samozaposlenog lica koje nakon tri godine neprekidnog zaposlenja i boravka u Crnoj Gori radi kao zaposleno ili samozaposleno lice u drugoj državi članici, zadržavajući mjesto boravka u Crnoj Gori, gdje se vraća svaki dan ili najmanje jednom sedmično. Za potrebe sticanja prava iz stava 5 tač. 1 i 2 ovog člana, periodi zaposlenja provedeni u državi članici u kojoj lice radi smatraju se provedenim u Crnoj Gori.

Za potrebe stava 5 ovog člana, periodi prinudne nezaposlenosti evidentirani od strane nadležnog zavoda za zapošljavanje, periodi kada lice ne radi iz razloga koji mu se ne mogu pripisati u krivicu, odsustva sa rada ili prekid rada zbog bolesti ili nezgode, smatraju se periodima zaposlenja.

Državljaninu EU iz stava 5 tač. 1 i 2 ovog člana, čiji supružnik ili registrovani partner ima crnogorsko državljanstvo ili čije je crnogorsko državljanstvo prestalo usljed sklapanja braka, dodjeljuje se stalni boravak bez obzira na dužinu boravka i zaposlenja u Crnoj Gori.

Članovi porodice radnika ili samozaposlenog lica koji sa njim borave u Crnoj Gori imaju pravo na stalni boravak, bez obzira na državljanstvo, ako je radnik ili samozaposleno lice steklo pravo na stalni boravak u Crnoj Gori na osnovu stava 5 ovog člana.

Ako radnik ili samozaposleno lice umre za vrijeme rada, prije nego što stekne status stalnog boravka u Crnoj Gori na osnovu stava 5 ovog člana, članovi njegove porodice koji sa njim borave u Crnoj Gori steći će pravo na stalni boravak, pod uslovom da je:

a) radnik ili samozaposleno lice, u trenutku smrti, neprekidno boravio u Crnoj Gori dvije godine; ili

b) smrt nastupila kao posljedica povrede na radu ili profesionalne bolesti, ili

c) preživjeli supružnik izgubio crnogorsko državljanstvo nakon sklapanja braka sa radnikom ili samozaposlenim licem.

Stalni boravak člana porodice državljanina EU koji nije sam državljanin EU

Član 168

Član porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU, a koji je zakonito i neprekidno boravio pet godina u Crnoj Gori, ima pravo na stalni boravak u Crnoj Gori, što se potvrđuje izdavanjem stalne boravišne kartice.

Uslov od pet godina neprekidnog zakonitog boravka iz prethodnog stava smatra se ispunjenim i ako je član porodice tokom tog perioda odsustvovao iz Crne Gore:

- najviše šest mjeseci u godini;

- jednom, ne duže od 12 uzastopnih mjeseci, iz važnih razloga kao što su trudnoća, porođaj, teška bolest, školovanje ili stručno osposobljavanje ili upućivanje na rad u drugu državu;

- zbog vojne službe.

Neprekidnost boravka može se dokazati bilo kojim dokaznim sredstvom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, stalni boravak može steći član porodice državljanina EU, bez obzira na to da li je državljanin EU ili ne, ako su ispunjeni uslovi iz člana 167 stav 8 i 9 ovog zakona.

Zahtjev za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU

Član 169

Državljanin EU lično podnosi Ministarstvu zahtjev za izdavanje potvrde o stalnom boravku u mjestu boravka, na propisanom obrascu. Zahtjev za izdavanje potvrde o stalnom boravku podnosi se prije isteka potvrde o stalnom boravku.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin EU dostavlja:

1) važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od strane nadležnog organa te države;

2) dokaz da ispunjava uslove iz člana 167 ovog zakona.

Zahtjev za izdavanje stalne boravišne kartice članu porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU

Član 170

Član porodice državljanina EU, koji sam nije državljanin EU, lično podnosi Ministarstvu zahtjev za izdavanje stalne boravišne kartice u mjestu boravka, na propisanom obrascu. Zahtjev za izdavanje stalne boravišne kartice podnosi se prije isteka boravišne kartice.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, lice podnosi važeći strani pasoš i dokaz da ispunjava uslove iz člana 168 ovog zakona.

Odluka o zahtjevu za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU

Član 171

Po prijemu zahtjeva za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU, Ministarstvo izdaje potvrdu o podnošenju zahtjeva.

Ministarstvo odlučuje o zahtjevu za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

Potvrda o stalnom boravku izdaje se sa rokom važenja od deset godina.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 4 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Potvrda o stalnom boravku se automatski obnavlja svakih deset godina.

Odluka o zahtjevu za izdavanje stalne boravišne kartice članu porodice državljanina EU koji nije sam državljanin EU

Član 172

O zahtjevu za izdavanje stalne boravišne kartice državljaninu treće zemlje koji je član porodice državljanina EU, Ministarstvo odlučuje u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.

Na postupak odlučivanja o zahtjevu za izdavanje stalne boravišne kartice iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe člana 171 stav 3 do 5 ovog zakona.

Stalna boravišna kartica se automatski obnavlja svakih deset godina.

Prestanak stalnog boravka za državljanina EU i člana porodice koji sam nije državljanin EU

Član 173

Stalni boravak državljaninu EU prestaje ako:

1) postoje razlozi da predstavlja prijetnju javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti iz člana 173a i 174 ovog zakona;

2) se utvrdi da je neprekidno boravio van Crne Gore duže od dvije godine;

3) je potvrda ili kartica pribavljena prevarom ili zloupotrebom prava. Ministarstvo rješenjem odlučuje o prestanku stalnog boravka.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Odredbe stava 1, 2 i 3 ovog člana primjenjuju se i na prestanak stalnog boravka člana porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU.

Razlozi javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti i javnog zdravlja

Član 173a

Nadležni državni organ može odbiti, ukinuti ili povući bilo koje pravo priznato čl. 150 do 178a ovog zakona iz razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti. Isto se odnosi i na pravo na ulazak i izdavanje vize.

Mjere iz stava 1 preduzete iz razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti moraju biti u skladu sa principom proporcionalnosti i zasnovane isključivo na ličnom ponašanju lica. Prethodne krivične osude ne predstavljaju osnov za preduzimanje takvih mjera.

Lično ponašanje lica mora predstavljati stvarnu, aktuelnu i dovoljno ozbiljnu prijetnju koja utiče na jedan od osnovnih interesa društva. Obrazloženja koja nisu u skladu sa konkretnim okolnostima slučaja ili koja se zasnivaju na razlozima opšte prevencije neće biti prihvaćena.

Lice može predstavljati prijetnju javnom zdravlju ako pokazuje simptome zarazne bolesti sa epidemiološkim potencijalom propisanu međunarodnim zdravstvenim pravilima Svjetske zdravstvene organizacije ili ozbiljne simptome druge zarazne bolesti koja može predstavljati prijetnju javnom zdravlju i koja zahtijeva preduzimanje mjera koje nisu diskriminatorne u odnosu na crnogorske državljane.

Protjerivanje državljanina EU i člana njegove porodice iz razloga javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti i javnog zdravlja

Član 174

Državljanin EU i njegova porodica mogu biti protjerani iz Crne Gore iz razloga javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja iz člana 173a ovog zakona.

Državljanin EU i član njegove porodice ne mogu biti protjerani iz Crne Gore ako je bolest koja predstavlja prijetnju javnom zdravlju nastupila tri mjeseca nakon njihovog dolaska u Crnu Goru.

Prilikom donošenja rješenja o protjerivanju državljanina EU i člana njegove porodice iz razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, Ministarstvo uzima u obzir trajanje boravka, lične, porodične, ekonomske i druge okolnosti, nivo društvene i kulturne integracije u Crnoj Gori, starost, zdravstveno stanje, kao i njihove veze sa zemljom porijekla.

Rješenje o protjerivanju državljana EU ili članova njihove porodice koji imaju pravo na stalni boravak u Crnoj Gori, bez obzira na državljanstvo, može se donijeti samo iz ozbiljnih razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

Rješenje o protjerivanju ne može biti donijeto protiv državljanina EU, osim ako se zasniva na imperativnim razlozima nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, ako: borave u Crnoj Gori prethodnih deset godina, ili su maloljetna lica, osim ako je protjerivanje neophodno u najboljem interesu djeteta, u skladu sa Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravima djeteta.

Neprekidnost boravka može biti prekinuta bilo kojim rješenjem o protjerivanju koje je uredno izvršeno.

Rok za napuštanje Crne Gore po rješenju o protjerivanju iz stava 1 ovog člana, osim u propisno obrazloženim hitnim slučajevima, ne može biti kraći od 30 dana od dana dostavljanja rješenja o protjerivanju (odluka o protjerivanju).

Ako je uz žalbu ili tužbu za sudsko preispitivanje rješenja o protjerivanju podnijet i zahtjev za privremenu mjeru radi odlaganja izvršenja rješenja, udaljenje sa teritorije Crne Gore ne može biti sprovedeno dok se ne donese odluka o privremenoj mjeri, osim u sljedećim slučajevima:

- kada se rješenje o protjerivanju zasniva na prethodnoj sudskoj odluci, ili

- kada su licu već bila obezbijeđena sredstva sudskog preispitivanja: ili

- kada se rješenje o protjerivanju zasniva na imperativnim razlozima nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti iz stava 5 ovog člana.

Rješenje o protjerivanju državljanina EU i člana njegove porodice kao sankcija ili mjera uz kaznu zatvora, može se donijeti nakon razmatranja razloga javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti i javnog zdravlja iz člana 173a ovog zakona i odredbi o zaštiti od protjerivanja, kako je propisano ovim članom.

Ako rješenje o protjerivanju državljanina EU i člana njegove porodice iz stava 9 ovog člana ne bude izvršeno u roku od

dvije godine od dana donošenja, policija će provjeriti da li lice trenutno i stvarno predstavlja prijetnju javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti iz člana 173a ovog zakona i utvrditi da li je došlo do suštinskih promjena okolnosti od donošenja rješenja o protjerivanju. Ako policija utvrdi da takvi razlozi postoje, ili da lice o kojem je riječ trenutno i stvarno ne predstavlja prijetnju za javni poredak ili nacionalnu, odnosno unutrašnju bezbjednost iz člana 173a ovog zakona, ona će poništiti rješenje o protjerivanju.

Istek važenja lične karte ili pasoša na osnovu kojeg je državljanin EU ili član njegove porodice ušao u Crnu Goru i na osnovu kojeg mu je izdata potvrda o prijavi boravka ili boravišna kartica ne može predstavljati osnov za protjerivanje državljanina EU i člana njegove porodice.

Protjerivanje iz drugih razloga

174a

Rješenje o protjerivanju državljanina EU ili člana njegove porodice može se donijeti ukoliko lice ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove za boravak propisane članom 152, članom 162 stav 2 i članom 165 ovog zakona.

U posebnim slučajevima kada postoji osnovana sumnja da li državljanin EU ili članovi njegove porodice ispunjavaju uslove boravka iz člana 152, člana 162 stav 2 i člana 165 ovog zakona, nadležni organ će provjeriti da li su ovi uslovi ispunjeni, pri čemu se ova provjera neće sprovoditi sistematski.

Rješenje o protjerivanju neće biti automatska posljedica korišćenja sistema socijalne zaštite Crne Gore od strane državljanina EU ili člana njegove porodice.

Zabrana ulaska ne može se izreći u smislu rješenja o protjerivanju na koje se primjenjuje stav 1 ovog člana.

Ako to nije u suprotnosti sa članom 174 ovog zakona, mjera protjerivanja ne može se donijeti protiv državljanina EU ili članova njegove porodice ako je:

- državljanin EU radnik ili samozaposleno lice, ili

- državljanin EU ušao na teritoriju Crne Gore u potrazi za zaposlenjem. U ovom slučaju, državljanin EU i članovi njegove porodice ne mogu biti protjerani sve dok državljanin EU može pružiti dokaz da traži zaposlenje i da ima stvarnu mogućnost da bude radno angažovan.

Član 174 stav 6 do 8 ovog zakona primjenjivaće se na rješenje o protjerivanju donijeto na osnovu stava 1 ovog člana.

Ako je Crna Gora izdala pasoš ili ličnu kartu, imalac tog dokumenta koji je protjeran iz druge države članice usled razloga zaštite javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja, biće mu dozvoljen ponovni ulazak na njenu teritoriju bez ikakvih formalnosti iako izdati dokument više nije važeći ili je sporno državljanstvo imaoca dokumenta.

Zabrana boravka državljaninu EU i članu njegove porodice

Član 175

Državljanin EU i član njegove porodice kojem je zabranjen ulazak i boravak u Crnoj Gori iz razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti može podnijeti zahtjev za poništenje i skraćenje trajanja zabrane ulaska i boravka što može učiniti nakon proteka razumnog roka, u zavisnosti od okolnosti konkretnog slučaja.

U svakom slučaju, zahtjev se može podnijeti nakon tri godine od izvršenja konačne odluke kojom je izrečena zabrana ulaska. Uz zahtjev je potrebno dostaviti dokaze da su se okolnosti zbog kojih je ta mjera izrečena bitno promijenile.

Nadležni organ donosi odluku o ovom zahtjevu u roku od šest mjeseci od dana podnošenja. Državljanin EU i član njegove porodice nemaju pravo ulaska u Crnu Goru tokom razmatranja njihovog zahtjeva.

Zloupotreba prava ili prevara

Član 175a

Nadležni organ može odbiti, ukinuti ili povući bilo koje pravo priznato čl. 150 do 175 ovog zakona i čl. 176 do 178a ovog zakona u slučaju zloupotrebe prava ili prevare, kao što su fiktivni brakovi. Svaka takva mjera mora biti proporcionalna i u skladu sa procesnim garancijama iz člana 174 stav 7 i 8 i člana 178b ovog zakona.

Svrha dokumenata izdatih državljanima EU i članovima njihovih porodica

Član 176

Potvrda o prijavi boravka, boravišna kartica i stalna boravišna kartica, dokument kojim se potvrđuje stalni boravak, potvrda o podnošenju zahtjeva za boravišnu karticu člana porodice, izdate državljaninu EU, članu porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU, te članu porodice državljanina EU koji je sam državljanin EU, su javne isprave kojima stranac može dokazati da je korisnik prava na slobodno kretanje u skladu sa čl. 150 do 178b ovog zakona.

Posjedovanje dokumenata iz stava 1 ovog člana ni u kom slučaju ne može biti preduslov za ostvarivanje prava ili ispunjenje formalnih uslova, jer se ostvarivanje prava može dokazati i na bilo koji drugi način.

Državljanin EU i član njegove porodice dužni su da imaju kod sebe dokumenta iz stava 1 ovog člana i da ih pokažu na zahtjev ovlašćenog službenog lica.

Državljanin EU i član njegove porodice koji ne nosi sa sobom dokument iz stava 1 ovog člana ili neki drugi identifikacioni dokument dužan je da na zahtjev policijskog službenika pruži odgovarajuće podatke o sebi.

Državljanin EU i član njegove porodice ne smiju dati drugom licu na korišćenje dokumenta iz stava 1 ovog člana, niti smiju upotrijebiti nevažeći dokument ili dokument drugog lica kao svoj.

Prestanak važenja dokumenata iz stava 1 ovog člana ne predstavlja osnov za prestanak boravka ili protjerivanje iz Crne Gore.

Obaveze stranca i postupak u slučaju nestanka dokumenata iz stava 1 ovog člana uređeni su članom 148 ovog zakona.

Obrasci zahtjeva i obrasci dozvola za privremeni i stalni boravak za državljane EU i članove njihovih porodica

Član 177

Potvrda o prijavi boravka, potvrda o stalnom boravku, boravišna kartica i stalna boravišna kartica izdate državljaninu EU, članu porodice državljanina EU koji je državljanin EU, te članu porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU, izdaju se na propisanom obrascu, kako je definisano članom 160 ovog zakona i sadrže sve elemente utvrđene Uredbom 2025/1208.

Prava državljana EU i članova njihove porodice

Član 178

Državljanin EU kao i član njegove porodice koji ima pravo na boravak u Crnoj Gori, bez obzira da li je državljanin EU ili ne, izjednačeni su u pravima sa crnogorskim državljanima u skladu sa Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije.

Prilikom izdavanja dokumenata o boravku u skladu sa ovim zakonom, lica iz stava 1 ovog člana oslobođena su plaćanja naknade u skladu sa zakonom koji uređuje administrativne takse.

U smislu stava 1 ovog člana i čl. 150 do 178b ovog zakona, članom porodice smatra se sljedeće lice, bez obzira na njegovo državljanstvo:

1) supružnik ili registrovani partner, pod uslovom da je registrovano partnerstvo zasnovano prema zakonodavstvu države članice Evropske unije;

2) dijete i drugi direktni potomci do 21 godine života ili izdržavana lica, i djeca supružnika ili registrovanih partnera iz tačke 1 ovog stava;

3) izdržavani neposredni srodnik u uzlaznoj liniji, kao i srodnik u uzlaznoj liniji supružnika ili registrovanog partnera iz tačke 1 ovog stava;

4) drugi članovi porodice koji su, u državi iz koje dolaze, izdržavana lica ili članovi domaćinstva državljanina EU koji ima primarno pravo boravka, ili u slučajevima kada ozbiljni zdravstveni razlozi zahtijevaju strogu ličnu njegu člana porodice od strane državljanina EU ili partner sa kojim državljanin EU ima trajnu vezu, koja je uredno potvrđena. Nadležni organi dužni su da razmotre lične okolnosti i obrazlože svako odbijanje ulaska ili boravka ovim licima.

Članovi 150 do 178b ovog zakona primjenjuju se na člana porodice koji se pridružuje ili prati državljanina EU u Crnoj Gori.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na državljane EU odnose se i na državljane Republike Islanda, Kneževine Lihtenštajn, Kraljevine Norveške i Švajcarske Konfederacije i članove njihovih porodica koji ih prate ili im se pridružuju, bez obzira na njihovo državljanstvo.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na članove porodice državljana države članice EU primjenjuju se i na članove porodice crnogorskog državljanina koji je ostvario pravo slobodnog kretanja i boravio u drugoj državi članici Evropske unije, a potom se vratio u Crnu Goru.

Pravo na slobodan pristup nacionalnom tržištu rada

Član 178a

Državljani EU u Crnoj Gori imaju pravo na zaposlenje ili samozapošljavanje pod istim uslovima kao i crnogorski državljani.

Odredbe stava 1 ovog člana primjenjuju se i na članove porodica državljanina EU koji ga prate ili mu se pridružuju, bez obzira na njihovo državljanstvo.

Odredbe stava 1 ovog člana primjenjuju se i na državljane drugih članica Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske Konfederacije, kao i na članove njihovih porodica koji ih prate ili im se pridružuju, bez obzira na njihovo državljanstvo.

Procesne garancije

Član 178b

Lice o kojem je riječ ima pravo na pristup sudskim, a gdje je primjereno i upravnim postupcima u Crnoj Gori radi žalbe ili preispitivanja bilo koje odluke donijete protiv njega koja ograničava prava utvrđena čl. 150 do 178b ovog zakona, iz

razloga javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja, prevare ili zloupotrebe ili iz bilo kojih drugih razloga.

Nadležni organi mogu udaljiti lice sa svoje teritorije do okončanja postupka pravne zaštite, ali mu ne smiju onemogućiti da lično iznese svoju odbranu, osim u slučajevima kada bi njegovo prisustvo moglo prouzrokovati ozbiljne prijetnje javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili kada se žalba ili sudski postupak odnosi na zabranu ulaska na teritoriju Crne Gore.

Ako drugačije nije propisano čl. 150 do 178b ovog zakona, na sve odluke nadležnih organa, uključujući odluke o ulasku i vizama, primjenjivaće se odredbe zakona kojima se uređuje upravni postupak.

X. BORAVAK I RAD DRŽAVLjANA TREĆIH DRŽAVA KOJI IMAJU ODOBREN STALNI BORAVAK U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI EVROPSKE UNIJE I ČLANOVA NjIHOVIH PORODICA

Ulazak i boravak državljanina treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije

Član 179

Državljanin treće države koji u drugoj državi članici Evropske unije ima odobren stalni boravak može boraviti u Crnoj Gori do 90 dana od dana ulaska u Crnu Goru, odnosno do isteka roka do kojeg mu je izdata viza ili dozvola boravka koju je izdala druga država članica Evropske unije, ako je rok važenja vize ili dozvole boravka kraći od 90 dana.

Državljanin treće države iz stava 1 ovog člana, koji namjerava da boravi duže od 90 dana u Crnoj Gori dužan je prije isteka roka važenja vize ili dozvole boravka koju je izdala druga država članica Evropske unije, Ministarstvu podnese zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak.

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak državljanina treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije

Član 180

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak, državljanin treće države iz člana 179 ovog zakona, podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na obrascu iz člana 61 stav 7 ovog zakona.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin treće države je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 43 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 7 i 9 ovog zakona.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, od državljanina treće države uzima se fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Otisak dva prsta i potpis ne uzimaju se od djece mlađe od 12 godina života.

Državljanin treće države koji podnese uredan zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak prije isteka boravka od 90 dana može ostati u Crnoj Gori do odlučivanja o zahtjevu.

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak člana porodice državljanina treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije

Član 181

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak član porodice državljanina treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije, podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na obrascu iz člana 61 stav 7 ovog zakona.

Članom porodice, u smislu stava 1 ovog člana, smatraju se lica iz člana 44 stav 2 ovog zakona.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, član porodice državljanina treće države dužan je da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 43 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4, 7 i 9 ovog zakona, kao i:

1) dokaz da u drugoj državi članici Evropske unije ima odobren privremeni boravak;

2) dokaz da je član porodice državljanina treće države koji ima stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije.

Na podnošenje zahtjeva iz stava 1 ovog člana primjenjuje se član 180 stav 3, 4 i 5 ovog zakona.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak za državljanina treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije i člana njegove porodice

Član 182

Na odlučivanje o zahtjevu iz čl. 180 i 181 ovog zakona i izdavanje dozvole za privremeni boravak za državljanina treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije i člana njegove porodice primjenjuje se član 62 ovog zakona.

Na produženje privremenog boravka, prestanak dozvole i protjerivanje stranca iz stava 1 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na privremeni boravak državljanina države članice Evropske unije.

Obavještenje druge države članice Evropske unije

Član 183

O izdatim dozvolama za privremeni boravak državljaninu treće države koji ima odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije i članu njegove porodice, o produženju privremenog boravka i protjerivanju tih lica Ministarstvo obavještava nadležni organ druge države članice Evropske unije u kojoj državljanin treće države ima odobren stalni boravak.

- naziv poglavlja XI. brisan -

- naziv brisan -

Član 184

- brisan -

- naziv brisan -

Član 185

- brisan -

Čl. 186 - 203

- brisani -

XII. KRETANjE STRANCA U UNIFORMI

Uslovi za nošenje strane vojne uniforme

Član 204

Za vrijeme boravka u Crnoj Gori stranac se može kretati u stranoj vojnoj uniformi, ako:

1) boravi kao član diplomatsko-konzularnog predstavništva strane države ili druge strane misije koja u Crnoj Gori ima diplomatski status u svojstvu vojnog predstavnika, dok misija traje;

2) je član strane vojne misije ili strane vojne delegacije za vrijeme službene posjete;

3) se nalazi na školovanju u vojnoj školi;

4) je član strane vojne misije ili strane vojne delegacije, sa diplomatskom ili službenom putnom ispravom, za vrijeme prelaska preko teritorije Crne Gore;

5) učestvuje u vojnoj vježbi i obuci.

Uslovi za nošenje strane policijske ili carinske uniforme

Član 205

Za vrijeme boravka u Crnoj Gori stranac se može kretati u stranoj policijskoj ili carinskoj uniformi, ako:

1) kao član delegacije stranih policijskih ili carinskih organa boravi u službenoj posjeti;

2) obavlja aktivnosti na osnovu međunarodnog ugovora;

3) se nalazi na školovanju u policijskoj školi;

4) kao član stranih policijskih ili carinskih delegacija, sa diplomatskom ili službenom putnom ispravom, prelazi preko teritorije Crne Gore.

XIII. EVIDENCIJE

Vrste i nadležnost za vođenje evidencija

Član 206

Ministarstvo vodi evidenciju o: izdatim dozvolama za privremeni boravak, izdatim dozvolama za privremeni boravak i rad, izdatim dozvolama za stalni boravak, izdatim potvrdama o prijavi boravka koje se izdaju državljanima države članice Evropske unije, izdatim dozvolama za privremeni boravak koje se izdaju članovima porodice državljana države članice

Evropske unije koji su državljani treće države, izdatim dozvolama za stalni boravak koje se izdaju državljanima države članice Evropske unije i članovima njihovih porodica, izdatim dozvolama za privremeni boravak državljanima trećih država koji imaju odobren stalni boravak u drugoj državi članici Evropske unije i članovima njihovih porodica, izdatim EU plavim kartama, izdatim dozvolama za stalni i privremeni boravak državljana trećih država sa kvalifikacijama visokog obrazovanja i članova njihovih porodica, izdatim putnim listovima za stranca, izdatim putnim ispravama za lica bez državljanstva i izdatim posebnim putnim ispravama za stranca (u daljem tekstu: isprave), produženju isprava, podacima unijetim u obrasce isprava, podnijetim zahtjevima za izdavanje isprava, podacima iz zahtjeva za izdavanje isprava, dokumentaciji koja je priložena uz zahtjev za izdavanje isprava, biometrijskim podacima (fotografija, otisci dva prsta i digitalizovani potpis), prestanku važenja isprava, razlozima i datumu prestanka važenja isprava, ispravama koje su oglašene nevažećim, prijavljenim nestalim ispravama, izdatim potvrdama o prijavi rada, kao i o izrađenim obrascima isprava.

Organ državne uprave nadležan za vanjske poslove vodi evidenciju o: izdatim vizama, odbijenim zahtjevima za izdavanje vize i poništenim vizama i izdatim putnim listovima za strance u drugoj državi.

Policija vodi evidenciju o: strancima koji su prijavili, odjavili ili promijenili mjesto boravka, a koji borave u Crnoj Gori do 90 dana na osnovu vize za kratki boravak (viza C), vize za duži boravak (viza D) ili bez vize u skladu sa propisom o viznom režimu, strancima koji su prijavili, odnosno odjavili mjesto u kojem privremeno borave, a kojima je izdata dozvola za privremeni boravak, privremeni boravak i rad i stalni boravak, strancima kojima je zabranjen ulazak u Crnu Goru, izdatim vizama na graničnom prelazu, odbijenim zahtjevima za izdavanje vize, poništenim i ukinutim vizama, privremeno oduzetim ispravama, produženim vizama, strancima kojima je otkazan boravak do 90 dana, izdatim mišljenjima za privremeni boravak, strancima smještenim u prihvatilištu, strancima kojima je izrečeno prinudno udaljenje, strancima koji su nezakonito ušli u Crnu Goru, strancima kojima je ograničeno ili zabranjeno kretanje na određenom području u Crnoj Gori, strancima kojima je otkazan boravak na osnovu vize za duži boravak, izdatim mišljenjima za stalni boravak, strancima koji su protjerani, strancima kojima je donijeto rješenje o povratku, strancima kojima je ograničena sloboda kretanja, strancima kojima su određene blaže mjere od smještaja u prihvatilištu, kao i o strancima kojima je određen stroži policijski nadzor.

Sastavni dio evidencije iz stava 1 ovog člana su i podaci i dokumenta o ličnim kartama za strance koje su izdate prije početka primjene ovog zakona.

Evidencije iz st. st. 1, 2 i 3 ovog člana su elektronski vođene baze podataka.

Sadržaj evidencija iz st. 1 i 3 ovog člana propisuje Ministarstvo, a sadržaj evidencije iz stava 2 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Čuvanje podataka

Član 207

Podaci o strancu kome je izdata dozvola za privremeni boravak i dozvola za privremeni boravak i rad čuvaju se pet godina nakon odjave boravka stranca, nakon čega se brišu iz evidencije.

Podaci o strancu sa boravkom do 90 dana čuvaju se pet godina nakon odjave boravka, nakon čega se brišu iz evidencije.

Korišćenje podataka

Član 208

Podatke iz evidencija iz člana 206 ovog zakona, osim otiska prstiju i potpisa, mogu koristiti Ministarstvo i policija radi vršenja poslova iz svoje nadležnosti.

Državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave i drugi organi mogu koristiti podatke iz evidencije, osim biometrijskih podataka, za vršenje poslova iz svoje nadležnosti, ako su za korišćenje tih podataka ovlašćeni zakonom.

Organi iz st. 1 i 2 ovog člana obavezni su da obezbijede zaštitu podataka iz evidencije koje koriste od slučajnog ili neovlašćenog pristupa, korišćenja, obrade i prosljeđivanja, u skladu sa zakonom.

Podaci iz evidencije mogu se koristiti za statističke, naučne i istraživačke svrhe, u skladu sa odredbama kojima se uređuje zaštita ličnih podataka.

Podatke iz evidencije organ uprave nadležan za poslove statistike može, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zvanična statistika i sistem zvanične statistike, koristiti za potrebe popisa stanovništva, domaćinstava i stanova, radi razvoja, proizvodnje i diseminacije zvanične statistike.

Podatke iz evidencija može koristiti lice na koje se podaci odnose, na njegov zahtjev.

XIV. NADZOR

Nadležnost

Član 209

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona, u okviru utvrđenih nadležnosti,

vrše Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Poslove kontrole kretanja i boravka stranaca, u skladu sa ovim zakonom vrši ovlašćeno službeno lice policije.

Poslove inspekcijskog nadzora, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, vrše inspektor rada i druge nadležne inspekcije u okviru svojih nadležnosti.

XV. KAZNENE ODREDBE

Član 210

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 eura do 15.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice koje omogući ili pomogne da stranac nezakonito uđe, boravi ili putuje u tranzitu na teritoriji Crne Gore (član 12a stav 1);

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 3.000 eura do 12.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice koje pruža usluge smještaja novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 4.000 eura.

Član 210a

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj poslodavac – pravno lice, ako:

1) student radi duže od 15 časova nedjeljno (član 48 stav 3);

2) stranac istraživač radi kao predavač ili profesor duže od 15 časova nedjeljno (član 50 stav 6);

3) rasporedi stranca na poslove za koje mu nije izdata dozvola za privremeni boravak i rad, odnosno potvrda o prijavi rada (član 66 stav 4);

4) u poslovnim prostorijama, odnosno mjestu rada stranca nema kopiju dozvole za boravak i rad, odnosno kopiju potvrde o prijavi rada stranca koji kod njega radi (član 66 stav 5);

5) o prestanku rada stranca, prije isteka roka važenja dozvole za boravak i rad, ne obavijesti Ministarstvo, najkasnije u roku od osam dana od dana prestanka rada stranca (član 66 stav 6);

6) zapošljava, odnosno koristi rad stranca koji nezakonito boravi u Crnoj Gori (član 66 stav 7);

7) u poslovnim prostorijama, odnosno mjestu rada stranca nema kopije dozvole za privremeni boravak, potvrde o prijavi rada, odnosno dokaz o priznatom statusu izbjeglice ili odobrenoj dodatnoj zaštiti ili dokaz o odobrenom azilu ili supsidijarnoj zaštiti ili privremenoj zaštiti iz člana 67 stav 1 tač. 1 do 8 ovog zakona ili dokaz da je protekao rok od devet mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za utvrđivanje da je lice bez državljanstva o kojem Ministarstvo nije donijelo odluku ili dokaz da je protekao rok od devet mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu o kojem Ministarstvo nije donijelo odluku (član 67 stav 5);

8) u roku od osam dana od dana zasnivanja radnog odnosa ili početka rada stranca, odnosno prestanka rada stranca iz člana 67 stav 1 ovog zakona o tome ne obavijesti Ministarstvo (član 67 stav 5);

9) nije u roku od 24 časa od dana izdavanja dozvole za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja ili sezonskog zapošljavanja, sa strancem zaključio ugovor o radu i prijavio ga na obavezno socijalno osiguranje (član 70 stav 4 i član 71 stav 4);

10) nije, najkasnije, u roku od tri dana obavijestio Ministarstvo da stranac nije stupio na rad, radi poništavanja dozvole za boravak i rad (član 70 stav 5 i član 71 stav 5);

11) prije početka rada stranca iz člana 85 stav 2 ovog zakona ne podnese prijavu o radu stranca Ministarstvu (član 85 stav 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 6.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

Član 211

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 eura do 5.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) na granični prelaz ili na teritoriju Crne Gore dovede stranca koji ne ispunjava uslove iz člana 9 ovog zakona (član 13 stav 1);

2) ne odveze stranca o svom trošku sa graničnog prelaza ili ne pronađe drugi način prevoza, odnosno ne preuzme troškove koji nastanu prilikom boravka i povratka stranca (član 13 stav 2);

3) ne preuzme obavezu iz člana 13 stav 4 ovog zakona (član 13 stav 5).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 1.200 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 1.200 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice na čiji poziv je strancu, koji je u

skladu sa ovim zakonom prinudno udaljen, izdata viza ili odobren ulazak u Crnu Goru, a ne preuzme troškove koji nastanu prilikom boravka i povratka stranca (član 13 stav 5).

Član 212

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 3.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) ne podnese prijavu ili odjavu iz člana 97 stav 1 ovog zakona policiji u mjestu u kojem se prijavljuje boravak stranca u roku od 12 časova od dolaska (član 97 stav 2);

2) ne provjeri istinitost podataka uvidom u stranu putnu ispravu lica kome pruža usluge smještaja, i u prijavi i odjavi boravka policiji da neistinite podatke (član 97 stav 7);

3) ne vodi evidenciju o strancima kojima pruža usluge smještaja (član 98 stav 1);

4) ne čuva podatke u evidenciji iz člana 98 stav 1 ovog zakona dvije godine od dana unosa (član 98 stav 3);

5) ne omogući policiji uvid u evidenciju iz člana 98 stav 1 ovog zakona (član 98 stav 4);

6) prilikom prijave, odnosno odjave boravka stranca ne dostavi potvrdu iz člana 99 stav 2 ovog zakona, na propisanom obrascu u pisanoj formi (član 99 stav 3);

6a) turistička organizacija ili nadležni organ lokalne uprave policiji ne dostavi prijavu, odnosno odjavu boravka, koja ne sadrži sve obavezne podatke propisane u članu 96 stav 8 ovog zakona (član 100 stav 2);

7) policiji ne dostavi prijavu, odnosno odjavu elektronskim putem, najkasnije u roku od 12 časova po prijemu prijave, odnosno odjave (član 100 stav 3);

8) policiji ne podnese prijavu ili odjavu za stranca sa boravkom do 90 dana kojem obezbjeđuje smještaj duže od 12 časova, u roku od 12 časova od dolaska odnosno odlaska stranca (član 101 stav 1);

9) policiji ne podnese prijavu boravka stranca koji je primljen na liječenje u roku od 12 časova od časa prijema (član 101 stav 2);

10) policiji ne podnese odjavu boravka stranca nakon završetka liječenja, u roku od 12 časova nakon završetka liječenja (član 101 stav 3);

11) ako nije ispunio obavezu vraćanja isprava iz člana 147 stav 1 ovog zakona (član 149 stav 1 tačka 4).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 500 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice koje pruža usluge smještaja novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 500 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 1.500 eura.

Član 213

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 1.200 eura kazniće se za prekršaj stranac, ako:

1) ulazi, boravi i kreće se u Crnoj Gori bez važeće strane putne isprave u koju je unešena viza ili bez važeće strane putne isprave uz koju ima dozvolu za privremeni boravak, dozvolu za privremeni boravak i rad, odnosno dozvolu za stalni boravak (član 9 stav 1);

2) ne poštuje ograničenje ili zabranu kretanja na određenom području u Crnoj Gori (član 10);

3) ne koristi putnu ispravu sa kojom je ušao u Crnu Goru (član 11 stav 2);

4) boravi u Crnoj Gori suprotno namjeni za koju mu je izdata viza (član 17 stav 1);

5) ne boravi u Crnoj Gori u skladu sa svrhom zbog koje mu je privremeni boravak odobren (član 39 stav 2);

6) radi duže od 15 časova nedjeljno (član 48 stav 3);

7) radi duže od 15 časova nedjeljno (član 50 stav 6);

8) ne radi na osnovu dozvole za privremeni boravak i rad ili potvrde o prijavi rada (član 66 stav 1);

9) ne radi u Crnoj Gori na poslovima za koje mu je izdata dozvola za privremeni boravak i rad ili potvrda o prijavi rada i kod onog poslodavca koji ga zapošljava (član 66 stav 2);

10) je nezakonito ušao u Crnu Goru ili nema važeću vizu ili je prestalo važenje vize koja mu je izdata ili nema odobren boravak u Crnoj Gori ili mu je odobreni boravak prestao ili mu je istekao dozvoljeni period boravka na osnovu ovog zakona ili boravi u Crnoj Gori suprotno svrsi ili uslovima na osnovu kojih mu je odobren ulazak ili boravak (član 104);

11) ne poštuje pravila boravka u prihvatilištu za strance i zakonita uputstva zaposlenih u prihvatilištu za strance (član 127 stav 1);

12) nema kod sebe ili odbije da na zahtjev ovlašćenog službenog lica stavi na uvid ispravu kojom dokazuje svoj identitet (član 145 stav 2);

13) da na poslugu drugom licu svoju ispravu o identitetu, odnosno ako se služi nevažećom ili tuđom ispravom kao svojom (član 145 stav 3);

14) se ne služi ličnim imenom koje je upisano u ispravi iz člana 145 stav 1 ovog zakona.

Član 214

Novčanom kaznom u iznosu od 60 eura do 600 eura kazniće se za prekršaj stranac, ako:

1) ne podnese zahtjev za produženje dozvole iz člana 91 stav 2 ovog zakona, u roku od osam dana, od dana isteka roka važenja dozvola (član 91 stav 3);

2) mu je izdata viza za duži boravak (viza D) ili boravi u Crnoj Gori do 90 dana, a ne podnese prijavu boravka policiji u mjestu u kome namjerava da boravi ili ako u drugom mjestu namjerava da boravi duže od 24 časa, u roku od 24 časa od dolaska u mjesto boravka (član 96 st. 1, 3 i 4);

3) mu je izdata dozvola za privremeni boravak, dozvola za privremeni boravak i rad ili dozvola za stalni boravak, a policiji ne podnese prijavu boravka u slučaju da u drugom mjestu u Crnoj Gori privremeno boravi duže od tri dana (član 96 stav 2);

4) ne podnese odjavu boravka policiji u roku od 24 časa prije napuštanja mjesta boravka (član 96 stav 5);

5) ne podnese prijavu i odjavu boravka iz člana 96 st. 1 do 5 ovog zakona za dijete (član 96 stav 7);

6) u roku od osam dana od dana nastupanja razloga iz člana 146 stav 1 ovog zakona ne podnese zahtjev za zamjenu isprave (član 146 stav 2);

7) ne vrati dozvolu za privremeni boravak, dozvolu za privremeni boravak i rad i dozvolu za stalni boravak ako mu je prestala da važi ili je stekao crnogorsko državljanstvo ili se iseljava iz Crne Gore (član 147 stav 1 al. 1, 2 i 3);

8) ne prijavi nestanak isprave za dokazivanje identiteta (član 148 stav 1);

9) se za vrijeme boravka u Crnoj Gori kreće u stranoj vojnoj uniformi osim u slučajevima propisanim članom 204 ovog zakona;

10) se za vrijeme boravka u Crnoj Gori kreće u stranoj policijskoj ili stranoj carinskoj uniformi van slučajeva propisanih članom 205 ovog zakona.

Član 215

Novčanom kaznom od 60 eura do 180 eura kazniće se za prekršaj državljanin EU i član njegove porodice ako:

- uđe u Crnu Goru i ako mu je odbijen ulazak u skladu sa članom 150 stav 3 ovog zakona;

- na zahtjev lica ovlašćenog službenog lica ne otkrije svoj identitet;

- na zahtjev ovlašćenog službenog lica odbije da stavi na uvid dokument kojim se potvrđuje njegov zakonit boravak kao državljanina EU ili člana njegove porodice, u skladu sa čl. 150 do 178b ovog zakona;

- ne podnese zahtjev za boravišni dokument u skladu sa čl. 150 do 178b ovog zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 1.200 eura kazniće se za prekršaj imalac EU plave karte, ako:

1) nije podnio zahtjev za produženje EU plave karte, najkasnije u roku od 30 dana, prije isteka roka važenja EU plave karte (član 190 stav 1);

2) nakon isteka perioda od dvije godine o promjeni poslodavca ne obavijesti Ministarstvo, u roku od osam dana od dana promjene poslodavca (član 191 stav 2).

XVI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 216

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se važeći podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o strancima ("Službeni list CG", br. 56/14, 28/15 i 16/16), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 216a

Podzakonski akt iz člana 21a donijeće se a podzakonski akt iz člana 26 stav 3 uskladiće se sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 216b

Propis iz člana 60a stav 5 ovog zakona donijeće se u roku od 90 dana.

Član 216v

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se, odnosno uskladiti sa ovim zakonom u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o strancima („Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Rješavanje započetih postupaka

Član 217

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti postupci po zahtjevima interno raseljenih lica sa Kosova koja su privremeno zadržala status u skladu sa Odlukom o privremenom zadržavanju statusa raseljenih i interno raseljenih lica u Crnoj Gori ("Službeni list CG", broj 46/06) za izdavanje dozvola za stalno nastanjenje ili privremeni boravak u skladu sa čl. 105a i 105b Zakona o strancima ("Službeni list CG", br. 82/08, 72/09, 32/11, 53/11, 27/13 i 61/13), koji su podnijeti do 31. decembra 2014. godine, okončaće se u skladu sa tim zakonom.

Licima iz stava 2 ovog člana kojima bude izdata dozvola za stalno nastanjenje, nakon isteka roka te dozvole, izdaće se dozvola za stalni boravak u skladu sa članom 91 ovog zakona, pri čemu su dužni da u postupku izdavanja te dozvole prilože izdatu dozvolu za stalno nastanjenje.

Licima iz stava 2 ovog člana kojima bude izdata dozvola za privremeni boravak do tri godine shodno članu 105a st. 1 i 2 Zakona o strancima ("Službeni list CG", br. 82/08, 72/09, 32/11, 53/11, 27/13 i 61/13), izdaće se dozvola za stalni boravak u skladu sa članom 220 stav 1 ovog zakona.

Član 217a

Postupci za izdavanje i produženje vize započeti prije dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa Zakonom o strancima („Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24).

Postupci za izdavanje i produženje dozvole za privremeni boravak, dozvole za privremeni boravak i rad, dozvole za stalni boravak i potvrde o prijavi rada započeti prije dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa Zakonom o strancima („Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24).

Postupci po zahtjevu za utvrđivanje da je podnosilac zahtjeva lice bez državljanstva započeti prije dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa Zakonom o strancima („Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24).

Postupci po zahtjevu za izdavanje putnog lista za stranca i posebne putne isprave za stranca započeti prije dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa Zakonom o strancima („Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 177/24).

Član 217b

Strancu kojem je prije dana stupanja na snagu ovog zakona, izdata dozvola za privremeni boravak radi korišćenja i raspolaganja pravom na nepokretnosti koju posjeduje u Crnoj Gori, postupak po zahtjevu za produženje dozvole za privremeni boravak podnijetom nakon dana stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se u skladu sa Zakonom o strancima („Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24).

Važenje isprava izdatih po ranijim propisima

Član 218

Lična karta za stranca kome je odobreno stalno nastanjenje, dozvola za stalni boravak za stranca kome je odobren stalni boravak, dozvola za privremeni boravak za stranca kome je odobren privremeni boravak, dozvola za privremeni boravak i rad za stranca kome je odobren privremeni boravak i rad, putna isprava za lice bez državljanstva, putni list za stranca, posebna lična karta i posebna identifikaciona isprava stranca kome je određen obavezni boravak, izdate po dosadašnjim propisima, važe do isteka roka na koji su izdate.

Član 218a

Dozvola za stalni boravak, dozvola za privremeni boravak, dozvola za privremeni boravak i rad, potvrda o prijavi rada, putna isprava za lice bez državljanstva, putni list za stranca i posebna putna isprava za stranca, koji su izdati u skladu sa Zakonom o strancima („Službeni list CG", br. 12/18, 3/19, 86/22 i 77/24) važe do isteka perioda na koji su izdate.

Izdavanje dozvole za stalni boravak

Član 219

Strancima kojima je do stupanja na snagu ovog zakona izdata lična karta za stranca kome je odobreno stalno nastanjenje ili dozvola za stalni boravak, nakon isteka roka važenja tih isprava, izdaje se dozvola za stalni boravak u skladu sa članom 91 ovog zakona.

Stranac iz stava 1 ovog člana dužan je da u postupku po zahtjevu za produženje dozvole priloži ličnu kartu za stranca, odnosno dozvolu za stalni boravak čiji je rok važenja istekao.

Privremeni boravak odobren u skladu sa ranije važećim propisima računa se u vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka iz člana 86 stav 1 ovog zakona.

Interno raseljena lica

Član 220

Strancu kome je do stupanja na snagu ovog zakona izdata dozvola za privremeni boravak do tri godine shodno članu 105a st. 1 i 2 Zakona o strancima ("Službeni list CG", br. 82/08, 72/09, 32/11, 53/11, 27/13 i 61/13), izdaće se dozvola za

stalni boravak ako u roku važenja te dozvole pribavi putnu ispravu države porijekla i podnese zahtjev za izdavanje dozvole za stalni boravak, u skladu sa ovim zakonom.

Lice iz stava 1 ovog člana, kao i lice kome bude izdata dozvola u skladu sa članom 217 stav 4 ovog zakona, može da radi u Crnoj Gori do isteka roka važenja dozvole za privremeni boravak do tri godine, izdate u skladu sa članom 105a st. 1 i 2 Zakona o strancima ("Službeni list CG", br. 82/08, 72/09, 32/11, 53/11, 27/13 i 61/13).

Primjena pojedinih odredaba

Član 221

Odredba člana 50 stav 5, člana 67 stav 1 tač. 5, 6 i 7, člana 115, čl. 120, 121 i 122, čl. 150 do 203, člana 210 stav 1 tač. 12, 13 i 14 i člana 215 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Odredba člana 81 ovog zakona primjenjivaće se od 1. januara 2021. godine.

Do 31. decembra 2019. godine na podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja i uručenje dozvole primjenjivaće se član 79 ovog zakona, pri čemu je stranac dužan da podnese dokaze o opravdanosti zahtjeva iz člana 69 ovog zakona.

Član 221a

Odredbe člana 21a i člana 26 stav 3 ovog zakona primjenjivaće se od dana stupanja na snagu podzakonskih akata iz člana 216a ovog zakona.

Član 221b

Odredbe člana 21 st. 7 do 10, člana 68 stav 3 tačka 3, čl. 75, 75a, 75b, 75v i 75g i člana 78 stav 1 tač. 7a i 7v ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Do ulaska Crne Gore u Evropsku uniju na podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja i uručenje dozvole primjenjivaće se član 79 ovog zakona, pri čemu je stranac dužan da podnese dokaze o opravdanosti zahtjeva iz člana 69 ovog zakona.

Prestanak primjene dosadašnjih zakona

Član 222

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o strancima ("Službeni list CG", br. 56/14, 28/15 i 16/16).

Stupanje na snagu

Član 223

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".